mult mai fanatic decât fusese în timpul călătoriilor sale precedente.

Intr'o zi mai mulţi lucrători spanioli lucrau la strămutarea unor stâlpi telegrafici. Unul din aceşti stâlpi alunecă şi în cădere răni grav pe un lucrător. Acesta fu ridicat de camarazii săi şi transportat spre a-i se da ajutoare.

Dar deodată, toţi indigenii ce se aflaŭ aci, se apropiară de stâlpul de lemn căzut şi îl sărutară timp de o oră ; toţi trecătorii musulmani făcură la fel. Nu era decât un act de fanatism. Acea bucată de lemn devenise un obiect sacru, pentru că făcuse rău unui creştin.

Blaz

TIMBRELE DIN LUME

Informaţiuni

Indo-China. — Cu privire la schimbul de timbre proiectat pentru această colonie, se scrie :

,,Spre a se justifica schimbarea ce se va face în desenurile timbrelor postale ale coloniei asiatice franceze, Indo-China, se aduce un motiv foarte curios. Tipurile existente acum, emise în 1907, aŭ ca subiect portrete de femei tinere, indigene. De atunci s'a svonit că doamnele cari aŭ pozat pentru aceste desenuri nu prea eraŭ de un caracter moral şi s'a dat ordin ca aceste timbre să fie scoase din circulaţie. Nouile serii vor purta desenuri cu vederi de ale coloniei, numele Angher (Cambodge) palatul Hue (Anam), intrarea băiei Along (Tonkin) şi un câmp de orez din Cochinchina cu un ţăran indigen şi boi. Timbrele-Taxe vor avea exclusiv dragoni şi ornamente de ale ţărei.

•

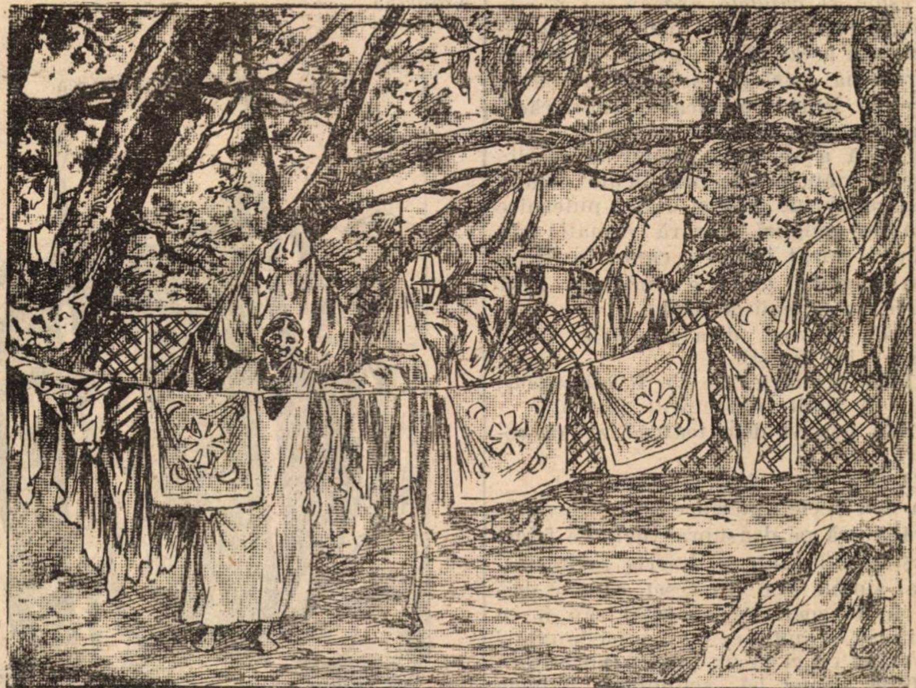
Nicaragua. — Această ţară a recurs la tot felul de surşargii şi de timbre provizorii, stocul emisiunei regulate sfârşindu-se.

Cu privire la aceasta, consulul general al Nicaraguei la Londra, contrazice opinia exprimată într'un ziar că această lipsă de timbre se datoreşte stărei precare a finanţelor Statului; spune însă că starea aceasta de lucruri trebue atribuită adjudecatarilor comandei de timbre, cari n'aŭ predat încă timbrele.

Phil

Arborele vindecător de lângă Cairo

Intre lucrurile demne de văzut din Cairo este şi arborele de la Mandura, vizitează acest arbore şi execută un oarecare rit tradiţional. Bolnavul trebue să aducă sfântului pânza cu care este învălită partea rănită. Sfântul ia două frunze din arbore şi le pune pe rană,

bine cunoscut tuturor locuitorilor indigeni.

Acest arbore şi-a primit numele de la un sfânt care vindecă pe bolnavii cari pe care o acopere cu pătura.

Indigenii aŭ o mare încredere în puterea miraculoasă a acestui arbore.

Ol.

WACLAV SIEROSZEWSKI

BOXERUL

— Urmare —

Luă în mâini nişte foi vechi, îngălbenite, scrise neîndemănatec cu semne ţărăneşti şi citi:

In anul al treilea de domnie a lui Bogdichan *) Juen-fyn din dinastia dela nord Sim, cu Juan veni în ţinutul Şu şi ocupai valea. Ţara era sălbatecă, stearpă, râul nu avea nume. Munţii şi stâncele îşi înălţaŭ piscurile sterpe spre cer, râul îşi vărsa departe apele, formând mlaştine puturoase, acoperite cu bambuşi. Tigrii se ascundeaŭ acolo şi ne înfricoşaŭ apropiindu-se noaptea de căminurile noastre... Spiritul frigurilor galbene sbura din ei împreună cu ceaţa serei... Pusei râului numele de ,,Apa mare din vale", săpai canale, ca să daŭ scurgere apelor, îndepărtai bambuşii cu foc şi casmale. Cei 14 fii ai mei mă ajutară cu hărnicie. Pe coastele munţilor ridicai trei case şi le înconjurai cu ziduri puternice; la apus locuia Ju cu descendenţii lui; la răsărit Si, iar eŭ tocmai în mijlocul celorlalţi. Pe locurile udate de apă, semănarăm orez... După cules, trimiserăm peste munţi să-i caute lui Tun o soţie... Lui Si îi veni nepotul Chu. Ne hotărârăm să construim un dig pe celalt mal al râului pentru ca ondulaţia curgerei, debordând să evite câmpiile noastre ca să nu ne ia semănăturile. In depărtare peste păduri observarăm câteodată fum... Ju, trimis cu arcuri şi săgeţi, află că şi acolo locuesc oameni din Chjun. In scurt timp după aceia soţia lui Yu născu o fată pe care o numirăm Lien ,,Mărgăritar dulce mirositor", în amintirea florilor aduse de Yu, venit din voiaj. Minj nu putu trăi în înţelegere cu fraţii săi şi cu învoirea mea plecă la oraş... Prin puterile comune ale întregei familii am nimicit arborii de pe piscul acelui pisc călduros şi semănarăm trunchi de ceai. Banda Chum-chu-tzy*) colindă pe acele vremuri ţinutul şi ne luă bivolul... Am urmărit-o cu arme, însă ea fugi prin munţi greŭ de păstruns.... In anul al treilea al şederei noastre, Chjun ceru ca să-i construim şi lui o casă. Origina soţiei lui Chjun era din neamuri străine, învăţată cu alte obiceiuri, mai aspre... Evitând cearta, ne-am decis a-l despărţi. Iubim pacea, şi ne ajutăm reciproc amintindu-ne de cuvintele lui Kum-fu-tzi, învăţătorul lui Dumnezeŭ, înzestrat cu o deşteptăciune fără seamăn şi gândire nemărginită. ,,Munciţi pământul, observaţi să aveţi intenţii bune în inimile voastre, fiţi bine-voitori cu oamenii, animalele, plantele, pentru tot ce vă favorizează viaţa şi Cerul se va lăsa atuncea pe pământ".

Acolo Juan închise cartea şi se sculă de pe scaun.

— Şi acum veniţi ! le zise.

Prin curtea liniştită, luminată de un soare acoperit cu dungi întinse, îi conduse afară pe poartă. In depătare curgea încet galbenul Da-tzi-suj apărat cu puternice diguri iar împrejur câmpiile înflorite şi stufişele dormitaŭ sub razele soarelui ; frunzele albe, multe ca stelele se ascundeaŭ în verdeaţa udă, pretutindeni luceaŭ planşele canalelor vietuitoare. Iar ici şi colo prin desişul arbuştilor, de sub împletitura ederei, se ri-

1) Titlul împăratului chinez.

2) Supranumiţi Barbă roşie.

dicaŭ zidurile stâncilor frânte și acoperite din trecuturĭ străvechĭ.

Ochiĭ oamenilor se roteaŭ cu bucurie peste împrejurimea liniștită și roditoare a câmpieĭ cultivată cu hărnicie.

La întoarce din noŭ îșĭ plecară fețele înaintea altaruluĭ familieĭ.

Miresme și candele ardeaŭ până la sfârșit. Femeile aduse o masă miresmuită din casă așezând'o pe prispa acoperită de streașina caseĭ și sprijinită pe bârne ușoare de lemn ce aruncaŭ o umbră răcoritoare. Familia se așeză împrejurul meseĭ și fără a se zori, începu să ia din poame și mâncărurile prazniculuĭ. După ce bău rachiu de orez și ceaiu, puternice sunete de gongurĭ vibrară ritmatic în aer. Juan mirat întoarse capul în direcțiunea pagodeĭ galbene buddane, însă sunetele nu veneaŭ de acolo.

Se vede că vine dela primărie, tatăl — zise A-bei liniștit.

— Dela primărie! Ce s'o fi întâmplat? Oare o fi venit inspectorul agricol?

— Saŭ poate-ĭ dela teatru? ziseră copiiĭ.

— A, nu, nu a fost lovitura așa!

Din noŭ acele puternice sunete bronzate străbătură pe deasupra văeĭ. Pe fețele urmașilor luĭ Juan se descria neliniștea. Numaĭ singur I-bo era vesel, căcĭ se deșteptă în el speranța că tatăl săŭ îĭ va permite să se îmbrace cu o jupă lungă și căl va lua cu el la un ospăț. Bărbațiĭ ajutațĭ de femeĭ îșĭ schimbară hainele pentru a eși și congul suna mereŭ chemând pe locuitorĭ.

Primăria avea o curte mare, pavată cu piatră și împrejmuită cu ziduri înalte. Dealungul zidurilor eraŭ prispe făcute pe pământ de statura unuĭ om și învelite cu acoperișurĭ ușoare, lustruite, țuguiate și așezate pe grinzĭ de lemn. Prispa din fața intrăreĭ era maĭ lungă și maĭ puțin înaltă așa că din împrejurimĭ se putea vedea tot ce se întâmpla. Acolo în timpul zilelelor ploioase se făceaŭ bâlciurĭ, se țineaŭ sfaturĭ și se juca teatru când veneaŭ actorĭ prin sat.

Salonul avea pereții acoperițĭ cu pietre de porțelan, frumos lustruite, de culoare albăstrie, cu următoarele inscripțiunĭ în safire extrase din legile chineze.

„Stimează pe tatăl și pe mama ta...

„Nu omorî, nu fura, să nu depuĭ mărturiĭ false.

„Nu dori soția confrateluĭ tăŭ, nicĭ pământul ce aparține altuia".

Maĭ departe urmaŭ extrase din ale învățaților de pe vremurĭ.

„Să-țĭ adorĭ zeiĭ, pentru liniștea inimeĭ tale și te ferește de religiile gălăgioase, căcĭ ele ne conduc în războaie.

„Cine trăește fără să muncească, constrânge pe confrațiĭ luĭ să moară de foame.

„Nimenĭ nu găsește liniște și fericire la îndurerațĭ".

Pe drum Juaniĭ întâlniră mulțĭ vecinĭ, mergând în aceiașĭ direcție; îĭ saluta, le strângea mâinele în mod amabil prin adâncĭ temenele. Toțĭ eraŭ iritațĭ și curioșĭ.

— Cin! Cin! Ce este?

— Poate noĭ ordine ale vice-regeluĭ?

La primărie era zgomot, țăraniĭ ședeaŭ cu droaia pe trepte, umpleaŭ curtea și prispele. Toțĭ eraŭ Juanĭ de neam!.... eraŭ decĭ Yuan-Yu, Yuan-Li, Yuan-Min, Yuan-Chym și alțiĭ. Toțĭ desigur aveaŭ semne comune în mișcărĭ, în înfățișărĭ și toțĭ se cunoșteaŭ reciproc. La stradă lângă Yuan-Yue (primarul) ședea un noŭ venit cu o pălărie de vară țuguiată și cu bastonul oamenilor de știință. Ceĭ adunațĭ cunosc îndată că și el e Yuan.

— Yuan-Chen Lin-li... fiul bătrânuluĭ Li... — murmură în norod.

Bătrânul Li ședea în picioare în apropiere, înconjurat de copiĭ. O pălărie mare de orez arunca pe fața bătrânuluĭ o umbră slabă. Ochiĭ luĭ priveaŭ sever pe primar și pe fiul instruit. Acela făcea semne pentru ca ceĭ prezențĭ să se liniștească, desfăcu un sul de hârtie îngălbenită și citi:

„Ah! Cerule albastru până la infinit. Nimic nu există pe lume, pe care tu să nu-l fi cuprins în îmbrățișările tale. Cerul și pământul sunt împreunate de om. Pe întreg universul domnește unitatea... Și tot ce se creiază, întâlnesc prin privirea amabilă a balauruluĭ Luni-jen[1]), al căruĭ nume e amabilitatea. Iar când cerul și pământul sunt luate cu forța apar efectele luĭ Yu și ale luĭ Yan[2]) și inimele omeneștĭ suferă! De multe orĭ națiunile Bej[3]) și Li[4]) din cauza inculturei și barbarismuluĭ lor, întindeaŭ mâinele spre Soare, chinuițĭ de foame și lacomĭ, atacaŭ pe fiiĭ blânzĭ aĭ Ceruluĭ[1]) dornicĭ de muncă, învățațĭ prin experiență de a economisi sângele și lacrămile bogdichanilor. Guan-Si construi un zid înalt împrejurul grădinelor fericireĭ și ale mormintelor străbunilor[2]). Astăzĭ veni din noŭ „Setoșiĭ de sânge". Pregătiți-vă ochiĭ de plâns, Fiiĭ soareluĭ, și inimele pentru cosciugele celor morțĭ fără vreme. In ceasul nenorocireĭ, deșteptațĭ în voĭ spiritul vechilor eroĭ"...

Poporul ascultând cu mare băgare de seamă și liniște, murmură deodată.

— Ce s'a întâmplat?

— De unde-ĭ ordinul? Auzițĭ?

— Desigur, din noŭ ceia ce-a fost acum doĭ anĭ în Sy-Chuan... Vom plăti-o...

— Ah, creștiniĭ aceia! Nicĭ un moment nu staŭ liniștițĭ.

— Am auzit că în ținutul Ziao-Chjun a luat pământul de pe la țăranĭ... După

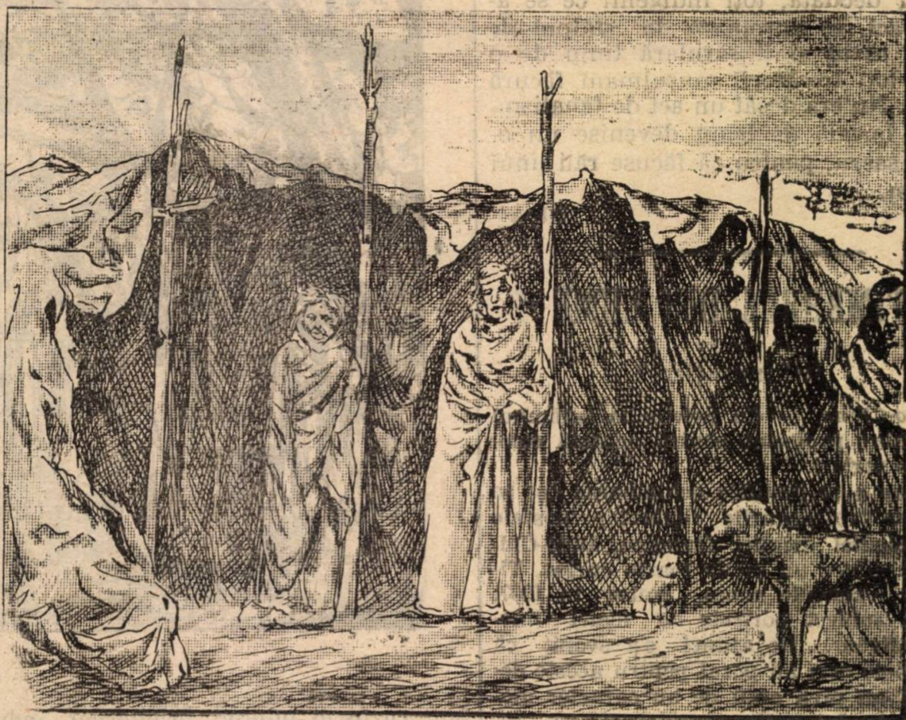
1) Simbolul luminei. 2) Simbolul contrazicător al vieței.

3) Națiunea de Nord. 4) De apus.

1) Chinezii. 2) Un zid mare in China, construit in secolul al treilea inainte de Christos la frontiera de nord a Chineĭ pe o suprafață de 300 klm. inalt de 10 metri, pentru a apăra China de Mongolĭ. 3) Europenĭ.

Un campament de Arocanĭ

Sunt puține popoare care să fi resistat atâta de mult și așa de victorios biruitorilor civilizatorĭ, ca Arocaniĭ, din America.

Tonnes, un francez, doritor de viață liberă și sălbatecă, a încercat acum câțiva anĭ să fondeze la eĭ un regat. Incercarea luĭ nu a reușit, cum n'a reușit nicĭ aceea a spaniolilor. Se zice că spanioliĭ ar fi maĭ mulțumițĭ să învingă pe Arocanĭ de cât să cuprindă tot restul Americeĭ.

Astăzĭ această rasă eroică e cu totul în decadență. Abia dacă maĭ sunt 50 până la 80.000 Arocanĭ carĭ trăesc în triburĭ patriarhale în capul cărora se află un *cacic*.

Numele lor național este *Molușĭ*. Se presupune că cuvântul Arocan vine de la *Ocaès* (rebelĭ), nume ce li s'a dat de Incașiĭ din Peru în fața cărora aŭ resistat cu bărbăție.

Sereno

cum se zice, aŭ distrus mormintele şi aŭ aruncat oasele morţilor...

Un noŭ venit, care privea cu ochiĭ sciipitorĭ spre norodul iritat, ridică mîna. Vorbi de minele de cărbunĭ din Shansi ocupate de străinĭ, unde timp de secole, miĭ de suflete în mizerie săpaŭ combustibil şi trăiaŭ din vânzarea luĭ; vorbi de un cuptor mare strein pentru topirea ferulуĭ în ţinul Ho-Nan, care înghite miĭ de cuptoare micĭ de ale ferarilor din împrejurimĭ; vorbi de căile ferate carĭ înlocuesc munca purtătorilor de litiĭ şi conducătorilor; despre râurĭ şi canale, carĭ vor rămâne neglijate şi vor înceta să maĭ ude câmpiile... Vorbi de şiretlicul şi cruzimea albilor, de barbarismul lor şi de marea lor ignoranţă... Işĭ aminti cum acum 70 anĭ francezii şi englezii prădaŭ palatul de vară al Bogdican-uluĭ, cum distrugeaŭ, sfâşiaŭ postavurile fine pe care nu le puteaŭ lua, spintecaŭ instrumente admirabile, stricaŭ vase de porţelan şi produsele din jado 1), căcĭ mercenariĭ intraŭ până la genuchĭ în rămăşiţele faptelor maeştrilor noştri". Işĭ aminti cum englezii introduse opiumul, cu forţa în ţară, pe teritoriul câştigat de germanĭ, de forţa de care uzează marinariĭ streinĭ faţă de femeile chineze în porturĭ...

Poporul ştia bine toate acestea de prin cărţĭ, gazete, scrierĭ şi murmura mereŭ nemulţumit din ce în ce maĭ tare.

Istorisi apoĭ despre preoţiĭ streinĭ carĭ vorbesc de dragoste şi pace, însă carĭ cu eĭ aduc şi soldaţĭ; ceĭ ce nu stimează obiceiurile străine, obligă a le stima pe ale sale; ceĭ ce oferă loc de refugiŭ orĭ-căruĭ necinstit, dacă aceasta o va permite să se spele cu apă...

— Accia sunt ceĭ maĭ răĭ—vorbea el— căcĭ eĭ pe buze aŭ miere iar în inimă venin... Nu-ĭ dorim pe aceştia şi eĭ totuşĭ nu se lasă de noĭ. Vorbesc răutăcios, zic că voesc să ne facă bine şi eĭ în realitate voesc să ne piarză, căcĭ noĭ vom pieri, dacă vom înceta a fi noĭ înşine... Tot ce a fost creat de predecesoriĭ noştri va fi acoperit cu buruenĭ şi se va asvârli ca praful iar pe acele locurĭ vor înălţa turle scârboase, ale popoarelor lor şi vor ridica case cu multe etaje, unde oameniĭ se cuibăresc ca porumbeiĭ în cutiĭ... Pe părinţiĭ noştriĭ îĭ vom îngropa ca pe câinĭ, aruncând peste eĭ câte-va lopeţĭ de pământ, fără semn şi fără amintire!... De pe locurile înrourate de sudoarea lor, vor dispare fiiĭ Ceruluĭ.

(Va urma).

Tradus din Esperanto de **Miluţă Simion**

Tăerea degetelor în semn de doliu

——

Popoarele sălbatece aŭ obiceiurĭ foarte curioase, cu privire la portul doliuluĭ, dar nicĭ un obiceiŭ nu arată maĭ multă sinceritate în durere ca acela de odinioară al locuitorilor din insulele Wallis.

La moartea uneĭ rude, îndoliatul obişnuia să-şĭ tae o falangă dela un deget al mâneĭ stângĭ. Când după maĭ multe perderĭ succesive, mâna stângă era mutilată în întregime, se trecea la mâna dreaptă.

Acum vre-o patruzecĭ de anĭ, foarte des puteaĭ să întâlneştĭ nenorociţĭ cu mâinile absolut fără degete.

Când un văduv saŭ un orfan sta la îndoială dacă să se opereze saŭ nu, atuncĭ toată lumea îl dispreţuia şi fugea de el, numindu-l ipocrit.

Ceĭ marĭ de asemenea aveaŭ acest obiceiŭ crud, pentru că în 1876, regina din Wallis avea şi ea două degete tăiate.

Un preot francez, Bataillon, reuşi să distrugă acest obiceiŭ barbar.

Vetor

1) Jado e un mineral din vechime, foarte mult căutat în china; din ele se făcea cuţite, etc. Cele maĭ însemnate colecţiunĭ din atarĭ fabricate le poseda însuşĭ împăratul Chinez, din care majoritatea aŭ fost distruse saŭ furate în anul 1900.

Vederi din Moscova (Rusia)

Biserica Vassily Vlashenny a Ţaruluĭ Iwan

HENRI DE SARRANTON

SPIRITUL DIN AÏDUR

— **Poveste arabă găsită la Flemcen** —

— URMARE —

Iată ce-l învaţă experienţele şi calculele sale.

Dar orgoliul savantuluĭ, mândru de a fi descoperit aceste adevărurĭ, îndată făcu loc umilinţeĭ care convine creatureĭ mărginite şi muritoare, când, vrând să aprofundeze această concepţie vagă şi generală a natureĭ, el caută să explice în detaliĭ fenomenele pe care le prezinta şi problemele pe care le propune ea omuluĭ, el însuşĭ un fenomen, şi o problemă trăindă care se

caută, fără vre-o speranță raționabilă de a se găsi vre-o dată. El învață că inteligența omenească esențială relativ, capabilă de a compara, incapabilă de a cunoaște absolut, când se pune în fața matematecilor și a mecanicei, de absolut și de infinit, trebue să fie, și este, într'adevăr, atinsă de o neputință fără remediu.

Căci dacă e așa cum că toată transformarea găsește cauza în organismul agitat, dotat de această agitație pe care ne-am obișnuit s'o numim proprietate, nu e mai puțin drept că acest organ nu e element și nici atom de cât relativ după proprietatea considerată, și că chiar el are nevoe de o rațiune de a fi pe care nu o poate găsi de cât în mișcare. Ca să ajungem să admitem forma caracteristică a acestui atom și să ne dăm bine seama de elasticitatea sa proprie și de mobilitatea sa specială, e necesar să admitem și alte mișcări care îl constituesc, să admitem, prin urmare, ca el să se desfacă în noui elemente, care ele însăși nu sunt așa cum se constată și cum se presupune considerând alte mișcări și alte elemente așezate în ordine descrescătoare.

Și, acest raționament având un caracter de generalitate absolută, trebue să conchidem că nu există de loc atomi la drept vorbind și că această diviziune a substanței în elemente succesive trebue să fie continuată la infinit, fără ca să fie posibil să ne oprim în această scoborâre către micime la infinit.

Abdalah, în investigațiile sale, răbdător, atingând intima constituție a corpurilor, se afunda din ce în ce în misterul acesta de nepătruns substanța discontinuă și supusă la legea numărului. El vedea toate corpurile divizate până la o oarecare limită care poate fi totdeauna definită printr'un număr aparținând unei serii aritmetice, compunându-se din elemente cari, dacă se cunoaște forma lor, elasticitatea și mișcarea care o implică, proprietățile corpurilor componente considerate sunt explicate pe deplin. Dar forma și elasticitatea proprie a acestor elemente sunt calități cari rămân oculte și fără cauză dacă le-am conidera ca simple. O asemenea ipoteză nu e deci admisibilă. Trebue să admitem că corpul e complex și divizibil și diviziunea dusă până la un al doilea termen al aceleiași serii aritmetice va da un element nou care, cunoscut, va explica pe cel dintâi. Sau e evident ca termenii seriei acesteia sunt în număr nelimitat: de unde urmează că Natura va da în vileag secretul său unei inteligenți ascuțite, capabilă să găsească la infinit cauza care face ca substanța universală să fie ordonată prin mișcarea din organele elementare, capabilă, în alți termeni, să atingă Dumnezeul inaccesibil (fie preamărit!)

Aceste mari legi matematice, urmărind pe acelea care constituesc vecnica mișcare, grupează, divide, însuflețesc elementele substanțiale considerate într'un anume termen de întinderea luată ca origină, nu mai comportă deci o explicație reală atâta vreme cât elementele considerate n'au ele singure realitatea; origina admisă nu este nici odată origina cea dintâi și știința e condamnată să rămână totdeauna infinit de restrânsă cât timp obiectul studiului său are o întindere infinită.

Și, ca o consecință a acestor adevăruri, Abdalah conchise că proprietățile pe care omul le descopere în substanța care îl înconjoară și din care e format, rezultă pentru el din gradul de divizibilitate cu care organele sale îi păsuesc să se pue în comunicație directă cu această materie imperceptibilă.

El le-ar găsi cu totul altfel daca ar fi fost organizat așa ca să poată transforma în senzații mișcările cele mai ample. El le-ar găsi altfel încă, dar ar putea să fie impresionat de elementele cele mai mici, mai mici de cât acelea cărora simțurile sale actuale îi permit să le zărească vibrațiunile.

De altminteri mișcarea, posedând acest caracter general de a se propaga prin unde sferice și dela centru către periferie, dacă ea ar exista în mod real s'ar anihila atingând această periferie, când vidul e necesar să fie micșorat de elasticitate.

Pentru ca energia să fileze substanța și mișcarea și să nu se prăpădească imensul substanțial e necesar. Ea singură, imensitatea, poate realiza mișcarea eternă, și numai ea.

Nu e posibil deci să admitem ipoteza unei lumi limitate, creată la un moment dat și pe urmă abandonată energiilor sale esențiale, ipoteză care ar avea prin urmare o țintă determinată și regulată ca roatele unei mașini, un determinism absolut.

Abdalah vedea în mod clar că un astfel de mecanism ar fi incapabil să dureze ca și o mașină construită de mâna omului. El vedea clar că perpetuitatea mișcărei cere ca infinitul să restitue fără întrerupere universului energia pe care oamenii o cheltuiesc în infinit.

Actul creator se săvârșește în ori ce clipă. Cam aceasta e singura condiție care ar putea asigura durata și să gonească un determinism absolut. E infinitul trăind și activ, care susține, dă viață, însuflețește lumea, lăsând liberă creatura inteligentă pe care și-a adăugat-o, ca colaborantă și desfășurând sub ochii noștri spectacolul adevărat, dar puțin asemănător, inatingibil și miraculos al creațiunei perpetui.

Ajuns la acest grad de știință care îi permitea să ridice puțin vălul sub care se ascunde Natura misterioasă, i se păru că un fulger ilumina deșteptăciunea sa și că la lumina acestui fulger avea o trecătoare viziune despre divinitate.

Și limba sa, încercând să traducă sentimentele și gândurile sale care se svârcoleau în mintea lui, el strigă:

„Slavă lui Dumnezeu, stăpânul lumei;

„Singurul, fără pereche

„Cari se despart de creaturile sale prin trei ordine de infinit;

„Care face lucrurile să poată fi măsurate și numărate sau să nu fie;

„Cari le conține, și nu e compus;

„Isvor al energiei întregi, al vieții, al inteligenței.

„El conduce corpurile care îl înconjoară și creaturile sale către un viitor. Nici o dată, către eternitate, un singur fapt din istoria lor, nu va mai fi reprodus a doua oară.

„Ce nebunie ar fi să ne închipuim că am putea cunoaște acest viitor!

„Fluxul de energie care, dela infinit vine la finit, îl pătrunde integral.

„Dar, în sens invers, nu e punct de comunicație; reacțiunea rămâne în finit; nimic nu atinge imensul abis. Creatorul e impenetrabil față de creatură.

„Să ne abținem deci de la ipotesele zadarnice și să nu ne turburăm creerul în zadar cu subiectul destinului nostru.

„In ignoranța completă în care plutim, trebue din nainte să acceptăm totul cu resemnare.

„Dar trebue să avem încredere în Creatorul nostru nevăzut și să credem că primele noțiuni ale credinței noastre, instructive, intuitive, fără probă, și în acest timp unica bază a științei și a judecăței noastre, sunt reflectul unui adevăr și a unei judecăți eterne.

„Să mărturisim că Creatorul face să nască conștiința omenească care ne deschide drumul spre a cunoaște opera și legea divină.

„Si aceste mărturisiri cum să nu le credem adevărate?

„Toată ființa noastră să se împotrivească a presupune mincinos pe Dumnezeul divinității.

Acestea erau gândurile pe care Spiritul din Aidur le insufla lui Abdalah pentru ca să guste plăcerea pe care știința o dă ca recompensă acelora cari o iubesc și se dă ei. Plăcere minunată creată de greutățile pe cari reușești să le învingi; combinațiuni ingenioase care, de odată, se transform în rezultate neașteptate a unei uitări complete de sine însuși și de șerbia mizerabilă a existenței; a unui puțin orgoliu de asemeni: orgoliu legitim, cu toate că naufragiul ra-

ţiunei ar putea fi inevitabil vre-o dată înaintea problemelor care pot trece peste marginele sale. Dar Ştiinţa care a reuşit să stabilească neputinţa sa, şi în ce şi de ce e neputincioasă, e chiar ştiinţa foarte adevărată, de altminteri şi fiinţa muritoare care a putut să atingă pragul infinitului a realizat cea mai mare sforţare intelectuală pe care i-a permis-o condiţiunea sa. Dincolo de acest prag sunt regiuni pe care nici o creatură nu le va explora vre-o dată.

Abdalah simţi oboseala acestei sforţări care ridică umila raţiune a omului către cugetarea suverană; ideile sale deveniră confuse, visiunea dispăru şi el recăzu în somn.

Când îşi reveni în simţiri, fu pe cale să creadă că farmecele pe care i-le procurase Spiritul încetase, căci el se văzu în propria-i locuinţă.

Se văzu aşezat pe covoare, sub roşcovul care creştea în mica sa grădiniţă acăţată pe marginile prăpastiei Ras-el-Ain. Pe acest loc, adese ori, după o zi călduroasă de vară, se desfătă la răcoreala serii, bând cafea şi dându-se sclav tuturor visurilor sale.

La câţiva paşi de dânsul se ridica casa lui, strălucind de curăţenie sub albeaţa varului, cu ferestruicele sale strâmte ogivale, închise printr'un grilaj verde, cu uşa mică şi joasă purtând semnele unor mâini mari roşii de sânge care făcea să nu se poată uita spre ea nici un ochiŭ rău şi vrăjmaş.

El asculta caii săi ronţăind orzul în dinţi şi, în casă, sclava care întorcea râşniţa ca să sfărâme brânza pentru a-i prepara Taamul (1).

1) Taam: cuşcuş.

El se născuse în căsuţa asta. Acolo murise tatăl săŭ. Acolo se scursese pe nesimţite timpul copilăriei sale; şi tot aici trăia încă cu mama sa, sclavele sale. De odată, fără ca să poată şti cum venise, o femee ieşi înaintea lui. Ea era voalată şi acoperită cu un haïk (2) alb. Dar există în om un fel de instinct care descoperă prezenţa femeii iubită; şi, cu toate că purta acest voal şi această îmbrăcăminte, Abdalah recunoscu pe Yamina, fata vecinului săŭ. Era adolescent când ea era încă o fetiţă. O văzuse crescând şi devenind pe fiecare zi tot mai frumoasă, şi în fine, de un an, îşi pusese voal şi nu-i era permis nici unui om să-i vadă faţa. Dar adesea ea se plimba în grădina tatălui ei, şi adesea Abdalah se ascunsese în tufişul de cactuşi care separa cele două grădini pentru a spiona pe tânăra fată printre ramuri şi a contempla mersul săŭ graţios. Ba i se păru uneori chiar că prezenţa lui fusese descoperită căci, de nenumărate ori, tânăra fată, ca pentru a-şi îndrepta voalul, îl ridicase cu o graţie naturală a femeii care se ştie frumoasă şi astfel văzuse faţa ei îngerească şi frumoşii ei ochi îndreptaţi spre colţişorul unde se ascunde alesul inimei ei.

,,Yamina, zise Abdalah, te recunosc perfect, cu tot voalul tăŭ cel lung. Crezi tu că aşi putea să mă înşel? Inima mi-a vestit prezenţa ta şi a tresărit de bucurie mai înainte chiar să te fi zărit. Dă-mi mâna, frumoasa mea copilă, vino să te aşezi pe aceste perne şi primeşte ospitalitatea mea. In grabă plec să poruncesc să aducă cafea, musemene (3) şi miere.

,,— Abdalah, răspunse tânăra fată, mâna ta nu poate s'o atingă pe a mea şi nici nu pot primi ospitalitatea ta. Dar pot să ridic acest văl şi să rămân cu tine câteva clipe dacă doreşti şi dacă mă iubeşti".

2) haïk: o bucată de stofă de lână fină şi îngustă, de obiceiŭ amestecată cu fire de mătase.

3) Un fel de prăjituri.

(Va urma. Trad. de P. Rosetti

Anul XII.—No. 761 [illegible] 5 BANI IN TOATA ȚARA 5 Miercurĭ, 7 Decembrie 1911

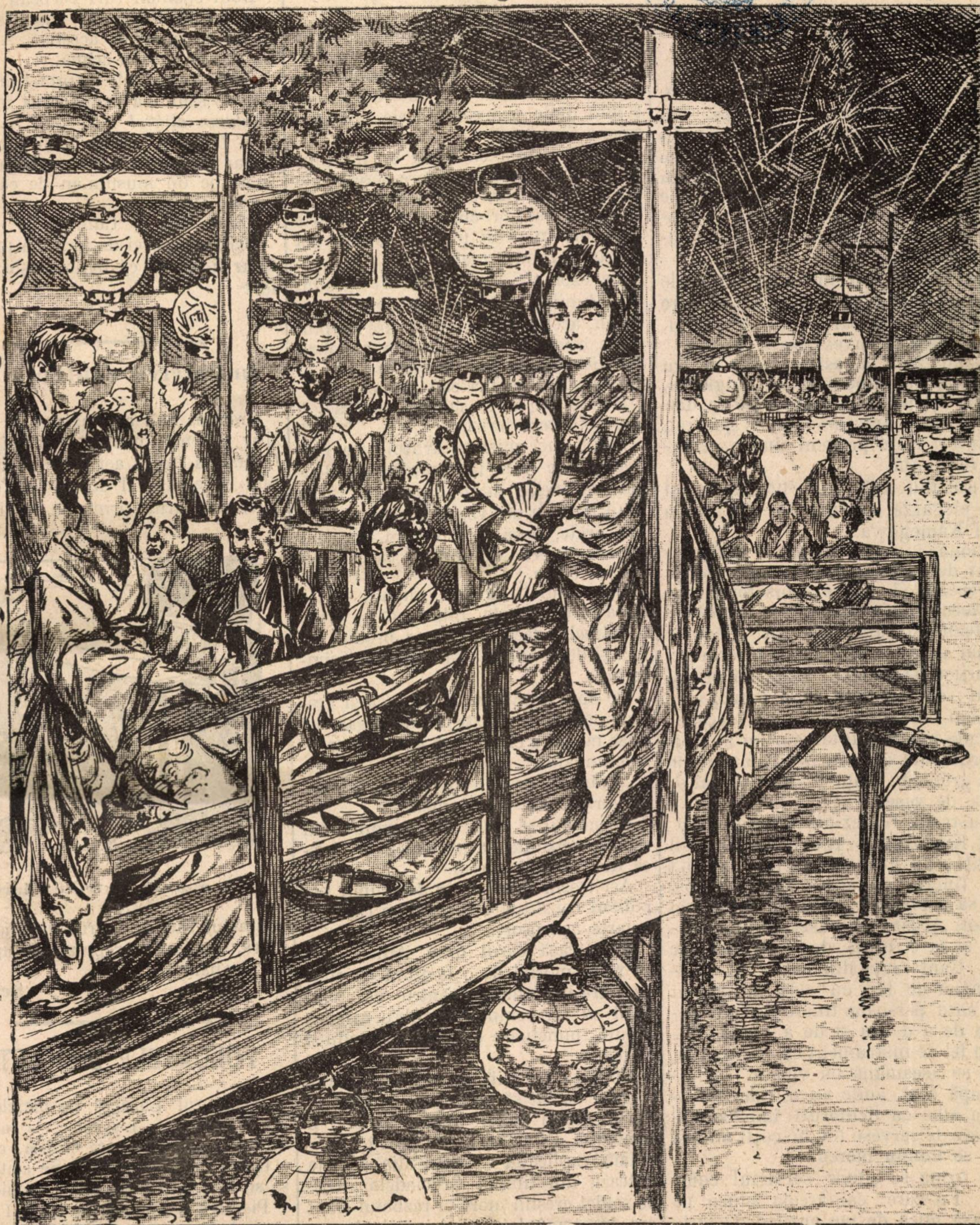
ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Leĭ 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

KIOTO IN SĂRBĂTOARE· —Vezĭ pag. 5464.

KIOTO IN SĂRBĂTOARE

— —

Kioto este orașul sfânt al Japoniei, e centrul budismului japonez; nu trebue însă să creadă cine-va că Kioto, de și e un oraș religios, e un loc trist și auster. Contrariu, nu exista nici un oraș în Japonia care să fie mai vesel ca Kioto. Aproape tot anul e în sărbatoare, mai ales primăvara și vara.

Spre luna Mai încep procesiunile spre templul Kami (Dumnezeŭ) care e preludiul serbărilor de tot felul, care încep să înveselească orașul.

Când ziua a asistat cine-va cu credință la procesiunile religioase, seara își poate permite câte-va distracții, și distracțiile sunt în general, petreceri între prieteni într'o ceinarie renumită.

Unul din cele mai principale și mai elegante localuri se află lângă râul Kamogawa.

Ceinăriile aŭ balcoane înaintate mult deasupra râului și acolo se fac petrecerile și tinere dansatoare din cartierul Guifu înveselesc lumea cu cântecile și surâsurile lor. Ceea ce e mai original, e orgia lanternelor, focurilor de artificii, seara, în orașul sfânt: din când în când o trupă de oameni costumați fantastic, trecând, execută în sunetul tamburilor și al ori instrumente sgomotoase, jocurile cele mai grotești. Viața în Kioto e cât se poate de veselă.

Ilustrația reprezintă o reuniune p râul Kamogawa îndată ce aŭ sosit clienții, un grup de șeapte saŭ opt fete tinere îmbrăcate foarte luxos, vin să servească ceaiul în cești mici de tot. Aceste frumuseți sunt cântarețe și la o masa de gala, servesc ele. Cântăreața din Kioto nu se aseamănă de loc cu cele de la noi. Ele sunt persoane tinere care aŭ meseria de a dansa și de a cânta dintr'un fel de instrument cu trei coarde, care se aseamănă cu vioara.

După ceai, aduc sticle mici albastre și albe cu lichioruri îmbatătoare pe care le servesc tot în cești mici și care se umplu mereŭ.

In urmă se aduce serviciul complet. Fie-care cantăreața aduce pe o masă mică de lac aurit o farfurie cu supă, un vas de porțelan în care se află un pește fript, zarzavaturi preparate cu zahăr și prăjituri.

Cântecele și dansurile încep în vreme ce clienții mănâncă.

Repertoriul de dans și cântece al acestor balerine e nesfârșit.

C. Arg.

Prejudecăți și credințe la tripolitani

— —

S'a zis pe drept că populația tripolitană era cea mai fanatică și cea mai anti-europeană din toate celelalte națiuni musulmane. Se poate adăoga că e țara unde se practică cele mai grosolane superstiții.

Lucrul acesta causează o mulțime de pericole streinului care sosește în această țară bizară, căci gesturile și cuvintele cari ori-cui ar părea foarte naturalei în ochii unui tripolitan pot constitui injurii mari.

De exemplu, ori-care ar fi gradul de intimitate între un indigen și un strein, acesta din urmă nu are dreptul să se intereseze de unul din membrii familiei de partea femeiască, fie aceasta soția, mama saŭ bunica sa!

Relativ la acest subiect, daŭ aci o anecdotă caracteristică.

Șeful unei misiuni arheologice germane, care lucra în apropiere de Bengasi, primește într'o dimineață vizita unui indigen din vecinătate, rugându-l să-i arate, dacă știe, vre-un remediŭ pentru durerile de dinți de care suferea mama sa.

Germanul îi dă un calmant și a doua zi dimineața, întâlnind pe arab, îl întreabă dacă doctoria a produs efect și dacă bătrâna sa mamă se simte bine.

De abia terminase întrebarea și arabul înăbușind un strigăt de necaz, își duse mâna la cingătoare spre a-și scoate pumnalul.

,,Câine de creștin! Cine ți-a dat voe să vorbești de mama mea?"

Germanul se grăbi să-și termine mai repede misiunea arheologică și plecă din locurile acelea.

Așî trosni degetele în fața unui tripolitan constitue o insultă pe care nu o iartă așa ușor.

Se citează cazul unui italian care fu rănit mortal de o lovitură de cuțit de către un indigen, pentru că, vorbind cu un compatriot într'o cafenea maură, punctuase o frază trosnindu-și degetele.

Voiți să necăjiți pe un tripolitan? N'aveți de cât să vă așezați în fața lui pe un scaun picior peste picior. E pentru ei o insultă foarte gravă.

Iată explicația: Superstiția aceasta datează din timpul Cruciadelor. Orice soldat creștin mort în războiul sfânt era înmormântat cu picioarele încrucișate. Astfel,—un european care încrucișează picioarele în fața unui tripolitan, are aerul că vrea să-i pue crucea în față.

Cuvântul *Madrid* pentru ei nu înseamnă capitala Spaniei, ci ,,regele răului" adică diavolul.

Or, cum la evrei, era interzis să se pronunța tare cuvântul Iehova, ei cred cvă demonul consideră ca o provocare îndrăzneață de a'i pronunța numele.

Doui spanioli cari vorbeaŭ de capitala lor în fața unor tripolitani eraŭ să fie asasinați de aceștia. A omorâ un creștin nu e o crimă.

Când doi adepți ai profetului se întâlnesc schimbă următoarea formulă: ,,*Salaam alik*"! Pace ție!

— *Ualikun salam!* Și ție pace!

Dar un creștin un are dreptul să întrebe pe un musulman de cât următoarele cuvinte:

,,Salk hair?" Cum ești?

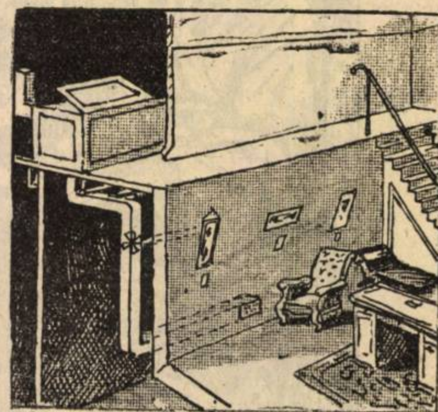
Dacă s'ar servi de formula precedentă ar fi acuzat că batjocorește pe Profet!

Vetor

Impotriva căldurei mari

— —

Graham Bell a imaginat un dispositiv ingenios contra căldurei mari: făcând să treacă aerul printr'un cazan plin cu ghiață, îl duce printr'un conduct și în urmă printr'un ventilator în

Un aparat contra căldurei

cabinetul săŭ de lucru, de unde ese afară. Ilustrația reprezintă aparatul lui Graham Bell.

Sereno

FOLOASELE BICICLETEI

Inconjurul Europei pe bicicletă. — S'a organizat la Lisabona, la începutul acestui an, o încercare ciclistă, care nu e lipsită de originalitate. Se agita ideia să se facă înconjurul lumei pe bicicletă.

Plecarea a avut loc la 14 Mai și trei grupuri s'au prezentat la concurs. De la Lisabona ei se îndreptară întâi spre Spa-

nia, parcurseră nordul Portugaliei și o parte din Franța, când patru din ei părăsiră cursa, după ce făcuseră 2 mii kilometri. Ceilalți doui sunt acum în Anglia. In această iarnă au intenția de a vizita Olanda, Belgia, Italia și Turcia. In primăvară ei se vor îndrepta spre nord, vor trece prin Rusia, Suedia, Norvegia, Germania și vor reveni în Portugalia după ce vor fi vizitat Scoția, Irlanda și Țara galilor (Anglia).

Această escursiune, puțin banală, va dura doui ani. Când vor sfârși cursa, cei doui turiști se vor putea lăuda, cu drept cuvânt, că au parcurs pe bicicletă 40.000 kilom tri.

Bicicleta în armata franceză.—Cercurile militare franceze s'au convins de marile foloase pe cari le pot aduce bicicletele, de oare-ce bugetul armatei prevede pentru anul 1912 suma de 105.000 franci destinată pentru formarea unui nou batalion de cicliști.

De mult ciclismul fusese recunoscut ca sport oficial în programul școalei militare din Saint Cyr. Până acum toate sporturile în această școală erau încurajate și practicate, afară de acesta din urmă.

De acum înainte fie-care ofițer va trebui să fie un biciclist abil în timpul celor doui ani de școală. Dealtfel mai toți tinerii ofițeri din toate armele se servesc de biciclete din ce în ce mai mult. Chiar ofițerii de cavalerie le găsesc foarte comode pentru drumurile ce le au de făcut de la cazarmă acasă și vice-versa.

Dealtmintrelea și atașații militari francezi au văzut anul trecut marile foloase pe cari le aduceau bicicletele la manevrele engleze.

Foloasele bicicletei. — Iată o istorie care ne arată marile foloase pe cari le poate aduce o bicicletă în timp de pericol.

Nu de mult, în America, o vale fusese inundată în urma ruperei unui dig. Gardianul unei uzini auzind sgomotul surd al apei ce se apropia, se aruncă pe bicicleta sa și coborî valea strigând în gura mare: scape cine poate! Grație iuțelei mașinei sale un mare număr de oameni putură scăpa dela o mórte sigură.

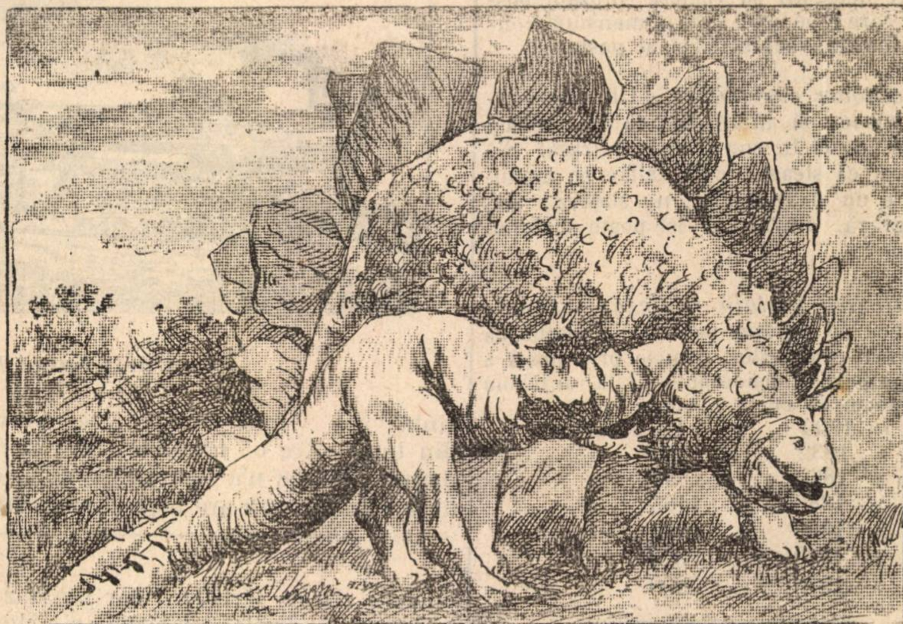
Autobusurile la manevre. — Anul acesta marile manevre germane au prezentat particularități interesante și autobusurile au jucat un rol însemnat. Fiecare din ele transporta câte 50 soldați, cu o viteză de 25 km. pe oră. Această experiență a fost foarte satisfăcătoare, căci soldații puteau ocupa mult mai iute pozițiunile, de cât dacă ar fi mers pe jos. Se înțelege deci că ele se puteau mult mai repede întări și prin urmare puteau face față contra unui atac.

Când erau mari marșuri de făcut, autobusurile transportau o parte din trupe până la un punct oare-care și apoi reveneau pentru a lua alți soldați. Deci, într'un timp relativ scurt, ele puteau transporta forțe considerabile.

Mytzu D.

O evocare a timpurilor trecute

Când vedem în muzeele de istorie naturală schelete sau oseminte de animale cari au trăit în primele epoci ale globului, ne este greu, dacă nu suntem inițiați în știința paleontologiei, să ne reprezentăm în minte cum trebue să fi fost acele forme stranii de animale cu cari nu se aseamănă nici unul din cele cari trăesc astăzi.

Un stegosaur atacat de un ceratosaur

Iguanodon

Un stabiliment zoologic din Germania, celebra menagerie Hagenbeck din Stellingen, aproape de Hamburg, a avut fericita inspirație de a pune să se reconstitue de sculptori îndemânateci și după documente absolut sigure aspectul real, forma și culoarea acestor animale curioase, pe cari le-au așezat în pozițiuni normale.

Fotografiile reproduse aci arată două din aceste curiosități.

Un *steosaur* cu enorma sa creastă dorsal cu lame largi, e atacat de un *ceratosaur*.

Ilustrația a doua reprezintă pe un *iguanodon* lung de 10 metri, ridicat pe puternica sa coadă și deschizând mâinile sale cu unghii în formă de pumnale curbate.

Și când te afli în fața acestor monștri înspăimântători, te întrebi ce trebue să fi fost pământul la epocile acelea? Cum, organisme așa de puternice, așa de sdravăn construite, n'aŭ coprins lumea și n'au persistat până la noi?.. Spre a înțelege, e de ajuns să privești ce loc mic ocupă creerul în aceste imense schelete. Și imperiul lumei nu trebue să aparție inteligenței, iar nu forței? Când după multe secole în urmă, slab, gol, desarmat, omul apăru pe planetă, nu părea că e învins dinainte. că nu va putea resista atâtor vietuitoare puternice?.. Și cu toate acestea!..

Olg.

TIMBRELE DIN LUME

Informații

Suedia.—Societatea filatelică suedeză a celebrat jubileul de 25 ani printr'o serie de meetinguri, la cari au luat parte delegați din diferite țări.

Ea a primit o telegramă de congratulație de la prințul moștenitor Gustav Adolf și o alta de la regele Angliei, amân-

douĭ colecționarĭ și membri aĭ societățiĭ. Autoritățile poștale, contrariu celor din alte țărĭ, s'au arătat foarte îndatoritoare față de filateliștĭ și le-au furnizat toată asistența posibilă pentru studiu, punând la dispoziția istoricilor filatelicĭ aĭ ziseĭ societățĭ dosarele lor. Afară de asta a invitat pe toțĭ delegațiĭ să viziteze muzăul poștelor, care e pe cale să ia dimensiunĭ considerabile în vechiul local al poștelor.

*

O viitoare curiozitate.—Un corespondent suedez dă informația că 5 k. albastru al serieĭ în curs a fost retrasă. S'a observat că steagul care fâlfâe pe monument e un steag englez, nu suedez; afacere gravă, după cum își poate închipui orĭ-cine!

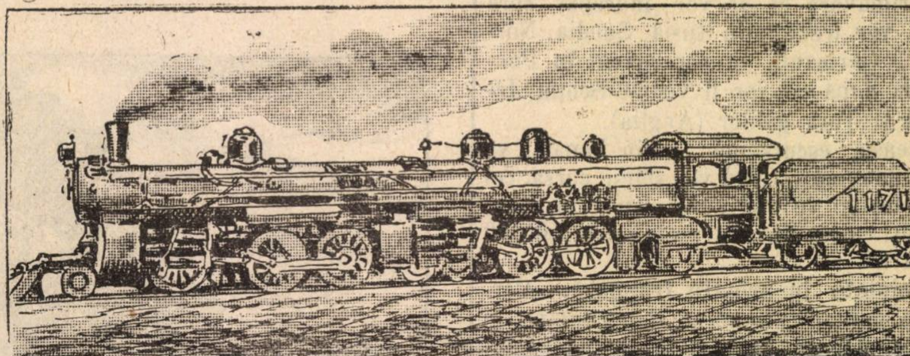
*

Statistică poștală engleză. — Dintr'o statistică de curând publicată, rezultă că mișcarea scrisorilor trimise prin poștă a luat proporțiĭ considerabile. Iată un tablou care poate da cuiva o idee:

In 1830	86	milioane
» 1832	168	»
» 1860	564	»
» 1880	1165	»
» 1890	1700	»
» 1900	2323	»
» 1910	3200	»

Cea maĭ lungă locomotivă

Ilustrația ce publicăm aci reprezintă cea maĭ lungă locomotivă din lume. Are o lungime de 30 de metri, cifră ce n'a fost atinsă nicĭ odată; cazanul săŭ are niște dimensiunĭ colosale. Compania „Pacific" din Statele-Unite a pus-o de curând în circulație. Pentru ca să se poată cârmi la curbe fără pericol, e prevăzută cu un mecanism ingenios, care îĭ permite să se îndoae de la mijloc.

Cea maĭ lungă locomotivă din lume

Doru

WACLAV SIEROSZEWSKI

BOXERUL

— Urmare și sfârșit —

Un neam cu părul negru le vor stăpâni și vor fi locuite de barbarĭ albĭ. Aceasta o doresc, dar asta nu se va întâmpla. Fiiĭ Ceruluĭ se vor uni și vor eși în luptă maĭ din vreme fără a se gândi că vor murĭ orĭ învinge și nu-șĭ vor da frumoasa lor țară a florilor, dracilor cu părul roșu... După câte-va zile liga „Iubitorilor de patrie" va ataca pe streinĭ. Orĭ-care are douĭ fiĭ să dea unul... Să pornească la drum, îndreptându-se spre sud și eĭ se vor cunoaște printr'un semn al „Pumnuluĭ". Duceți-vă pe acasă, gândiți-vă în liniște, fiindcă mulțĭ dintre voĭ... nu se vor maĭ întoarce!

El tăcu! Norodul într'o tăcere mormântală, începu să se împrăștie.

Pe tot drumul Juan-Min-tze nu-șĭ privi fiul. Numaĭ în fața porțiĭ ochiĭ li se încrucișară un moment și A-bei întrebă liniștit:

— Tată, oare e nevoe să duc bivolul la apă?... am uitat s'o facem...

— Ah! da! — consimți Juan, dar îndată își luă seama. — Nu, maĭ bine să tornĭ pe el apă din găleată!

Bunica și cu mama observară cu teamă figurile lor, dar bărbațiĭ nu maĭ vorbiră nimic, și ele nu se icumentară a-ĭ întreba.

Numaĭ Chuen-Juj începu să întrebe adevărul pe I-bo, dar el îĭ răspunse că trimisul din Peking, învățatul fiŭ al bătrânuluĭ Chen-Liu-Li, batjocori pe draciĭ de peste mărĭ, care sparse mozaicul Bogdichanuluĭ...

Deși luĭ Da-nian îĭ bătea inima de neliniște nu avu însă curaj să întrebe pe copiĭ din cauza soțuluĭ și aștepta astfel noaptea cu nerăbdare. Ziua trecu ca și celelalte zile de sărbătorĭ, dar supărarea întunecă gândurile, mișcările și chiar zâmbetele locuitorilor. Mâncarea aŭ consumat-o repede, vorbi puțin.

In sfârșit veni seara, și A-bey înainte de a intra pe poarta caseĭ, privi afară. Pe lângă rîŭ licăreaŭ luminĭ, dar rachetele înveselitoare nu vîjiaŭ încă prin aer. A-bey fu apucat de o frică; i se părea că întunericul și răceala nopțeĭ intră deodată în sufletul luĭ și-l neliniști precum suflarea unuĭ vânt face să fâlfâe lumina lampeĭ.

— Mulțĭ dintre voĭ nu vor maĭ veni!... își reaminti, și iute închise poarta.

— Poate n'o să mă trimeată tata... se gândi, dar repede își îndepărtă orĭ-ce presimțire neplăcută și merse pe prispă.

— Trebue să moară cineva... Nu eŭ, dar alțiĭ... Păcatele lor cad pe ceĭ viĭ.. De sigur că tata ne va spune înainte de a se culca — se gândi el.

Dar Juan tăcea cu încăpățânare. Totuși găsindu-se singur cu soția sa îĭ isbucni mânia povestindu-ĭ totul.

— A-bey!... A-bey!... Scumpe A-bey!... pentru asta te-am purtat la sân?.. — zise Da-niana.

Incetează și căznește-te să dormĭ.... Noaptea e lungă!... Poate zeul fulgeruluĭ va trimite tunete asupra hoților răĭ și vor dispare ca o vedenie rea...

Dar noaptea liniștită și călduroasă se strecură de pe afară, pătrunzând în casă prin geamurile largĭ. Soțiĭ nu aŭ adormit încă! In întuneric se întorceaŭ în paturĭ. Tablia patuluĭ Da-nianeĭ era acoperită cu lacrămĭ. In sfârșit Juan îĭ atinse patul:

— Scoală-te, luminează și pune orez în sacĭ!

Ea se sculă și ca o fantomă trecu pe lângă camerile copiilor îndreptându-se spre depozitul din curte. Juan socoti în timpul acesta sapechiĭ 1) de aramă, și-ĭ înșiră pe sfoară. De sigur oameniĭ maĭ trăesc și din prădăciunĭ în timpul războiuluĭ.

Orezul și baniĭ îĭ puse pe masă lângă cartea familieĭ și se întoarse. Femeea cuprinse capul soțuluĭ în mâinĭ. Fără a vorbi ședeaŭ în întuneric sprijinițĭ de ea, ascultând clopotele carĭ în curând vor anunța dimineața.

In sfârșit crepuscul cenușiŭ se furișa prin casă. Curând ouzi pașiĭ luĭ A-bey. Intră în salon și rămase acolo câtva timp iar eĭ auziră cu elm deschise ușa de afară. Apoĭ totul se liniști și zgomotul pașilor luĭ și chiar respirația... Apoĭ maĭ sună sapechiĭ... și din noŭ tăcere... Iĭ auzi pașiĭ precauțĭ în apropiere... se îndreptă spre ușa lor... Li se părea că în fie-care moment va intra. Dar se opri aproape de prag și stătu cât-va timp în picioare. Apoĭ din noŭ intră în camera celor cu care eșise câteva clipe maĭ nainte și auzi cum rătăcește pe acolo și împingea lucrurile dintr'un loc într'altul... Din noŭ liniște; maĭ sună sapechiĭ, Da-nian se sculă repede în picioare pentru a eși dar Juan o reținu de mâinĭ... Și A-bey nu înceta a vagabonda prin casă. El se preumbla, intra și eșea din noŭ în camera copiilor, unde dormea alăturĭ I-bo și Chanjuj. In sfârșit sandalele luĭ de lemn tropăiaŭ pe scările balconuluĭ. Inconjură casa și deschise poarta. Juan și Da-nian eșiră din cameră și prin spărtura geamurilor îĭ observă. O figură spătoasă în tunică bleu, cu un săculeț de orez la subțioară, trecu și dispăru prin colțul porțeĭ.

— Fiul meŭ! — gemu Da-nian, întinzând mâinile.

Juan îĭ astupă iute gura cu palma.

— Așa vrea cerul și pământul! — glăsui el și lacrămile marĭ ca bobul de mazăre curgeaŭ pe obrajiĭ luĭ.

Și așteptă până ce pașiĭ celuĭ plecat pe poartă nu se maĭ auziră dinspre cărărușa din vale. Soarele abia se ivi. Imprejurimea sterpă lucea în razele luĭ.

Galbenul Da-tzi-șui își rostogolea încet undele în albia sa adâncă. Băr-

1) Monedă măruntă chineză; în mijloc e găurită ca moneda mică română, pentru a putea fi înșirată pe sfoară.

cile se îngrămădeaŭ și joncele 1). Acolo unde fortărețele ascund corăbiile, pânzele lor negre și galbene gonite, păreaŭ a fi piepturĭ de balaurĭ abia deșteptațĭ din somn, carĭ în jos, deasupra pământuluĭ sburaŭ spre soare. Pe o mulțime de podurĭ îndoite ca arcurĭ, mergeaŭ cete de oamenĭ, veneaŭ spre dealurĭ și dispăreaŭ peste ele, ca și cum ar cădea în abis...

Tradus din Esperanto
de **Miluță Simion**

Nota traducătoruluĭ.—Acum vre-o câțiva zecĭ de anĭ in China se fondă o ligă națională secretă sub numele de «Pumnul cel mare», care derivă din cuvântul englez «boxer»— boxerul-luptător cu pumniĭ. Acea ligă uni încă multe alte societățĭ sociale și religioase răspândite maĭ prin toată China si carĭ și-au luat însărcinarea de a lupta în contra străinilor ce au de scop uzurparea independențeĭ Chineĭ. Activităteĭ acestĕĭ ligĭ se atribue revolta din anul 1900, suferind o înfrângere sângeroasă din partea armateĭ statelor europene de sub comanda generaluluĭ Waldersee. Astăzĭ mișcarea «Pumnuluĭ cel mare» renaște și se unifică în mișcarea generală socială chineză, având de scop îmbunătățirea stăreĭ sociale și menținerea obiceiurilor locuitorilor chinezĭ, pe carĭ străiniĭ adesea le împiedică. **M. S.**

PROGRESELE ISLAMISMULUI

Aceĭ carĭ își imaginează că islamismul e o religie în decadență se înșală, de oare-ce de când cu declararea războiuluĭ Italieĭ cu Turcia toate națiunile musulmane făcură moralmente cauză comună cu turciĭ.

Până în fundul Indieĭ și Chineĭ, toțĭ sectariĭ Coranuluĭ au primit cu vântul de ordine: să nu cumpere nimic de origină italiană!

Se citează cazul unuĭ negustor indigen, care după patru săptămânĭ de la declararea războiuluĭ a trebuit să-și închidă magazinul. El se specializase în produse italiene.

Intr'un ziar din Transvaal se putea citi următoarea informație:

Preotul anglican din Pretoria a pronunțat un discurs care a cauzat o vie senzație în toată Africa australă.

El a arătat că islamismul, care la început nu'și întinsese prea adânc ramurile în interiorul continentuluĭ negru, a început să recruteze numeroșĭ adepțĭ în Congo până în Zululand.

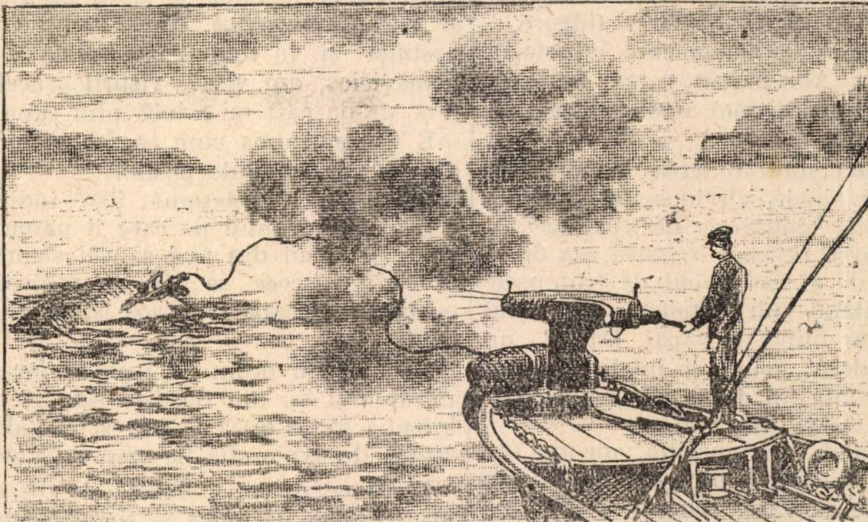
Și, după prelat, Africa întreagă ar fi destinată să devie cu timpul musulmană.

Să nu dorim ca această prezicere să se realiseze. Africa fanatizată ar fi un pericol constant pentru Europa.

1) Barcă chineză.

PESCUIREA UNEI BALENE

Pescuirea uneĭ balene, de care își poate da cine-va seama privind această ilustrație, dă loc la numeroase peripețiĭ. Ea prezintă marĭ dificultățĭ și cere îndemânare și sânge rece. Tunul care se vede pe vapor e prevăzut la coadă cu o cârmă mică care permite să-l îndreptezĭ în direcția cetaceuluĭ; o undiță lungă de fier e gata să-și facă serviciul îndată ce apare o balenă. Această undiță, reținută de vapor print'o sârmă, e dusă de monstrul marin cu el în adâncimĭ, când e lovit.

Ilustrația arată o parte din corpul uneĭ balene pătrunsă de greaua săgeată.

Arg.

HENRI DE SARRANTON

SPIRITUL DIN AÏDUR

— Poveste arabă găsită la Flemcen —

— Urmare și sfârșit —

In timp ce pronunța cuvintele acestea, tânăra fată, ridicând muselina care o acoperea și care căzu în cerc împrejurul eĭ, apăru în costumul pe care îl poartă musulmanele bogate în casă când așteaptă pe logodniciĭ lor și când n'aŭ să se ascundă nicĭ uneĭ privirĭ indiscrete. Pe capul săŭ era așezat cu multă măestrie un mic fes de catifea roșie acoperit cu broderiĭ de aur, și dedesubtul căruia eșeaŭ valurĭ din părul săŭ negru.

După ce încadrase gingașul oval al fețeĭ sale cu unde elegante din păru-ĭ bogat pe care uleiul parfumat cu roze îl făcea lucios ca pana corbuluĭ, era reunit în șuvițe care se scoboraŭ peste umerĭ și aproape se târaŭ pe pământ. Yamina purta o mică vestă de satin cărămiziŭ care, deschisă în față, lăsa să se întrezărească cutele unuĭ tulpan cu marginele de dantelă, care acoperea sânul săŭ virginal. La talia sa suptă și subțirică se alipea perfect un pantalon alb foarte larg și foarte bufant care descindea până în mijlocul pulpelor sale fine și nervoase acoperite de ciorapĭ de mătase roz. Micile sale piciorușe dispăreaŭ în bușmachiĭ de catifea roșie brodațĭ cu aur.

,,— O Yamina, zise tânărul om, orbit de această fermecătoare apariție, cum ar fi oare posibil să te văd fără a te iubi?

,,— Dacă tu mă iubeștĭ, îl întrerupse Yamina, pot decĭ să sper că ambiția saŭ setea de necunoscut nu te vor fi făcut să uițĭ proectul pe care ți-l formaseșĭ ca să mă cerĭ tatăluĭ meŭ și să mă conducĭ în locuința ta. Cea maĭ mare plăcere pe care veșnic o visez e de a fi nevasta ta, e speranța încântătoare, de mult timp închisă în fundul inimeĭ mele.

,,Ascultă, Abdalah: pe când eraĭ încă copil și te vedeam plecând pe calul tăŭ de răsboiŭ, acoperit de arme scânteetoare, de pe atuncĭ încă te iubeam fără să știŭ ce însemnează dragostea. Tu eraĭ prea tânăr; abia ițĭ mijea mustăcioara deasupra buzelor, și totușĭ de pe atuncĭ mie îmĭ păreaĭ maĭ frumos, maĭ tare și maĭ de neînvins de cât ceilalțĭ răsboinicĭ aĭ noștri. Când te reîntorceaĭ din expediție, în mijlocul cavalerilor de excortă a beyuluĭ, numaĭ pe tine te căutam cu ochiĭ și eram cuprinsă de o bucurie copilărească când ochiĭ meĭ te zăreaŭ. Dar, acuma, sentimentul vag și inexplicabil care era în inima copilărească, s'a transformat în amor, un amor

care mi-a înlănţuit toată făptura şi care la fiecare clipă îmi turbură fericirea"'

In timp ce ea pronunţa cuvintele acestea, obrajii săi se roşiră dând o nouă strălucire frumuseţii sale şi, sub umbra lungelor sale gene, ochii săi păreau că aruncă fulgere.

,,,Privirea unei femei care iubeşte, a zis poetul Abu-Safian, e mai dulce ca seninul lunei şi mai arzătoare ca raza de soare".

Abdalah simţi puterea acestei priviri, şi mâinele sale începură să simtă iresistibila tentaţiune de a atinge încântătoarea pe care o vedea aşa de aproape de el, scânteind de frumuseţe şi palpitând sub impulsul amorului său tânăr plin de văpăi. Dar el nu prinse decât golul, şi înţelese că nu avea în faţa lui decât o apariţie năzărită de geniul din Aïdur.

,,Abdalah, zise apariţia, am fost împinsă către tine pentru a te lumina în dorinţele pe care trebue să ţi le exprimi faţă de geniu. Să ştii însă că nu-i e dat omului o mai mare fericire decât aceea de a poseda o femee iubitoare şi iubită. Şi să mai ştii că fericirea pe care ţi-o ofer nu consistă numai în dragostea arzătoare şi castă a fecioarei, care sunt în acest moment, singurul obiect al dorinţei tale. Această fericire e mult mai durabilă şi te va însoţi în tot timpul existenţei tale. Din mine vor eşi copii cari vor fi, într'o zi, orgoliul tău şi sprijinul bătrâneţelor tale şi care onorează pe părinţi. Când braţul tău va fi slăbit, fiii tăi te vor duce în locaşul de veci şi vor face ca numele tău să fie respectat. Când părul tău va fi albit, cu plăcere atunci vei vedea împrejurul tău obiecte cunoscute în copilăria ta te fermecau atât. Ochii tăi obosiţi se vor odihni cu fericire pe aceste locuri, atât de cunoscute ţie, în mijlocul cărora ai trăit, ai fost fericit şi ai suferit. In fine, când va sosi clipa să părăseşti această viaţă, tu vei vedea că moartea e o trecere uşoară pentru musulmanii cari, făcând veşnic numai bine, se sting pe un pământ amic, în mijlocul copiilor săi, lăsând un nume vrednic de amintire şi respectat".

Si în timp ce frumoasa Yamina, sau mai bine fantoma, pronunţa cuvintele acestea din urmă, Abdalah văzu apariţia decolorându-se şi ştergându-se din ochii săi.

,,Adio, Abdalah, mai spuse ea, adio sau la revedere, după cum vei decide".

Şi totul dispăru, iar el adormi.

VIII

Când se deşteptă, se văzu culcat în subterană, la picioarele surpăturei. Lanterna sa luminată era tot pe pământ lângă dânsul. După ce pipăi cu mâinele zidul de prin prejur, dărâmăturile, propria sa persoană, ca să se asigure că nu visa, se ridică şi îşi întinse membrele amorţite de frig şi umezeală.

,,Fără îndoială, îşi zise el, am fost pe jumătate asfixiat de aerul necurat al acestui mormânt. Am pierdut cunoştinţa şi, în timpul somnului meu bolnăvicios, am visat visurile acele fără şir de cari mi-e încă plin capul. E vorba acuma cum să fac să ies de aici cât mai iute posibil"

Prăvălişul subteranii îi indica foarte clar drumul pe care îl parcursese. El îl sui din nou şi, câteva minute după aceea, se văzu in mijlocul soldaţilor pe cari îi lăsase la intrarea subteranei.

El le dădu ordin să închidă iarăşi intrarea şi eşi din Bordj-el-Nadur, cu intenţia să se ducă la bey şi să-i dea seamă de exploraţia pe care o făcuse.

După ce merse o bucată de drum, răul pe care îl simţea se risipi încetul cu încetul şi începu să cugete asupra celor ce ar avea să istorisească beyului,- când de o dată se opri înmărmurit de mirare şi groază. Ochii săi întâmplător se opriră pe inelarul mânei sale stângi şi zări inelul de aur care fusese pus acolo din ordinul spiritului din Aidur.

Aşa dar nu visase. Statuia încântătoare, cripta luminoasă în care ajunsese, şi acest misterios şi teribil geniu cu care convorbise, era tot atât de adevărat ca şi peripeţiile prin care trecuse; şi el, Abdalah gen Mansur, era foarte adevărat împuternicit cu periculoasa putere de a-şi alege destinul.

El se feri de a se duce la bey să-i spue toate amănuntele acestea, îi povesti numai că parcursese câteva sute de metri unde subterana era accesibilă, pe urmă simţind că îl luase cu răcori şi simţindu-se indispus, îi ceru permisia de a se retrage.

El simţea nevoia de a fi singur. Mergând, se mai mult alergând, şi se închise în mica sa căsuţă de pe marginea râpei, porunci să i se aducă nişte preşuri sub roşcovul din grădină şi porunci să i se servească cafeaua în timp ce el se dădu la fel de fel de reflecţii.

Ochii săi însă nu puteau părăsi inelul de aur. El îl scotea, iar îl punea, examinându-l într'una şi pe faţă şi pe dos. Era un inel simplu de tot, împodobit numai cu câteva desemnuri misterioase. Privindu-l, nimic, nu îţi indica puterea pe care o da el, aceluia căruia îl purta. Deci cum să se îndoiască de această putere? Abdalah era foarte sigur că nici odată nu-i aparţinuse acest inel.

Şi lui Abdalah îi veniră în minte toate întâmplările al căror erou fusese în timpul somnului magic în care îl cufundase Spiritul din Aïdur. Evenimentele acestea i se arătau înaintea ochilor în mod foarte clar. El îşi aducea aminte, după plac, cele mai mici amănunte şi îşi amintea toate senzaţiile aşa de diverse pe care le întâlnise în timpul visului său. Dar şi încurcătura în care se găsea era îndoit de mare pe cât de plăcut fusese visul. Ce să aleagă?

Libertatea sălbatecă a pustiului?

Puterea fără margini a Sultanului?

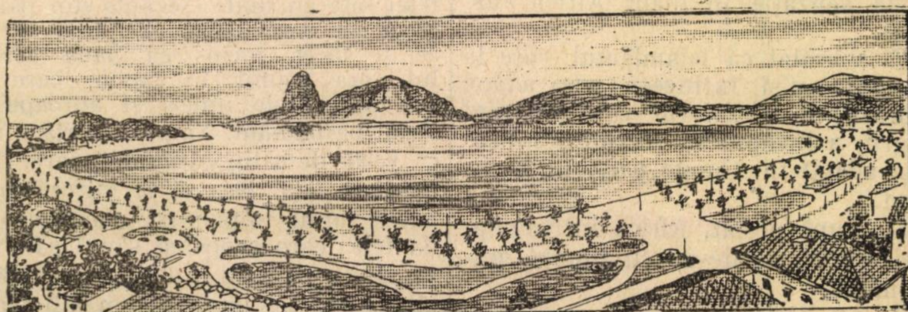
Traiul molatec şi voluptos al bogatului locuitor din Stambul, Bagdad sau Damasc?

Ori viaţa presărată de studii a savantului.

Sau în fine viaţa modestă şi fericea liniştită, fără de sbuciumări pe care i-o promitea Yamina?

Timp de trei zile Abdalah rămase închis acasă la el, cufundat în cugetări adânci. Câteodată credea că găsise soluţia convenabilă. Dar, în momentul alegerei vieţii sale pe viitor, ezita, crezând că se înşeală asupra alegerei făcute, şi redevenea schimbător şi nedecis. El se sculă. In picioare i se păru că va fi mai tare şi mai hotă-

Baia circulară din Botafogo

Baia din Botafogo nu e de cât o mică parte din imensa bae Rio de Janeiro, cea mai frumoasă din lume. Pe cheiurile sale se înşiră toate cartierele bogate din Rio : Gloria, Callete, etc., înconjurate de grădini, unde sunt adunate toate specimenele florei braziliene.

Blaz

rât. Cu ochii fixaţi pe inel, el rugă pe Spirit să-i asculte dorinţele sale şi să i le îndeplinească întocmai, şi formulă dorinţa sa în tremenii următori:

. . . .

Aicî se termină manuscrisul. Urmarea e pierdută. Când am citit-o pentru prima dată, am avut o dezamăgire mare găsindu-l neîntrerupt la partea cea mai interesantă, aşa că-mi veni în minte să evit această decepţie cititorilor mei şi să concep cu deznodământul. Dar nimic din ceea ce ne povesteşte manuscrisul nu ne permite să prevedem alegerea lui Abdalah, şi înţelesei că n'veam dreptul să substituesc alegerea mea celei a necunoscutului autor. Căci cine ştie dacă autorul n'a lăsat-o din adins aşa, ca să pue şi pe cititori în aceeaşi stare îndoelnică pe care ar fi avut-o ca şi Abdalah pentru ca să facă o alegere dreaptă şi să nu calce pe un drum lăturalnic adevăratei fericiri. Mi s'a părut mult mai convenabil să las fiecărui din cititorii mei să facă orice alegere şi supoziţie care îi va plăcea cu privire la concluzia acestei povestiri extraordinare.

Trad. de **P. Rosetti**

O avere în vârful degetelor

— —

Societăţile de asigurări americane asigură pe ori şi cine contra ori-cărui fel de accident.

In ultimele zile ale lunei Octombrie Jean Kubelık, faimosul violonist boemian, debarcă la New-York, unde era chemat pentru o serie de concerte.

In ziua sosirii primi la hotel vizita unui agent de asigurări care îi oferi... să'i asigure degetele contra ori-cărui accident.

Şi afacerea se aranjă la moment. Poliţa semnată fu de 235 000 dolari, adică 1.118.000 lei, sumă ce va trebui să încaseze maestrul de la acea societate in cazul când vr'un accident l'ar lipsi de cel puţin două degete de la fie-care mână.

Trei sute de mii de lei pentru fiecare deget!

DIVERSE

— —

Un canibal civilizat. — Unul din marile colegii ale Londrei este în special frecuentat de tineri de diferite culori, veniţi din posesiunile africane spre a-şi face educaţia.

Un misionar englez de rasă albă, vechiu elev al acestui colegiu, povesteşte că plecând spre a predica evanghelia în Rhodesia, într'o zi se aventură într'un district populat de canibali. Fu făcut prizonier şi condamnat să fie fript în frigare.

Preparativele acestei operaţii erau terminate când un canibal, căruia îi plăceau legumele, spusă că un alb ar fi şi şi mai gustos dacă ar fi făcut cu foi mirositoare. Se suspendă execuţia spre a se procura plantele trebuincioase.

In acest timp unul din negri dădu peste raniţa misionarului uitată în erburile înalte. Şi asistenţii voiră să-şi împartă conţinutul. Dar printre obiectele de acolo era şi o cocardă cu culorile colegiului londonez.

Atunci unul din canibali scoase un strigăt de bucurie şi exprimându-se într'o englezească bună, spuse misionarului că şi el urmase cursurile acelui liceu.

,,Nu putem să-l mâncăm! spuse el cu veselie, agitând cocarda înaintea tovarăşilor săi. Vedeţi, mi-este coleg!".

Şi în fundul Africei există ,,fraternitatea şcolară".

*

Sporturi regale. — Inotatul este foarte onorat la familia regală a Angliei.

Se ştie că mai acum cât-va timp, regele George V şi fiul său, prinţul de Galles, pe când erau pe yachtul lor în faţa oraşului Cowes, făceau în toate dimineţile exerciţii de înot.

Regele este într'adevăr un înotător zelos şi el se sileşte a-şi obişnui copiii cu acest sport. De altfel, şi fostul rege Eduard construise, pentru uzul familiei sale, un pavilion de băi la unul din castele. Acum regele studiază planul construcţiunei unei mari piscine la castelul Windsor.

*

Colecţia abisiniană a regelui Angliei. — Regele George V are de gând să doneze instituţiei ,,Board of Education" colecţia de obiecte abisiniene ce i-a fost oferită de împăratul Menelik, cu ocazia încoronărei sale.

In această colecţie rară se pot vedea coafuri abisiniene reproduse în argint, arme şi diferite obiecte de războiu precum şi armuri ce sunt date de împărat acelora ce s'au distins prin eroismul lor.

Pe lângă aceasta este şi o vastă garderobă în care se vede o mantie ce se poartă de comandanţi şi o vestă croită dintr'o piele de leu.

Aceasta din urmă este mai mult o distincţie acordată acelora ce au omorât mai mulţi lei în viaţa lor.

N. V. Tranic

CĂTRE CITITORI

———

Anunţăm pe cititorii noştri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânători, în ţară sau străinătate, ce ne vor fi trimese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcţiunei **«Ziarului Călătoriilor»**, *strada Brezoianu, 11, Bucureşti.*

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaților săĭ cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea maĭ splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE IN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA GARNITURA MOBILA DE STEJAR TAPISATA, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din : una canapea, două fotoliurĭ și șease scaune;

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ŞI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, Bucureștĭ, strada Caroi, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, coloarea mahonuluĭ

pentru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din : 12 lingurĭ, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și căptușită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru șase persoane, compus din : una carafă și șease pahare de cristal bacara cu monturĭ de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche sfeșnice de alpaca**, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasoarnice și bijuteriĭ en gros și en detail Frațiĭ A. & I. Roller, Bucureștĭ, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonică** superioară, burduf dublu, colțurile legate, cu 21 clape și 8 basurĭ, toate de oțel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, representând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumpărate de la «Compania generală», Biurou de importațiune, Bucureștĭ, strada Smârdan, No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea maĭ cunoscută marcă englezā. **Un gramofon mare**, fără pâlnie, ultima perfecțiune, cu 6 plăcĭ marĭ marca «Inger», cântate de ceĭ maĭ bunĭ artiștĭ. **Un serviciu de lavoir de faianță**, compus din 5 bucățĭ. **O lampă** ultima creațiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea maĭ economică și luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardinieră de metal argintat, cu vas verde. **O fructieră** argintată și aurită, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele maĭ solide și excelente biciclete, din fabrica soc. pe acțiunĭ Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la postele germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, Bucureștĭ, str. Știrbeĭ-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă** mare de perete, frumos ornată și **un serviciu** compus din : o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate acestea cumpărate dela cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colțeĭ», Bucureștĭ, str. Colțeĭ, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biurou**, cumpărate de la mareie magazin de bijuterie, ceasornicăre și argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, Bucureștĭ, calea Victorieĭ, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victorieĭ, 54.

Una trusă pentru damă, cu treĭ sticluțe și cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domniĭ ofițerĭ. **Treĭ truse** de piele fină pentru manicure. **Treĭ pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Treĭ pudriere** cu puiurile lor. **Treĭ oglinzĭ nichelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel maĭ nou și **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Sylva», de cea maĭ mare perfecțiune, împreună cu 6 plăcĭ marca «Premier-Record», având cântece româneștĭ. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut, biciclete și gramofoane : «Compania anglo-americană» din Bucureștĭ, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Piteștĭ și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașinĭ de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oțel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oțel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), reprezentată în România prin marea casă de mașinĭ agricole și industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co. succ., Bucureștĭ, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiurĭ din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureștĭ, calea Văcăreștĭ, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, Bucureștĭ, str. Academieĭ, 25.

Un șearpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conținând fie-care pudră și săpun „Fiora", făcute anume pentru abonațiĭ ziaruluĭ "Universul".

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ»**, saŭ un volum din cărțile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul" tipărite anume pentru abonațĭ.

Prețurile de abonament sunt aceleașĭ : **Pentru un an leĭ 18 ; pe 6 lunĭ leĭ 9,15 ; pe 3 lunĭ leĭ 4,65.**

Anul XII.—No. 762 5 BANI IN TOATA ȚARA 5 Miercuri, 14 Decembrie 1911

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația
No. 11, — STRADA BREZOIANU, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

VIZITA LUI SF. NICOLAE IN UTRECHT.— Vezi pag. 5472.

Obiceiurĭ în Flandra şi Olanda

SF. NICOLAE IN UTRECHT

— —

Legendele relative la sfinţiĭ carĭ evangelizară Flandra şi Ţarile-de-Jos şi-aŭ păstrat în mod particular vio iciunea în aceste ţărĭ septentrionale. Sf. Nicolae, Sf. Martin sunt eroiĭ ceĭ maĭ popularĭ.

La Dunkerque, în zilele de 10, 11 şi 12 Noembrie ale fie-căruĭ an, între orele 6 şi 10 seara, circulă pe strazi grupurĭ compacte de oamenĭ şi de copii. Uniĭ poartă în vârful prăjinilor, ca nişte stindarde, haine, capoate de pânză, având braţele întinse prin nişte beţişoare puse transversal. Alţiĭ, rânduiţĭ pe langă aceştia, poartă în mâinĭ lanterne. Maĭ sunt alţiĭ, şi aceştia foarte numeroşĭ, carĭ sufla în nişte trompete de pământ numite *tuylers* producând un sgomot asurzitor.

Dacă aţĭ întreba să vi se spue semnificarea acestor cortegiĭ multiple şi a zgomotuluĭ ce se face, vi s'ar raspunde că Sf. Martin s'a aventurat odată călare pe un măgar prin dunele carĭ învecinesc coasta şi a descălecat într'un loc unde a dat peste nişte pescarĭ încă păgânĭ. Dar pe când Sf. Martin pescuia, măgarul se rătăci şi toată ţara se puse să-l caute cu torţe şi urlând spre a'l face să iasă din duna ascunsă unde el mânca filosoficeşte scaeţĭ, fără să aibă vre-o grijă de stăpânul săŭ.

Rivalul în popularitate al Sf-luĭ Martin, - în limba flamandă *Sint Maerten*, — este Sf. Nicolae — *Sint Klauss* — pe care copiiĭ din Utrecht, maĭ fericiţĭ de cât copiiĭ din alte oraşe, îl văd cu ochiĭ lor în fie-care an străbatând strazile cetăţeĭ. Un copil din Utrecht este foarte instruit asupra venireĭ şi plecăreĭ luĭ Sf. Nicolae. El ştie că încântătorul şi generosul bătrân locueşte într'uo parte oare-care a SpanieĬ. Dar el nu iubeşte pe spaniolĭ, carĭ fură foarte răĭ în Flandra şi în Olanda. Astfel, în ajunul sărbătoareĭ, la 5 Decembrie, el părăseşte Spania spre a veni în Olanda, unde şi oameniĭ şi copiiĭ sunt foarte cum se cade.

Sf. Nicolae încalecă pe un cal alb şi calul alb se urcă în norĭ. Pe Sfântul Nicolae îl întovărăşeşte un maur pe care sfântul i'a convertit odinioară şi care a devenit servitorul săŭ credincios. De obiceiu Sf. Nicolae, maurul şi calul se aşează pe un nor şi câte-şĭ treĭ sosesc în Utrecht, cetatea preferată.

După aceasta eĭ merg pe străzĭ. Sf. Nicolae poartă mitră şi o manta largă ca şi generositatea sa. De fiecare parte a coameĭ superbe a caluluĭ sunt atârnaţĭ sacĭ cu fel de fel de bunătăţurĭ şi de jucăriĭ. Şi servitorul maur poartă darurĭ.

Servitorul svârlă pe drum din belşug bonboane ; copiiĭ se reped şi le strâng.

Dar bucuria mare a copiilor este când maurul le svârlă portocale Pentru miciĭ flamanzĭ nu se poate Sfânt Nicolae fară aceste portocale pe carĭ le privesc ca fructele pe carĭ Sint Klauss şi maurul le aduc din ţara lor călduroasă.

Pieter căcĭ aşa îl chiamă pe maur— distribue în dreapta şi în stânga jucăriĭ. Copiiĭ scot strigăte de bucurie.

Dar saciĭ luĭ Sf. Nicolae şi aĭ mauruluĭ nu sunt fără fund. După ce au fost distribuite toate cadourile, calul alb, Sf Nicolae şi servitorul negru intră într'una din curţile Universităţeĭ,—şi porţile se închid.

Acest cortegiu este organizat de către studenţiĭ Universităţeĭ din Utrecht pentru copiiĭ săracĭ aĭ căror părinţĭ nu pot să le cumpere jucăriĭ.

Rolurile Sf-luĭ Nicolae şi al mauruluĭ sunt ţinute de drept de către douĭ din studenţiĭ ceĭ maĭ străluciţĭ aĭ Universităţeĭ, însă toată studenţimea cotizează spre a cumpăra darurile ce se împart. Comercianţiĭ de asemenea dau o largă mână de ajutor.

C. Arg.

Brigada Mesagerilor Boy

— —

Brigada tinerilor mesagerĭ, *Mesanger-boy*, creiată de câţiva anĭ la Londra, este una din instituţiile cele maĭ curioase posibile.

Acum câţĭ-va anĭ s'a format o societate, spre a recruta tinerĭ de 14—18 anĭ, de un caracter şi de o ţinută ireproşabile, carĭ, îmbrăcaţĭ cu o uniformă la fel cu aceea a soldaţilor, fac serviciul de comisionarĭ.

Asociaţia are numeroase sucursale unde mesageriĭ aşteaptă în permanenţă să fie chemaţĭ la telefon, spre a fi angajaţĭ de clienţĭ pentru serviciile cele maĭ variate.

Eĭ trebue să se supună fără să murmure, fără să se mire de nimic şi fără să facă nicĭ o întrebare.

Dacă le-ar zice să ducă copiĭ la preumblare, să întovărăşească bolnavĭ, să ducă pachete, să şteargă scândurile, în sfârşit orice serviciŭ cât de greŭ, eĭ trebue să-l facă imediat.

Se citează o mulţime de anecdote curioase, relativ la această instituţie.

Un englez foarte bogat, Harding Davis, făcuse o prinsoare cu un alt milionar, Somers, că trimiţând pe un „mesanger-boy“ să scoată scrisorĭ trimise la diferite persoane locuind în Chicago, New-York şi Filadelfia, se va reîntoarce la o dată fixă.

Băeţandrul trimis care nu avea decât 14 anĭ, porni la drum şi îşĭ îndeplini misiunea cu succes. Harding Davis avu plăcerea să-şĭ câştige prinsoarea.

Un alt *mesanger-boy* anume Hill, în etate numaĭ de 15 anĭ, primi însărcinarea, din partea luĭ sir Vincent Caillard, directorul BănceĬ Naţionale din Egipt, să ducă Sultanuluĭ din Constantinopol un lanţ splendid în valoare de 50.000 leĭ.

Hill se achită cu succes de însărcinarea dată şi fu viŭ felicitat de înalţiĭ funcţionarĭ tinerĭ.

Şi astăzĭ, aceştĭ comisionarĭ îndemânatecĭ sunt obişnuiţĭ să meargă din Londra la New-York, trimişĭ de miliardarĭ în călătorie, spre a aduce vre-un obiect uitat la domiciliŭ şi de care aŭ nevoe.

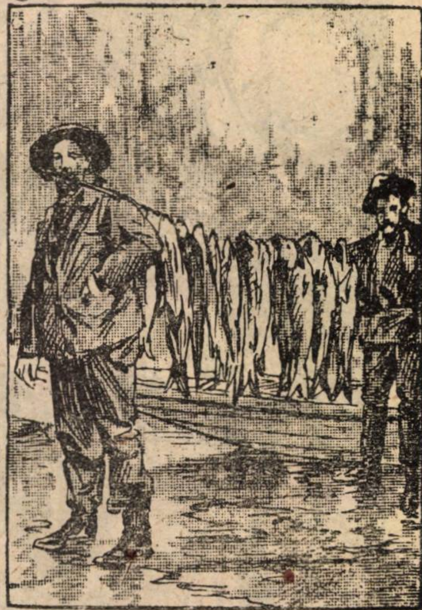
Natural că aceste călătoriĭ costă mult pe miliardarĭ, dar dn moment ce lucrul acesta îĭ distrează, nu e nimic prea scump.

Blaz.

Pescuitul in Alaska

— —

Ruşiĭ când îşĭ aduc aminte că guvernul lor a vândut Statelor- Unite în 1807, vastul teritoriŭ al AlaskeĬ pentru 36.000.000 de farncĭ, simt amărăciune. Socotesc că această afacere nu a fost tocmaĭ strălucită.

Pescuitul in Alaska

Fără a vorbi de cantitatea de aur pe care o furnisează Alaska şi care a fost în valoare de 75.000.000 de francĭ

anul trecut, se poate nota că pescuitul în această regiune polară produce anual maĭ mult de 50.000.000 leĭ.

Astfel, fără să se maĭ socotească aurul, numaĭ pescuitul egalează aproape plata prețuluĭ de cumpărare al Alaskăĭ, și numaĭ pescuitul pe un an.

Nu-și poate face nimenĭ idee de bogăția peștilor carĭ înoată în apele vasteĭ peninsule. Alaska este pământul făgăduințeĭ al pescaruluĭ! Trebue să vezĭ însă, ca să crezĭ. Intr'o anume epocă a anuluĭ, somoniĭ carĭ urcă fluviile și râurile sunt așa de numeroșĭ că nu poțĭ traversa cursul apeĭ la vad fără să te loveștĭ cu piciorul de eĭ.

Tineriĭ indienĭ se așează doar pe stâncă cu un baston prevăzut cu un cârlig și în timp de o oră prind duzinĭ de somonĭ.

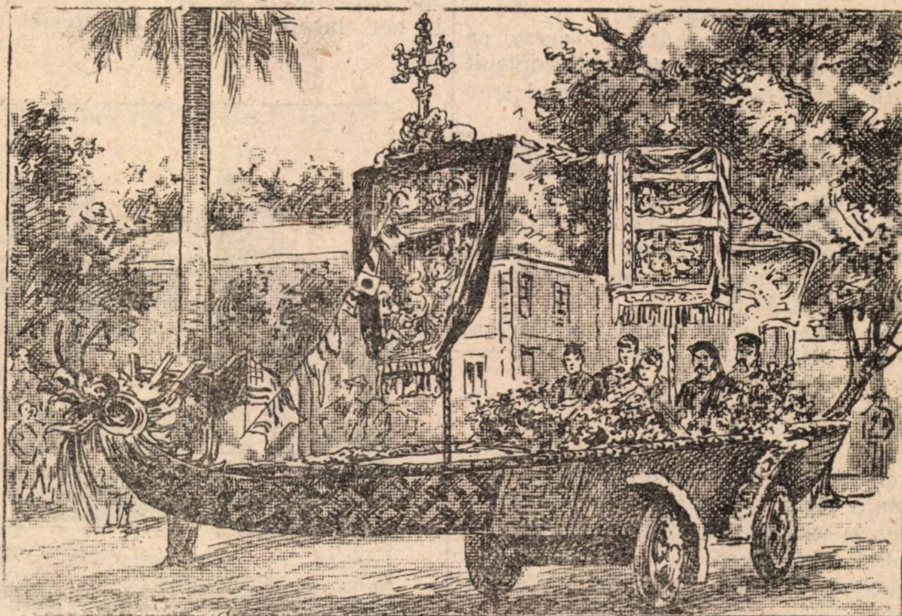
Adesea pescariĭ fac pe albia fluviuluĭ zăgazurĭ, formând adâncditurĭ și miĭ de somonĭ vin la cursa pusă de eĭ.

Tr.

O sărbătoare oficială în insula Havaĭ

Ilustrația ce publicăm a fost luată în timpul uneĭ sărbătorĭ în Honolulu, cu ocazia aniversăreĭ proclamațieĭ republiceĭ Hawaĭ, eveniment care a servit de preludiŭ anexiuneĭ americane în 1908. Diferitele rase carĭ populează actualmente archipelagul aŭ ținut să ia parte, cu tot entusiasmul, la solemnitate.

Chineziĭ eraŭ reprezentațĭ prin consulul general în Honolulu într'un automobil de forma unuĭ gigant dragon,

Sărbătoarea uneĭ aniversărĭ în Havaĭ

emblema poporuluĭ chinez. Șoferul era un chinez și consulul general al Chineĭ nu a crezut că se compromite luând loc în vehicul.

N. V.

O vânătoare de căprioare

Plouase. Ploaia de Martie la Irak-Arabĭ seamănă cu scurtele și măruntele ploĭ ale Maiuluĭ nostru. Pustia udându-se, i-a schimbat puțin roșiateca-í culoare, făcându-se puțin câte puțin maí întunecoasă, cu toate că cerul era acum curat și stelele străluceaŭ. Sub cortul, la care era să-mĭ petrec noaptea, ardeaŭ focurĭ, al căror flacărí luminaŭ figurile beduinilor din jurul meŭ.

— Mâine e timp de căprioare, spuse Abas Hinef, șeful tribuluĭ; destul timp n'a vânat Zaltan.

Zaltan era un vultur dresat la vânatul căprioarelor.

— Dacă o să te ducí, merg și eŭ, ziseĭ.

— La ordinele tale. — Dzafer! să aĭ gata copoiĭ. Luĭ Zaltan să nu-í daĭ astăzĭ mâncare; cum o crăpa de ziuă să găteștĭ caiĭ.

Am mâncat și după puțin m'am culcat.

De mult doream să asist la vânatul căprioarelor de către un vultur. Era un spectacol pe care nu-l maĭ văzusem. De aceea pregătirea cailor, cu toate că se făcea în liniște și în întuneric, m'a trezit. Am băut o ceașcă de lapte, am sorbit o cafea și fără întârziere am încălecat. Asemenea și Abas Hinef. Purta în mâna dreaptă o mânușă grosolană de piele cu care ținea de picioare un vultur, al căruí cap era caoperit cu o mască. Patru beduiní călărĭ ne-aŭ însoțit, ținând fiecare cu o frânghie lungă câte un copoĭ. Ne-am îndreptat spre pustie.

După puțin aŭ apărut zorile. O pătură deasă de norĭ plumburií acoperea cerul spre răsărit. Rarele și veștejitele plante ale pustieĭ încărcate de rouă, păreaŭ stropite cu praf de argint. Copoiĭ săreaŭ veselĭ, lingeaŭ mereŭ bruma ce căzuse pe pielea lor, și din când în când mârâiaŭ cu bucurie.

După un drum de o jumătate ceas, câteva raze de soare, găurind noriĭ, se arătară pe cer.

Ne-am aprins pipele și înaintam fumând liniștițĭ. După câteva minute noriĭ împrăștiindu-se, eși soarele în toată splendoarea, iar razele luĭ se revărsară peste pământul ud al pustieĭ.

Ne-am îndreptat caií spre Nord.

— Uite o dzemile *), a spus de odată unul din ceĭ patru, carĭ țineaŭ copoiĭ, și a arătat spre Apus.

Am privit spre locul arătat, dar n'am văzut nimic. După un drum bun, în care Hinef vorbea cu beduiniĭ despre căprioare, ca și cum le-ar fi avut în fața lor, am zărit și eŭ la o mare distanță ca o turmă de berbecĭ păscând.

Copoiĭ aŭ început să miroasă pământul și căutaŭ să scape de frânghiile cu carí eraŭ legațĭ.

— Incet, nu vă grăbițĭ, a reluat Hinef; să nu lăsațĭ câiniĭ înainte de a vă porunci. Luați-o spre stânga. Vezĭ turma aceea de căprioare?

— Cred că greșeștĭ! Mi se pare că e o turmă de berbecí: sunt mulțĭ.

— Hm! este de căprioare. De multe orĭ se găsesc turme de o sută de căprioare. Incă nu ne-aŭ mirosit.

Inainte, la stânga, să le tăiem drumul!

Ne-am stins pipele și am grăbit pasul cailor.

Am ajuns la o depărtare de șease sute metri, când am observat o mișcare în ea și am văzut o căprioară mare întorcându-se spre Nord și înaintând cam zece pașĭ. In urma eĭ, și la aceeașĭ distanță, s'aŭ rânduit și celelalte. Le-am socotit peste patruzecĭ. Incă n'aŭ început să fugă și am auzit glasul luĭ Hinef zicând „câiniĭ", și singur, printr'o mișcare a mâneĭ, a scos masca vulturuluĭ și l-a aruncat în gol.

Vulturul la început a rămas surprins, dar văzând copoiĭ fugind, a luat și el direcția lor și peste puțin i-a ajuns sburând paralel cu eĭ.

In acelaș timp și în urma lor câiniĭ noștri aŭ început să galopeze din toată puterea.

Spectacolul după puțin a început să fie interesant. Căprioara conducătoare continua să fugă, făcând câte odată săriturĭ monstre; fugea în totdeauna în linie dreaptă. Celealte țineaŭ aceeașĭ distanță.

Vulturul înainte, ca o săgeată, încetul cu încetul se apropia de eí, iar copoiĭ cu toate că fugeaŭ din toată puterea lor, rămâneaŭ mult în urma pasăreĭ.

De odată am văzut pe vultur ajungând pe cele din urmă căprioare. A continuat însă să sboare, până ce ajunse pe conducătoare. Atuncĭ a început să se înalțe în aer, și când a ajuns la destulă înălțime, l-am văzut căzând ca o piatră peste căprioara din frunte, care totușĭ, pentru moment deranjată, a scăpat din ghiarele luĭ. Dar până să exclam:

— „Păcat, i-a fugit", vulturul a început iar să se înalțe. Copoiĭ fugeaŭ nebunește, iar pe urmele lor caií.

Pentru a odua oară vulturul a căzut din înălțimĭ. Acum ochia pe întâia că-

*) Turmă de căprioare.

prioară, care venea după conducătoare. Am auzit atuncĭ pe Hinef strigând:

— Conducătorul era de sex bărbătesc; pentru asta l-a lăsat. I-a fost teamă să nu-ĭ rupă aripele cu coarnele. Uită-te acum la Zaltan uită-te! şi a început să strige: Zaltan! A! Zaltan!

Şi am văzut cum pasărea s'a aşezat pe capul căprioareĭ, care fugea necontenit şi cum bătea cu aripile pe animal spre a-l ameţi.

Restul turmeĭ fugea în regulă, par'că nu se întâmplase nimic, iar căprioara cu vulturul pe cap, a luat-o la goană semănând de departe cu un monstru cu aripĭ în cap din mitologie. După câteva minute copoiĭ o ajungeaŭ. Eram departe de ea ca optzecĭ de metri.

Abas Hinef cu ceĭ patru însoţitorĭ aĭ luĭ prin strigăte sălbatice încurajaŭ copoiĭ şi pe vultur.

— A! Zaltan! A! Zaltan, Haĭ! Haĭ! Haĭ!

Când copoiĭ s'aŭ apropiat şi aŭ înhăţat cu gura lor picioarele căprioareĭ, sărmana a căzut la pământ. După puţin aŭ ajuns şi caiĭ noştri, răsuflând din greŭ şi plinĭ de sudoare.

Imediat douĭ din însoţitorĭ aŭ descălecat.

Vulturul lăsându-şĭ prada, s'a aşezat pe o movilă de pământ la o depărtare de zece paşĭ, având însă mereŭ ochiĭ aţintiţĭ spre victimă, par'că ar fi vrut să o sfârşească prin privirile luĭ.

Unul din ceĭ douĭ carĭ aŭ descălecat a depărtat copoiĭ, şi un altul şi-a scos de la brâŭ cuţitul. Atuncĭ am descălecat şi eŭ spre a vedea de aproape animalul care era pe moarte.

Nenorocitul, încă nu expirase. Era de sex femenin. Limba îĭ eşise din gură, Pe cap se vedeaŭ semnele ascuţitelor ghiare ale vulturuluĭ. Chiar un ochiu îĭ era aşa fel găurit, în cât aĭ fi crezut că întorsese cineva în el un cuţit. Ochiul drept, frumos, curat, dar aproape stins, privea rugător la cer.

Beduinul care ţinea cuţitul a tăiat atuncĭ capul căprioareĭ şi sângele a început să curgă abundent.

Asta aştepta şi eroul drameĭ. Cum a văzut sângele, a sburat spre pradă, şi înfigându-şĭ iar ghiarele în corpul victimeĭ, şi-a înfundat cu plăcere ciocul în locul tăiat şi nu-l scotea, de cât spre a respira şi a vedea dacă şi ceĭ din jurul luĭ îĭ celebraŭ triumful.

Trad. de Gh. Contogouris

LEGENDE ŞI SUPERSTIŢII

— —

Bulgaria este ţara unde legendele şi obiceiurile curioase abundă. Astfel, diferitele fenomene ale natureĭ şi le explică foarte curios:

Cutremurile de pământ sunt produse de supărarea tauruluĭ, care poartă în coarnele sale globul pământesc. In lacurĭ se află dragonĭ, nimfe, ascunşĭ şi de care nu te poţĭ apropia fără jurământ saŭ fără semnul cruceĭ, spre a evita supărărĭ. Maĭ temuţĭ sunt vampiriĭ, carĭ rătăcesc noaptea în jurul locuinţelor ţăranilor spre a-ĭ omorâ şi a le suge sângele.

Celebra biserică „Patruzecĭ de Martirĭ" din Târnovo, are, ca toate popoarele din centrul Europeĭ, Dama sa Albă. Această comandă o armată de spirite ascunse sub pietrele fundamentale ale monumentuluĭ; ele păzesc intrarea pretinseĭ caverne imense, unde se află bogăţiĭ nespuse. In noaptea sărbătoareĭ Martirilor, Dama Albă face înconjurul bisericeĭ şi aprinde toate luminele. Dacă fantoma nu apare în vre-un an, înseamnă că s'a ascuns spre a plânge, arătând prin aceasta că e de temut vre-o nenorocire naţională.

In ajunul Crăciunuluĭ se prepară prăjiturĭ care se mănâncă noaptea la întoarcerea dela biserică. In mijlocul meseĭ se află o carafă cu vin în care e înfiptă o lumânare. Pe jos, e presărat nisip şi pae. Nisipul e adus de cu seara din gârla cea maĭ apropiată iar paiele amintesc pe acelea din staulul din Bethleem.

In ziua Regilor, trebue să aducă, la prima cântare a cocoşuluĭ, apă de la fântână. Această apă are puterea de a spăla păcatele; ea servă a scălda nouiĭ născuţĭ şi a face toaleta morţilor. Ea apără de grindină şi de furtunĭ câmpiile carĭ aŭ fost stropite cu câte-va picăturĭ.

Puterea sa nu durează decât un an; astfel că în dimineaţa sărbătoareĭ Sfinteĭ Epifania, toate menajerele se adună în jurul fântâneĭ comunale.

Un sfânt particular al Bulgarieĭ, cu numele de Trifun, veghiază asupra sănătăţeĭ animalelor. In ziua de S-ftul Trifun, stăpâna caseĭ iese în mijlocul curţeĭ şi luând o sapă loveşte în pământ cu ea, câte capete de animale are în curte. De fiecare lovitură, femeea întreabă: „M'auzĭ, Trifun?" Ceilalţĭ membri aĭ familieĭ răspund: „N'aud nimic, afară de unt şi de brânză".

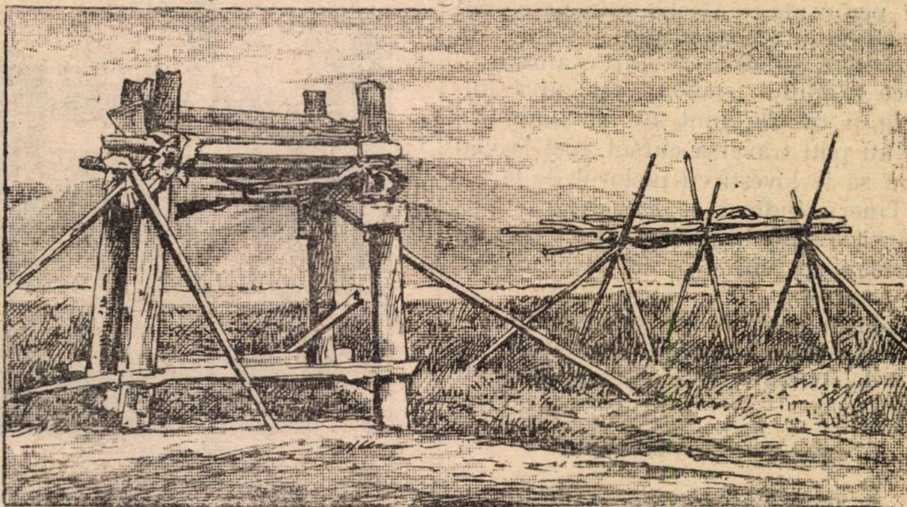
Această ceremonie se zice că are ca rezultat să dea un lapte abondent vacilor, oilor şi caprelor şi să le păstreze sănătoase.

Sereno

Obiceiurĭ funerare în Alaska

— —

Pe când cele maĭ multe dintre popoare depun morţiĭ lor în pământ saŭ îĭ prefac în cenuşe, altele îĭ expun la aer, lăsând agenţiĭ atmosfericĭ saŭ animalele să sfârşească epoca de distrugere. Sistemul acesta din urmă se practică printre eschimoşiĭ din Alasca. Eĭ însă aŭ grije de a depune corpurile pe nişte lemne ridicate la suprafaţa pământuluĭ, în scop de a le proteja de câinĭ. Adesea cadavrul este aşezat direct pe nişte scândurĭ care sunt susţinute de nişte parĭ înfipţĭ în pământ, după cum se vede şi în dreapta ilustraţieĭ noastre. Alte orĭ aparatul funebru este maĭ solid construit: parĭ tarĭ uniţĭ la bază susţin o tablă pe care este pus corpul închis într'un coşciug. Deasupra mortuluĭ atârnă instrumentele de pescuit şi puşca. Eschimoşiĭ cred în viaţa viitoare şi mortul nu poate să se lipsească nicĭ acolo de armele şi de uneltele sale.

Cum se înmormântează în Alaska

Traian

LEFURILE SFINŢILOR

— —

Altădată statuele sfinţilor celebri se bucuraŭ de marĭ avantagiĭ materiale, ca şi cum ar fi fost vorba de titulariĭ lor în carne şi oase.

Portughezi au predilecţie pentru sfântul Anton de Padua care, de altfel, a fost ofiţer câţĭ-va anĭ din viaţa sa.

Din timpul posesiuneĭ portugheze, Brazilia, suferind influenţa sa, luă cultul sfântuluĭ naţional.

Icoana Sfântuluĭ Anton din Rio de

Janeiro are o leafă egală cu aceea a unuĭ căpitan. Un decret regal din 21 Martie, 1711, numi pe acest sfânt locotenent-colonel cu o soldă corespondentă acestuĭ grad. Un decret din 26 Iunie, 1814, îĭ acordă marea Cruce a ordinuluĭ luĭ Cristos.

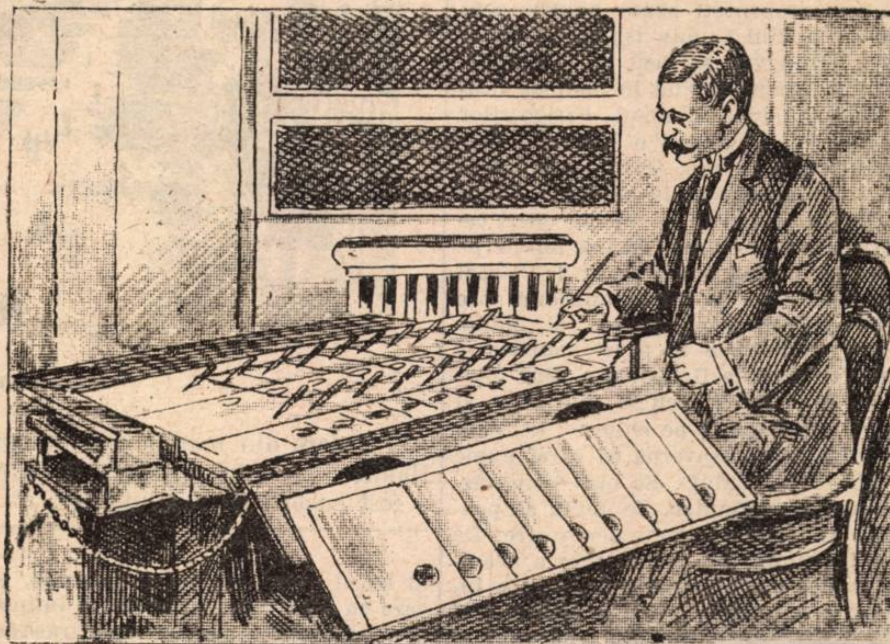
Icoana sfântuluĭ Anton de Goyaz avea regulat 960 leĭ anual, ca căpitan de infanterie. Dar aceastǎ icoană din urmă era maĭ puțin favorizată ca statua Sfântuluĭ Anton din Rio Preto, a căreĭ soldă militară era de 2400 leĭ anual.

Vetor.

O mașină de iscălit

Cu tot caracterul săŭ special, mașina, reprezentată în ilustrație, destinată poate unuĭ viitor strălucit, permite oricăruĭ director al uneĭ administrații importante să semnze deodată 18 certificate saŭ acțiuni.

Aceste optsprezece condee vin puse pe optsprezece certificate rânduite între masă și niște șuvițe de oțel prevăzute cu niște periuțe de frecat de cauciuc. Mișcările pe carĭ le face cu condeiul din mână cel care folosește mașina, se repetă exact de către celelalte optsprezece condeie și fac iscăliturile pe hârtii, la locurile unde aŭ fost așezate.

O mașină de iscălit

Mecanismul aceste mașinĭ este foarte simplu : așezat dinaintea meseĭ pe care este pus aparatul, cel care folosește aparatul își iscălește numele cu ajutorul unuĭ toc cu rezervoriŭ care pune în mișcare optsprezece alte tocurĭ la fel, prin ajutorul unor rigleți montațĭ cu mută finețǎ. Vârfurile a-

Operața termnată, scriitorul învârtește cu mâna stângă o manivelă și pe un plan înclinat sunt aruncate, spre a se usca cerneala, hârtiile iscălite.

Și imediat alte acte vin să-șĭ ia automaticește locul celor dintâĭ.

Doru

Din aventurile luĭ Sherlock Holmes

DIAVOLUL GALBEN

Era o seară frumoasă de toamnă. Ceața Londreĭ care maĭ în totdeauna plutește deasupra orașuluĭ, dispăruse. Luna lumina cu razele sale orașul care de mult nu maĭ zărise acest glob ceresc deasupra luĭ. O mulțime de lume circula de colo până colo pe străzĭ, îmbulzindu-se, lovindu-se, făcând un zgomot incontinuu. Valurĭ, valurĭ dedeaŭ năvală pe la tot felul de spectacole luându-le cu asalt. Maĭ cu seamă lumea se îngrămădea la intrarea teatruluĭ ,,Imperial", unde în seara aceea se anunțase o reprezentație extra-ordinară. Toțĭ eraŭ curioșĭ să vadă pe Miss Ema Renben, frumoasa baletistă debutând pe scena teatruluĭ ,,Imperial". Miss Ema Renben era de o frumusețe nemaĭ pomenită și atrăgea, de sigur, în seara aceea, cea maĭ mare parte din populația Londreĭ, și maĭ ales din tinerii Lorzĭ dornicĭ de aventurĭ amoroase. Pe lângă debutul frumoase baletiste maĭ jucaŭ și niște chinezĭ cu cunoscutul lor joc de cuțite. Sala teatruluĭ era plină de lume care nerăbdătoare bătea din palme și gesticula mereŭ: Miss Ema, Miss Ema!

In timpul acesta Miss Ema era în cabina sa și se gătea. Cu cincĭ minute înainte de a începe, intră la ea tânărul atlet Bill Cundy. El se apropie de tânăra fată, o strânse în brațe și o sărută. Iĭ zise :

— Dragă Ema, e timpul să începĭ și tu încă nu eștĭ gata. Leneșo!

Miss Ema se sculă și se aruncă în brațele luĭ Bill.

— Sunt gata Bill, drăguțul meŭ Bill, haide!

Și lipițĭ unul de altul porniră spre scenă. Cortina tocmaĭ se ridica și Ema sărută pe Bill și surâzând apăru pe scenă. Ea jucă atât de frumos în cât stârni aplauzele întregeĭ sălĭ. Bill nu maĭ putea de bucurie. Ar fi fost în stare să iasă de după culise și să ia în brațe pe frumoasa Ema, să o sărute mereŭ, mereŭ strigând : E a mea, e a mea, numaĭ a mea!

Jocul urmă un sfert de ceas apoĭ Miss Ema mulțumi publiculuĭ și se retrase aruncându-se în brațele luĭ Bill ce sta nemișcat, perplex după culise. Acum venea rândul luĭ Bill să joace. Se deslipi de iubita sa și apăru pe scenă. Făcu o mulțime de figurĭ pe un trapez, apoĭ ridică tot felul de greutățĭ. După aceea se retrase. Inconjurând mijlocul frumoaseĭ Ema porniră spre cabină. In timpul acesta se pregăteaŭ chinezĭĭ spre a începe jocul lor primejdios. Bill și Ema trecură printr'o sală unde un cuier conținea îmbrăcămintea chinezilor. Iar maĭ la o parte ședea pe un scaun un chinez îmbrăcat în haine europenești. Era un om de vre'o 40 de anĭ. Când zări pe Bill ținând în brațe pe Miss Ema se trase puțin înapoĭ și căscă așa de tare ochiĭ luĭ strâmbĭ parcă ar fi vrut să-ĭ scoată din orbite. Apoĭ se sculă iute, apucă pălăria luĭ mare și se îndreptă spre ușe.

— Ten-Shin trebue să o aibă, zise el arătând pe Ema, — iar tu, alb blestemat, va trebui să pierĭ.

Apoĭ dispăru pe mica ușe a teatruluĭ.

Chinezul Ten-Shin pusese de mult ochiĭ pe Miss Ema, iar luĭ Bill Cundi îĭ purta ură de moarte. Dar nicĭ unul nicĭ altul nu bănuia că chinezul voia să le facă vre-un răŭ. Partea doua a programuluĭ începea cu Bill Cundy, iar frumoasa Ema rămase în cabina sa spre a se găti pentru un noŭ joc. O tăcere mormântală domnea în cabină. Nu se auzea nimic altceva de cât zgomotul cuțitelor chinezeștĭ ce le mânuiaŭ iscusițiĭ maeștri. Miss Ema nu luă în seamă acest zgomot ci cu cea maĭ mare băgare de seamă își freza părul săŭ negru și frumos. De odată becul electric se micșoră. Frumoasa Ema nu dădu atenție crezând că e vre-un defect de la motor. Insă greșise mult, mult de tot, căcĭ după puțin timp ușa cabineĭ se deschise încet, foarte încet și treĭ umbre misterioase apărură. Purtaŭ pe față măștĭ negre, dar se puteaŭ cunoaște că sunt ,,Fiĭ aĭ ceruluĭ". Miss Ema îĭ zărise prin oglindă și rămase nemișcată pe scaun, de frică. Atuncĭ unul din chinezĭ, profitând de momentul în care Miss Ema nu știa ce să facă, se repezi la ea și îĭ puse pe față un văl des. Apoĭ îĭ astupă gura ca să nu poată striga. Atuncĭ se repeziră și ceĭ doĭ chinezĭ carĭ steteaŭ nemișcațĭ lângă ușe. Miss Ema se sbătea în mâinele lor, dar în zadar.

,,Fiĭ Ceruluĭ" eraŭ puternicĭ și târâră pe sărmana fată afară, apoĭ dispărură. După vre-o cincĭ minute Bill Cundy veni la iubita sa să o ia. Dar mare-ĭ fu mirarea când văzu că cabina era goală. Cu

spaimă văzu mobilele răsturnate, urmele unei lupte disperate.

— Ema, scumpă Ema, unde ești? striga disperatul tânăr— cine te-a răpit?

Nu te voiŭ lăsa în mâinele lor. Oh! mișeĭ, infamĭ nem.....

Și bietul Cundy își îmbrăcă repede pantalonii peste tricoul de atlet, apoi ca un nebun se năpusti afară din cabină. Când trecu prin coridorul unde chinezul în haine europenești păzea hainele confraților săĭ, Bill Cundy își mai încetini mersul. Când vru să iasă pe ușe chinezul îĭ luă înainte fugind în noaptea neagră. Bell Cundy auzi râsul batjocoritor al chinezuluĭ și atuncĭ o bănuială grozavă îĭ încolți în cap. Oare chinezul acesta nu e amestecat în răpirea Emeĭ? Bill Cundy presimția că va descoperi ceva urmărind pe chinez. Se luă repede pe urmele luĭ cotind o mulțime de străzĭ până când văzu pe chinez apucând spre cuartierul chinezesc. Auzise el multe grozăviĭ întâmplate în acest cuartier și o frică de moarte îl cuprinse. Dar gândul la Ema luĭ îl făcu să uite frica, și urmări mai departe pe chinez. Il văzu cum intră într'o travernă al căreĭ nume era „La Fiĭ Ceruluĭ". Se opri neîndrăznind să intre înăuntru. Se gândi că poate i se va întâmpla vr'o nenorocire. De odată își aminti de un om care a descoperit multe crime misterioase, care a înfruntat multe primejdiĭ, și se hotărâ să-ĭ scrie. Scoase un carnet din buzunar și scrise câteva rândurĭ. Apoĭ se repezi la un băiat ce sta ghemuit pe trotuar cerșind pâinea pe la trecătorĭ.

— Ține, zise el, acest bilet și du-l la adresa indicată pe el, Iată un ban de aur, răsplata ta.

Băiatul care nu maĭ văzuse în mâna luĭ banĭ de aur, luă biletul și porni cu d. Bill Cundy satisfăcut intră în tavernă. La ușe fu întâmpinat de un chinez cocoșat care'l întrebă:

— O! albule, zeiĭ să te aibă în paza lor. — Vreĭ pat și pernă de culcare? — Orĭ vreĭ să fumezĭ opium?

— Nu, vreaŭ să știŭ unde a intrat maĭ adineaurĭ un chinez în haine europenești.

Un zâmbet șiret flutură pe buzele cocoșatuluĭ.

— Pe aci, zise el arătându-ĭ o cameră luminată de un lampion.

— Uite e în patul acela.

Și chinezul îĭ arătă în fundul odăiĭ un rând de paturĭ așezate unele peste altele, cum sunt acelea de pe vapoare. Bill Cundy nu bănuia câtușĭ de puțin șiretlicul cocoșatuluĭ chinez, și se aplecă deapra patuluĭ. Insă în acel moment primi o lovitură puternică în cap și căzu jos în nesimțire. Imediat dintr'o ușe laterală eși acelaș chinez care era la teatrul „Imperial". Un zâmbet diabolic îĭ flutură pe buzele sale galbene.

— Așa, acum alb blestemat, nu veĭ maĭ eși cu viață de aci. — Haide apucă'l King-Fu să-ĭ facem vânt în pimniță.

Și amândouĭ chinezĭĭ apucară pe nefericitul Cundy și-l târâră într'o cameră pătrată. Nicĭ o mobilă nu se afla în ea. Doar niște scaune rupte, niște rogojinĭ putrezite conținea acea odae.

— Luĭ Ten-Shin nu-ĭ scapă nimenĭ, zise diabolicul chinez apucând un ciocan al căruĭ vârf era foarte ascuțit, și pe care cu o lovitură puternică îl înfipse într'o scândură a podeleĭ. Apoĭ trase cu putere și o trapă secretă se ridică lăsând să se vadă în fund o pimn'iță de piatră. Cu o lovitură de picior chinezul Ten-Shin făcu vânt luĭ Bill Cundy care se prăvăli în fund ca un bolovan. Apoĭ aruncă ciocanul într'un colț și amândoĭ chinezĭĭ dispărură.

Pe când Ten-Shin și cu complicele săŭ lucraŭ la opera lor criminală, micul vagabond pe care Bill Cundy îl însărcinase cu ducerea aceleĭ scrisorĭ, alerga cu toată puterea micilor luĭ picioare pe străzile Londreĭ. După un ceas și jumătate ajunse la Baker-Street, oprindu-se la ușea uneĭ case și trase cu putere de mânerul soneriei. O bătrână apăru

— Du, te rog, această scrisoare stăpânuluĭ acesteĭ case, zise băiatul înmânând biletul bătrâneĭ d-ne. După aceea ștrengarul plecă fericit, jucându-se cu moneta de aur care lucea la razele albicioase ale luneĭ. Bătrâna d-nă intră în casă, apoĭ pătrunse într'un vestibul și de acolo într'o cameră unde la un biroŭ elegant stetea un domn înalt și slab îmbrăcat într'un halat de casă. Fața-ĭ rasă și ochiĭ săĭ micĭ și negri trădaŭ o energie fără seamăn.

— Un bilet pentru d-voastră, d-le Holmes.

Sherlock Holmes, celebrul polițist, luă biletul și-l desfăcu.

Trecu repede într'o odae alăturată și după vre-o 10 minute apăru un bătrân chinez. Holmes se uită într'o oglindă și văzu că travestirea sa era bună. Iși aplică pe ochĭ o pereche de ochelarĭ de miop și plecă mulțumit. Aci uită însă să ia și scrisoarea pe care o maĭ citi odată. Ea suna astfel:

D-luĭ Sherlock Holmes
Strada Baker-Street

Domnule Holmes,

„In numele ceruluĭ, venițĭ cât maĭ curând în cuartierul chinezesc și pătrundețĭ cum vețĭ ști în taverna cu numărul 43, strada a 7-a. E vorba să scăpațĭ poate de la moarte pe un nenorocit care își caută logodnica răpită. Incă odată vă rog, d-le Holmes, venițĭ".

Bill Cundy, atlet

— Mi se pare, zise Sherlock Holmes, că acest Bill Cundy își caută logodnica răpită?

Mi-aș da capul dacă afacerea asta nu e în legătură cu cele 41 de cazurĭ de astfel de răpirĭ în această blestemată Londră.

Cu acest gând ce-ĭ încolți pe neașteptate celebruluĭ polițist, o porni spre cuartierul chinez. Ceasul uneĭ bisericĭ suna ora unu din noapte. Sherlock Holmes mări pasul. Pe la unu și jumătate ajunse în cuartier și bătu cu putere în ușa taverneĭ cu No. 43.

Același chinez cocoșat îĭ eși în prag.

— O! ilustre preot, zeiĭ fie cu tine, ce te aduce aci la o oră așa de târzie?

Sherlok Holmes nu răspunse pentru că se putea trăda, căcĭ cocoșatul îl întrebă în limba chineză pe care detectivul n'o cunoștea. Și făcu semn că vrea să se culce.

— Oh! fiŭ al ceruluĭ eștĭ mut? Sărman om, vino.

Și îĭ arătă aceeașĭ odae unde fusese atras în cursă Bill Cundy. Sherlock Holmes înaintă foarte încet și sprijinit de bastonul săŭ părea un bătrân gârbovit. Lumina lampionuluĭ chinezesc lumina slab încăperea. Cocoșatul se uită cu băgare de seamă la strein și maĭ ales la ochelariĭ luĭ, și un zâmbet șiret îĭ apăru pe buze. Iĭ arătă acelașĭ pat care îl arătase luĭ Bill și Holmes se apropie încet de el. Se aplecă puțin, apoĭ deodată se întoarse brusc și văzu pe chinez cu mâ-

VEDERI DIN CHINA

Orașul Hankeu

O vedere din marele oraș chinezesc Hankeu, care în mișcarea de curând a fost cucerit de revoluționarĭ.

Orașul, construit în stil modern, este așezat pe marele fluviŭ Iang-cekiang.

N. V. T.

na armată cu un pumnal gata să-ĭ cadă în gât. Repede ca fulgerul apucă Holmes mâna armată iar în cealaltă ţinea un revolver. Ţeava rece a revolveruluĭ se lipi de fruntea acoperită de sudoare a chinezuluĭ.

— Bestie galbenă, credeaĭ oare că cu Sherlok Holmes merge aşa uşor? Ţi-aĭ găsit ac de cojoc. La moment să-mĭ spuĭ unde se află omul ce a fost adus acum 3 ore aci. Dacă nu, îţĭ trimet un glonte în creerul ăsta blestemat.

— Iertare, iertare, se rugă chinezul.

— Arată-mĭ locul îţĭ poruncesc, e pentru ultima oară.

Şi cocoşul revolveruluĭ se ridică încet. Chinezul auzi zgomotul şi o spaimă de moarte îl cuprinse.

— Acolo, acolo e! zise arătând cu mâna uşa laterală.

— Aşa, diavole galben; aşa îmĭ placĭ! Iacă îţĭ fac cadoŭ o pereche de brăţărĭ, zise Holmes râzând şi scoase din buzunar o pereche de cătuşe. Prinse mâinele şi picioarele chinezuluĭ, apoĭ cu un pumn îl rostogoli jos. Apoĭ se îndreptă spre uşea arătată şi o deschise.

— Hm! aci trebue să găsesc ceva, îşĭ zise detectivul examinând pereţiĭ. Când ajunse în colţul camereĭ privirea îĭ căzu pe ciocanul cu vârful ascuţit.

(Va urma).

Trad. de **Aurel Tănăsescu**

DIVERSE

Semănatul în mare.—Cultura mărilor tinde a lua o mare desvoltare. Nu se seamănă aci, bine înţeles, grâŭ saŭ legume, ci peşte. Studiul mărilor a arătat că sunt locurĭ unde peştiĭ ar putea foarte bine să prospereze.

Iată, de exemplu, Dogger Bank, în centrul măreĭ Norduluĭ. S'a remarcat că aci peştiĭ sunt puţin numeroşĭ, dar marĭ. Curentul marin nu aduce peştĭ micĭ în această regiune şi ceĭ carĭ se rătăcesc pe acolo cresc apoĭ fără să maĭ plece de prin acele locurĭ. Era natural decĭ ca ceĭ în drept să se gândească să umple această regiune cu peştĭ. S'a calculat că, punând aci în fie-care an un milion de peştĭ tinerĭ, după câte-va lunĭ eĭ ar produce un venit de 30 până la 35 miĭ leĭ.

Un sub-marin de salvare. — Submarinele n'au fost întrebuinţate până acum de cât ca unelte de războiu şi distrugere. Un inventator american, mister Lake, a avut ingenioasa idee de a le folosi la salvarea năvilor naufragiate.

Una din particularităţile acestuĭ sub-marin este că el poate să se coboare până în fundul apeĭ, să prindă rămăşiţele şi un fel de braţe îĭ permit printr'un burghiu să facă căutărĭ în apă şi în nisip.

Tr. P. Tranic.

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaților săĭ cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea maĭ splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE IN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA GARNITURA MOBILA DE STEJAR TAPISATA, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din : una canapea, două fotoliurĭ și șease scaune;

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ŞI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, Bucureștĭ, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, coloarea màhonuluĭ

pentru intrare, compus din : Una canapea. 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentrn 12 persoane, compus din : 12 lingurĭ, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și căptușită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru șase persoane, compus din : una carafă și șease pahare de cristal bacara cu monturĭ de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche sfeșnice de alpaca**, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasoarnice și bijuteriĭ en gros și en detail Frațiĭ A. & I. Roller, Bucureștĭ, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonică** superioară, burduf dublu, colțurile legate, cu 21 clape și 8 basurĭ, toate de oțel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, representând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumpărate de la «Compania generală», Biurou de importațiune, Bucureștĭ, strada Smârdan No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea maĭ cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pâlnie, ultima perfecțiune, cu 6 plăcĭ marĭ marca «Inger», cântate de ceĭ maĭ bunĭ artiștĭ. **Un serviciu de lavoir de faianță**, compus din 5 bucățĭ. **O lampă** ultima creațiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea maĭ economică și luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardinieră de metal argintat, cu vas verde. **O fructieră** argintată și aurită, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele maĭ solide și excelente biciclete, din fabrica soc. pe acțiunĭ Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la postele germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski. Bucureștĭ, str. Știrbeĭ-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă** mare de perete, frumos ornată și **un serviciu** compus din : o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate acestea cumpărate dela cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colțeĭ», Bucureștĭ, str. Colțeĭ, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biurou**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicărie și argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, Bucureștĭ, calea Victorieĭ, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victorieĭ, 54.

Una trusă pentru damă, cu treĭ sticluțe și cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domniĭ ofițerĭ. **Treĭ truse** de piele fină pentru manicure. **Treĭ pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Treĭ pudriere** cu pufurile lor. **Treĭ oglinzĭ nichelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel maĭ nou și **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Sylva», de cea maĭ mare perfecțiune, împreună cu 6 plăcĭ marca «Premier-Record», având cântece româneștĭ. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut, biciclete și gramofoane : «Compania anglo-americană» din Bucureștĭ, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Piteștĭ și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașinĭ de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oțel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oțel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), representată în România prin marea casă de mașinĭ agricole și industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co succ., Bucureștĭ, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiurĭ din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureștĭ, calea Văcăreștĭ, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, Bucureștĭ, str. Academieĭ, 25.

Un șearpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conținând fie-care pudră și săpun „Flora", făcute anume pentru abonațiĭ ziaruluĭ "Universul".

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc gratuit un volum din «**Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ**, saŭ un volum din cărțile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul" tipărite anume pentru abonațĭ.

Prețurile de abonament sunt aceleașĭ : **Pentru un an leĭ 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.**

Anul XII.—No. 763 5 BANI IN TOATA ŢARA 5 Miercuri, 21 Decembrie 1911

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an in toată ţara

Redacţia şi Administraţia
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marţea

UN DUEL DE GIGANŢI POLARI.— Vezi pag. 5480.

Un duel de giganți polari

Am făcut cunoștința lui Gill Palmec astă vară la Bergen. De meserie matelot, de origina breton, o fire deschisă, ne împrietenirăm repede. Mâncam la acelaș birt și cum persoana lui mă interesa foarte mult, căutai să intru în vorbă. Natural, fiind la masă, conversația începu pe tema mâncărilor. Gill luă cuvântul:

— Foamea adevărată e îngrozitoare. O singură dată în viața mea am suferit de foame și fără ajutorul unor urși, astăzi n'aș mai fi printre vii. Ne aflam pe o banchiză, la o distanță de cincizeci de mile depărtare de insula Jan Mayen. Era spre sfârșitul pescuitului. Eu cu patronul meu și Axel Gubrandson plecarăm cu sania trasă de câini, cu speranța că vom întâlni pe drum animale ale căror blănuri să le putem vinde. Nu întâlnirăm nimic. De trei zile mâncaserăm ultimul câine; nu ne mai gândeam de cât unde să ne așezăm spre a muri în liniște.

Imposibil de făcut vre-o gaură în ghiața spre a vâna vre-o focă sau pește. Gubrandson de-abia eșise din coliba de zăpadă unde ne refugiasem, când îl auzirăm strigând:

— Doui urși, veniți repede! Doui urși cât casa de mari.

— Lasă-ne în pace, răspunse patronul. Dacă ai alucinațiile foamei, lasă-ne pe noi să murim în liniște.

— Gill, vino tu să vezi dacă sunt nebun.

Și târându-mă de braț, mă scoase afară din colibă. Și într'adevăr că erau doui urși!

Ei înaintau spre noi, dar nu ca să ne atace. Altă pradă îi atrăgea. Un leu de mare dormea la marginea unei găuri de ghiața, la o depărtare de vre-o douăzeci de metri.

Nu aveam altceva de făcut de cât să asistăm la luptă; ori-ce intervenție din partea noastră i-ar fi pus pe toți pe fugă.

Ce luptă! Nici odată n'am auzit asemenea urlete! Leul de mare ar fi eșit învingător dacă ar fi avut să lupte numai cu un urs, dar ursoaica se aruncase în spinarea lui și îl mușca de gât cu așa furie, că se auzea părăind carnea. Gubrandson, care a văzut multe în viața lui, era cuprins de milă la vederea acestui spectacol.

Dar nu era momentul să ne înduioșăm. Moartea lor era scăparea noastră.

După o luptă destul de lungă, atât leul de mare, cât și urșii, căzură biruiți. Atunci fu rândul nostru să facem pe măcelarii și am văzut cu ochii cum tovarășii mei vea sângele prăzilor încă cald cu o poftă ce nu ar fi avut o nici în fața celui mai delicios bulion. N'am văzut nici odată atata vărsare de sânge; banchiza era inundată.

Terminasem masa și cum și Gill sfârșise povestirea, îmi luai rămas bun și plecai.

C. Arg.

OBICEIURI DE CRĂCIUN ÎN LEIPZIG

SEARA SFÂNTĂ

Apropierea Crăciunului a făcut ca în săptămâna din urmă Leipzigul să se prezinte sub un aspect, sub care numai odată îl vedem în timpul unui an.

Frumoasa piață „Augustus" ce se întinde în fața porții „Grimensis" de altădată, s'a schimbat într'o pădure. Zile d'arândul pe porțiunea dintre „Neuestheater" și „Stadtmuseum" s'aŭ descărcat sute de vagoane de brazi. Cu câtă grije își aleg cumpărătorii din această ciudată pădure podoaba care pentru câtva timp le va umple casa de bucurie!

Și ar păcătui greŭ cel ce în sfânta seară n'ar fi harnic să-și împodobească o ramură verde de brad.

Cât de puternic e acest obiceŭ azi în Leipzig și cu toate acestea nu sunt încă nici trei generațiuni, de când se practică.

Primii brazi de Crăciun aŭ fost aduși pentru prima oară, pe piața Leipzigului, la 1785; iar 20 ani în urmă obiceiul d'a împodobi bradul în Ajunul Crăciunului, s'a răspândit în toată Saxonia.

Prima oară, însă, în Germania, pomul de Crăciun s'a înălțat în Strasburg, la anul 1605, după cum arată un manuscript de atunci. Și cât de răspândit e azi acest obiceiŭ!

Pe unde germanii aŭ pătruns l'aŭ dus cu ei, ba încă l'aŭ mai împrumutat și altor popoare. Nu însă, în totdeauna, bradul a fost atât de împodobit ca azi.

A făcut și el progrese cu omenirea. La început simplu, în urmă îmbogățit cu fâșii colorate de hârtie, cu fructe și foițe argintii de staniŭ. In 1737 abia, începe să strălucească de mulțimea lumânărilor. Azi însă, în veacul electricității, a trebuit și el să se bucure de progresul omenirei.

Pentru împodobirea pomului sfânt s'a creeat în Germania o industrie specială, care satisface pe germani, dar mai ales popoarele cari aŭ primit acest obiceiŭ și de la cari industria aceasta încasează sume respectabile.

Poate să fie în legătură cu darurile pe cari le-aŭ adus Domnului „Craii dela răsărit", obiceiul german d'a dărui în această seară. Se pierde în negura vremurilor acest obiceiŭ, dar azi e în floare și contribue în mare măsură la dezvoltarea industriei și comerțului. Ori ce lucru folositor, poate fi dat în dar și ca atare negustorii trebue să-și expue toată marfa pentru a atrage clientela.

In săptămâna ultimă, vitrinele aŭ fost zilnic schimbate și astfel îmbodobite încât să atragă de la distanță. „Hier wohnt der Weihnachtsmann" te anunță placardele colosale atârnate în fața magazinelor. Dela orele 8 dimineața, până noaptea târziŭ, grupuri, grupuri de curioși și interesați priveaŭ pe la vitrine, așa că circulația pe strade greŭ s'a putut face. Cum numai la Crăciun se obicinuește, negustorii aŭ eșit cu marfa și și-o vând în stradă. Piețele „Markt" „Ross" și „König" libere mai înainte, aŭ acum înfățișarea bâlciurilor noastre și toată lumea trebue să cumpere daruri și podoabe pentru pom. Negustori de tot soiul, în gura mare își laudă marfa.

Aceste târguri fac impresia că încearcă să ridice încă odată vechia „Messa" a Leipzigului, la care veneaŭ diferite neamuri de peste mări și țări să târguiască. Dar multe din podoabele și darurile ce se cumpără din Leipzig, trebuesc expediate și atunci pe cât de activ e comerțul, pe atât de necăjiți sunt bieții amploiați poștali.

Peste o sută de mii colete s'aŭ primit zilnic la oficiul postal No. 3 în această săptămână. Cât vor mai fi primit celelalte oficii? Ce ar fi fost dacă și coletele expediate de firmele mari s'ar fi adăogat la acestea? Dar... administrația postală a luat măsuri din vreme pentru atacul de zilele acestea.

Ca prin farmec, în seara Ajunului, se potolește mișcarea. Toți se adună în fiecare casă, în jurul bradului. Bucuria ce o aduce strălucirea pomului sfânt, se amestecă cu bucuria frumoaselor daruri și se completează prin dulci cântece de laudă, înălțate către Domnul.

Nesfârșite și nenumărate petreceri încep apoi în Leipzig „micul Paris" cum îl numește Goethe.

Leipzig. Gheron Netta.

PELERINAGIILE LA MECA

In fiecare an la epoca determinată de calendarul musulman, ca o frenezie prinde pe toată lumea Islamului. Din Cairo, din Beyrut, din Medina, din Daman, din Sudan și din Egiptul-de-Sus pleacă grupuri de oameni în turbane și burnuzuri. Tot musulmanul sănătos saŭ bolnav, bogat saŭ sărac merge în pelerinaj sacru. Toată această mulțime se îndreaptă către acelaș punct, toată această flotă umană merge către acelaș oraș — Meca.— cetatea sfântă, centrul religios, inima unde toată viața musulmană se adună, spre a se ruga, după ordinul profetului Coabei.

In fundul Arabiei, Meca se ascunde într'o vale. Pentru a pătrunde aci, pelerinii indienii se îmbarcă la Bombay; aceia din Africa, Europa și Asia occidentală își daŭ întâlnire în cea mai mare parte la

Suez. Acești doi mari curenți de pelerini se întâlnesc apoi la Djeddah, portul Mecăi la Marea Roșie.

Pentru marele număr al acestor pioși călători drumul până la Djeddah este un mare supliciŭ. Strânși unii contra altora pe vapor fără să poată a se mișca, arși în tot timpul zilei de soare, în mijlocul unei atmosfere înăbușite, ei își petrec timpul fumând leneș și cântând din chitară.

Un număr mic — bogații — obțin un pat tare, lung de 7 picioare și lat de 2, în cabine împuțite de saramură și păcură. Pe câteva corăbii noi, din fericire, s'aŭ luat unele precauțini pentru a evita pasagerilor neplăceri și cu aceste măsuri călătoria este mai plăcută.

La vederea Djeddahului toți călătorii scot un suspin de ușurare.

Djeddahul este un mic oraș construit în mijlocul unei câmpii fără de sfârșit, în fundul unei rade neospitaliere, plină cu rămășițe lugubre de corăbii.

In Iunie, epoca marelui pelerinaj, Djeddah prezintă aspectul unui Babel al națiunilor. Ochiul este orbit de furnicătura de turbare albastre, verzi, albe, galbene și de costume multicolore. Se văd mergând cu mândrie, cu lenevie totdeodată, beduini mari și slabi cu profilul de vultur, ale cărora lungi mantale atârnă înapoia lor pe sabie, și în mijlocul lor șeicii calmi și maestoși ca regii magi. De asemenea sunt Abisinieni înalți, îmbrăcați în alb, Nubieni buzați, Turci în redingotă, cu fesuri roșii, Felahi egipteni în cămăși albastre, vioi și glumeți, Armeni gravi, Sirieni frumoși și mlădioși, cu ochii mari, lucitori...

Și seara afară din oraș cu fața întoarsă către cetatea sfântă se văd grupuri de umbre albe, făcând cu cucernicie rugăciunile rituale prescrie de Coran.

. . . .

87 de kilometri separă Djeddahul de orașul sfânt. In Iunie se pun în mișcare caravane oficiale, care în fiecare an pleacă cu ceremonie din Cairo, spre a duce la Meca covorul sfânt și darurile musulmanilor din Egipt. Ele apucă mai întâi printr'o câmpie spăimântătoare, presărată toată cu oseminte omenești, apoi printr'o țară cu munți de un aspect sinistru. Călătoria se face pe măgari în timp de 48 de ore, nu fără incidente. In momentul când pelerinul este adâncit într'o dulce somnolență, sub efectul tropăitului măgarului ai cărui clopoți zăngănesc în marea tăcere a deșertului, animalul se prăbușește și cade grămadă: călătorul rămâne în picioare, imobil, pe sabia grea când căderile sunt din fericire fără gravitate.

Toate aceste oboseli și toate aceste pericole sunt repede uitate când pelerinul a trecut poarta pământului sfânt, care anunță apropierea Mecei. „Meca casa Domnului", punctul misterios unde cerul și pământul se unesc. Câte milioane de suflete musulmane călătoresc către acest punct al credinței lor de atâtea secole! Câte buze arzătoare aŭ rostit și aŭ suspinat această rugăciune:

„Să vezi Meca și apoi să mori! "

Să fi fost la Meca este o demnitate. *El Hadj* (pelerinul), este un titlu care se poartă până la moarte și pe care musulmanul îl pune mai sus decât toate onorurile cele mai mari de pe pământ. Aceia cari, în fiecare an, fac această lungă călătorie sunt primiți la întoarcere în țara lor în sunetul muzicei.

Sosind la Meca, prima datorie a pelerinului este de a se pune în raport cu metuaf-ul, un funcționar care servește de călăuză în toate ceremoniile cultului, de interpret și de garant care găzduește după condițiunile și banii pe care îi primește. Sunt la Meca metuafi pentru toate țările musulmane.

Indată ce oboselile călătoriei sunt puțin uitate, credinciosul se duce la moscheea Haramului, pe străzile strimte ale orașului ale căror nenumărate case se înghesuiesc în fundul unei văi, între două șiruri de munți arizi și crestați spăimântător. Marea moschee parcă ar fi îngropată în partea cea mai joasă a orașului, ca un oŭ în fundul cuibului.

Incinta Haram-ului formează o măreață colonadă interioară dominată de șeaptezeci și cinci de coloane de o albeață orbitoare și care închide o curte imensă, în mijlocul căreia se ridică o construcție cubică, cu totul îmbrăcată în negru: *Caâba*, către credincioșii din toate părțile pământului se închină de cinci ori pe zi. Acesta nu este mormântul lui Mohamed care se găsește la Medina, este „casa lui Dumnezeŭ care trăește".

Din zori, moscheea se umple în fiecare zi de pelerini care își fac rugăciunile lor, cu mâinile ridicate până la înălțimea frunței, apoi se aruncă cu fața la pământ și se ridică pe genunchi, rămânând mult timp ca adânciți în contemplația lor. Rugăciunea fiind isprăvită ei se alipesc de miile de credincioși cari se învârtesc împrejurul Caâbei, alunecând picioarele goale pe lespezile de marmură lustruite, ca niște fantome albe.

După ce conducătorul și cu pelerinii săi aŭ făcut înconjurul Caâbei de șapte ori, și aŭ mormăit rugăciuni, merg la un unghiŭ al edificiului unde este pusă, la înălțimea omului, într'un nișe de argint, o misterioasă piatră de culoare neagră. Musulmanii pretind că acolo este îngerul Gabriel și că acea piatră a fost dăruită de Ismail, fiul lui Abraham. In ziua judecății din urmă, o voce va spune numele acelora cari aŭ sărutat piatra, cu buzele curate.

PORCI INHĂMAȚI

Lumea disprețuește porcul, pe care legenda l'a făcut tovarășul Sfântului Anton, și pretinde că singurul lucru ce poate face în această lume, e să ne furniseze șuncă și slănină.

Un agricultor s'a gândit că porcii pot fi capabili și de alte servicii și în acest scop a dresat porci din Ungaria, cu părul negru și robuști, să tragă o cărucioară în care se instalează cele două fice ale sale.

Dresarea a durat 14 zile, deci în două săptămâni bieții porci au învățat să tragă cărucioara.

Un porc înhămat

E cea mai mare nedreptate ce se poate aduce acestui sărman animal. Coloniii vă vor spune că el e cel mai implacabil dușman al reptilelor și că e de ajuns să ai câți-va porci pe cari să-i lași să umble în jurul casei pentru ca să fii scutit de vecinătatea periculoasă a șerpilor veninoși.

Ei își îndeplinesc foarte bine funcțiunea și gentilele lor stăpâne n'au nevoe să'i biciuiască, căci se supun ușor numai la sunetul vocei lor.

Arg.

Prima ceremonie, aceea zisă *tuaf*, este terminată: pentru a săvârși și o alta numită *saï*, pelerinii trebue să iasă din moschee și să facă de opt orĭ, jumătate în pas gimnastic, jumătate repede, drumul care separă porticul numit Safa de un alt portic numit Mirowa, în total 7 kilometri de drum, psalmodiând cuvânt cu cuvânt, după conducător, rugăciunĭ și ecteniĭ.

Apoĭ reintră în moschee și beaŭ apă sfântă scoasă din fântâna Zem-Zem: creștiniĭ saŭ alțĭ „necredincioșĭ" nu pot să ia o singură picătură măcar, fără să se înăbușească; la singurul contact al buzelor murdare ea se schimbă în apă puturoasă și sălcie.

La orele 10 dimineață pelerinul își ia prima sa masă, ceva carne tocată și prăjită, puțin pește, câteva fructe. Apoĭ până la rugăciunea dela orele treĭ doarme.

La asfințitul soareluĭ, credinciosul, așezat pe lespezile moscheeĭ, vede lungindu-se și urcând puțin câte puțin, până la creștetele colinelor, umbrele albastre ale frumoaselor serĭ din Orient; orele de odihnă se apropie. El ascultă încântat vocea melancolică a muezinilor, care, din patru minarete ridicate la colțurile sanctuaruluĭ, aruncă în spațiŭ chemarea lor la rugăciunea universală.

Eĭ cântă împrejurul balcoanelor de piatră, care înconjoară turnulețele ascuțite; vocea lor întreruptă de hohote de plâns se perde ca o tânguire în tăcerea imensă a sereĭ.

Imprejurul „caseĭ Domnuluĭ", 20.000 pelerinĭ sunt în picioare, aliniațĭ, imobilĭ ca niște statuĭ, cu fruntea aplecată la vocea preotuluĭ, care începe rugăciunea de seară. Toțĭ repetă după el și murmurul general se ridică într'o mare suflare de credință arzătoare și de adorație.

După ce s'aŭ prosternat de două orĭ, toțĭ schimbă între eĭ salutarea frățească care sfârșește slujba.

Apoĭ fiecare se reîntoarce la locuința sa spre a petrece noaptea pe terasele care sunt deasupra tuturor caselor din Meca, luminate de stele.

•

In timpul pelerinagiuluĭ la Meca, neguțătoriĭ abundă. Cel maĭ mare târg musulman atuncĭ se face.

Dacă îțĭ aruncĭ privirea în micile dughene de pe trotuare le veĭ vedea pline de tot felul de lucrurĭ minunate ale Orientuluĭ. Este o fantasmagorie de vase, de ceștĭ, de săpunurĭ, așezate în formă de minarete și de lămpĭ și tot felul de obiecte luxoase și fine.

La Meca, ca în toate orașele arabe, meseriașiĭ sunt stabilițĭ după meseriĭ. Aci, sute de ciocane bat metalul, dincolo nu-s decât parfumeriĭ și mobile de lemn de trandafir. Aci, aurarĭ, carĭ sunt în număr mare, formează o corporație aparte, sub conducerea unuĭ *șeik*.

Indieniĭ sunt în număr mare. 75 la sută din populație. Eĭ vin cu tot felul de bumbăcăriĭ și de șealurĭ de o calitate inferioară și cu alimente ca: zahăr, cafea, orez, etc.

Năvala indienilor la Meca oferă un alt lucru teribil: epidemiile!...

Odată împlinite ceremoniile prescrise de Coran la Meca, toțĭ pelerinii se duc pe muntele *Arafat*, la 7 ore de drum de orașul sfânt. Mulțimea se așează acolo sub miile de corturĭ la lumina marilor focurĭ ce ard toată noaptea. Invocațiile către Alah, cântecele vesele, cadențate de bătaia mâinilor și a tobelor, strigătul ascuțit al cafegiilor, mormăitul celor 20.000 cămile, nechezatul cailor fac din aceste 24 de ore petrecute la Arafat ziua cea maĭ iubită a pelerinagiuluĭ. Către orele 3 după amiazĭ, are loc predica, care ține până după asfințit. In timp de 4 orĭ 5 minute, predicatorul agită un drapel verde pentru a dà semnalul strigătuluĭ: „Labbaika! Alahamma! Labbaika!" (Glorie, Dumnezeuluĭ A-tot-puternic, glorie).

Dela Arafat pelerinii se duc în sălbatica valt dela Muna. Aci se află și un șanț, care altă dată, pe timpul pelerinagiilor, era o infecție nemaĭ pomenită, provenită din putrezirea cadavrelor animalelor jertfite. De câțiva anĭ însă autoritățile turceștĭ aŭ luat măsurĭ de îndreptare.

S'aŭ construit nouĭ rezervoare pentru abluțiune 1) și abatoare nouĭ pentru tăiatul vitelor și chiar satul Muna a fost curățit și făcut mult maĭ sănătos. Pe lângă aceasta s'aŭ luat măsurĭ de a se îngropà repede victimele sacrificate.

•

Islamul nu cere mahometanilor decât treĭ lucrurĭ: abluțiune, rugăciune și post.

Apoĭ treĭ sentimente: umilința, adorare și resemnare. Prin unitatea sa morală, mahometanismul creează o altă unitate, cea politică. Intr'adevăr, sultanul își întinde dominația luĭ a-otot-puternică și asupra Meceĭ.

Marele *șerif* 2) dela Meca, autoritatea cea maĭ înaltă a Islamuluĭ, nu e decât o creatură a sultanuluĭ. El trebue să stea 10 anĭ la Constantinopol înainte de a-șĭ ocupa demnitatea. La un simplu semn al sultanuluĭ, el poate fi revocat ca orĭcare funcționar. Sultanul este comandantul credincioșilor.

Trad. de **Tr. N. Tranic**

1) Spălătură religioasă.

2) Urmașul luĭ Mahomet.

MUZIC-HALL AMERICAN

Această fațadă gigantică a fost construită pentru un *muzic-hall* din New York. De treĭ orĭ pe zi dincolo de această fațadă se reprezintă un adevărat incendiŭ: un cartier din New-York în flăcărĭ. Spectatoriĭ văd maĭ întâĭ o parte a orașuluĭ în plină activitate. De odată se aude un strigăt de alarmă, o flacără își face drum pe o fereastră și incendiul isbucnește, coprinzând casele populate. Pompieriĭ aleargă, întind plase marĭ în carĭ oameniĭ se aruncă de la toate etajele. Salvarea terminată, pompieriĭ se înapoiază spre flacărĭ pe carĭ, după o muncă înverșunată, reușesc să le stingă. Nu e nevoe de cât de 25 minute pentru reprezentație și sunt treĭ sute de actorĭ în scenă.

Vetor.

Fațade unuĭ «muzik-hall»

INCHISORILE RUSEȘTI

Din viața revoluționarilor rușĭ

S'a zis că în nicĭ o țară europeană nu există un sistem maĭ aspru de pedeapsă ca în Rusia. Aci capriciul personal și bunul plac joacă și astăzĭ un rol predominant.

De aceia, ca cineva să-șĭ facă idee despre modul cum sunt tratațĭ deținuțiĭ în executarea pedepselor, vom cita câteva exemple din viața revoluționarilor rușĭ.

Vom arăta mai întâi mijloacele ce se întrebuințează pentru stoarcerea mărturisirilor.

Persoana bănuită de ceva, fără să i se arate pricina, este arestată și apoi încarcerată, de obiceiŭ noaptea. După trecere de vre-o săptămână saŭ două, i se ia interogatorul de către un ofițer de jandarmi. Ca să nu fie însă pregătit la aceasta, nu i se spune de regulă ce acuzări i se aduc. Acuzatul trebue să răspundă sincer la toate întrebările puse. Dacă trăgănează răspunsul este supus la toate torturile cele mai grozave. Astfel, că fără să vrea trebue să răspundă pe placul acuzărei.

In cazul, însă, când arestatul se abține de la răspunsurile cerute, cu toate mijloacele întrebuințate împotriva sa — ofițerul de jandarmi culege aiurea dovezile de culpabilitate. Aceste dovezi sunt trimise apoi procurorului general, spre examinare. In acest timp, arestatul stă închis în celulă, fără să știe nimic despre felul învinuirei ce i se aduce.

In urmă procurorul general îi comunică arestatului că e acuzat de crima prevăzută de paragraful X al codului penal, după care este somat să-și confirme declarațiile prin iscălitura sa.

Procurorul general compune acum o descriere întreagă a cazului, care arată în ce chip poate fi acuzat deținutul cu succes și trimite toate documentele ministerului de justiție. Aceste acte nu ajung însă la ministerul de justiție înainte de 3 luni. Acolo mai staŭ probabil vre-o 3 luni. Și în sfârșit, după ce sunt cercetate, ministerul decide în mai multe chipuri:

1. Dacă dovezile aduse nu sunt suficiente, atunci se dispune eliberarea acuzatului. 2) Dacă se găsesc necomplete, se trimit înapoi procurorului general și în cazul acesta e nevoe de o amânare de cel puțin șase luni. 3) Dacă aceste dovezi de vinovăție sunt suficiente, acuzatul stă în închisoare până se pronunță sentința. Dela ministerul de justiție actele sunt trimise la ministerul de interne, unde staŭ iarăși un timp îndelungat până să fie cercetate. Ministerul de interne poate să nu admită deciziunea ministerului de justiție.

O asemenea întârziere amărăște foarte mult pe rudele și pe amicii unor astfel de deținuți, iar pe aceștia îi duce la nebunie saŭ la sinucidere în închisoare.

Cei găsiți vinovați că aŭ provocat răscoală, ori lipsă de respect împotriva autorităților supreme, ori împotriva Țarului, sunt condamnați la muncă silnică dela 10—12 ani. Această pedeapsă are ca urmare după isprăvirea muncei silnice, exilul pe viață în Siberia, unde voiŭ arăta în alt număr la ce grozăvii sunt supuși!

Tot pentru motivele de mai sus se mai poate condamna și la moarte.

In anul 1884 fu arestată, sub învinuire de năzuințe revoluționare, Maria Kolutnaia, o fată de 18 ani, a unui negustor din Odessa. Pusă în închisoare fu torturată și avu totuș curaj și caracter să reziste luni, încercărilor făcute de a i se stoarce prin amenințări o mărturisire prin care amicii ei să fie trădați. In cele din urmă colonelul de jandarmi încercă cu o scrisoare falsificată să-i arate o mărturie a unui prieten arestat odată cu ea.

Această scrisoare însă, fu alcătuită de jandarmi, în scopul ca să stoarcă dela această fată, mărturisiri împotriva tovarășilor ei.—Biata fată căzu în cursă, spunând toate lucrurile pe cari poliția credea, că deja le cunoaște și astfel îi se dădu drumul din închisoare.

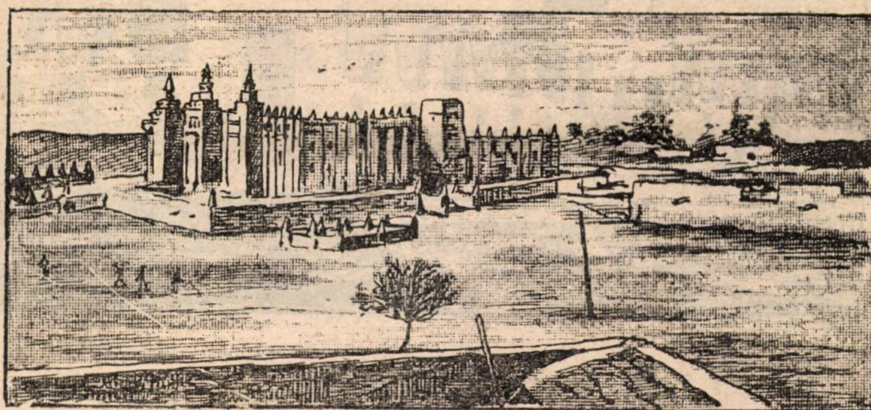
Când se judecă însă procesul prietenilor ei, ea văzu că nici unul dintre dânșii n'a făcut vre-o mărturisire și că afară de declarația ei nu era altă probă de învinuire împotriva lor. Din pricina mustrărei de conștiință, că de pe urma ei văzu prieteni condamnați la muncă silnică, Maria Kolutnaia se sinucise!

A.

IN VECHIUL SUDAN

Călătoream pe fluviul Niger coborând din Kumsa spre Bamako și Tumbuktu în șalupe conduse de negri. Navigația se făcea cu mare anevoință din cauza apelor scăzute și șalupele se înămoleau foarte des în nisip. Vâslașii negri, cari făceau parte dintr'un trib numit Somonos, erau foarte îndemânateci și îndată ce vedeau că șalupele s'aŭ înămolit, săreau în apă și cu umărul le împingeau spre largul apei. In urmă își reluau drumul cântând melopee aproape plângătoare.

Oamenii aceștia voinici, cari muncesc de la orele 8 dimineața până la 8 seara sub razele soarelui arzător, având ca odihnă numai o jumătate de oră, se mulțumeau seara cu câți-va pumni de orez. Dar ce bucurie pe ei când vre-un călător le dăruia vre-un miel și câte-va sticle cu tafia!

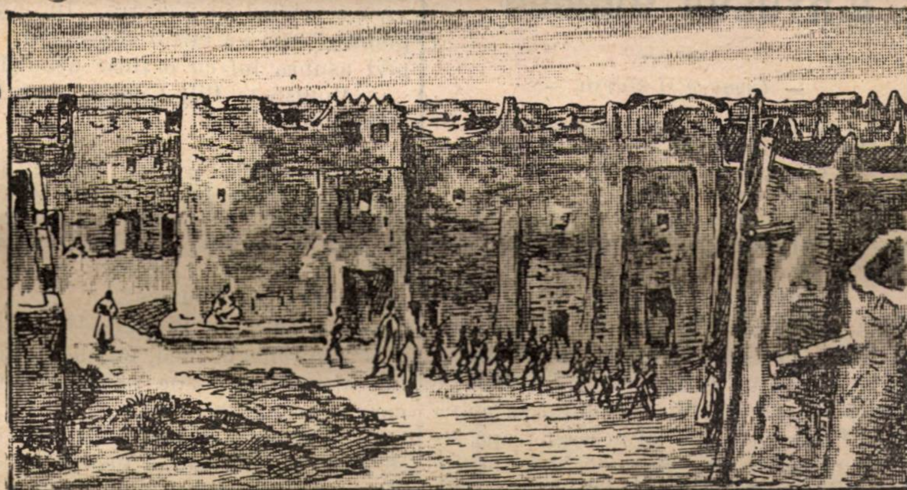
Marea moschee din Dienné

Un lucrător somonos a fost văzut furând lapte. Ofițerul, în serviciul căruia se afla dădu ordin să i se aducă imediat patru vase cu lapte și îi dădu să bea pe cel dintâi.

— E foarte bun, zise negrul lingându-și buzele și neînțelegând de ce i se dăduse să bea atâta lapte.

— Bea și pe al douilea!

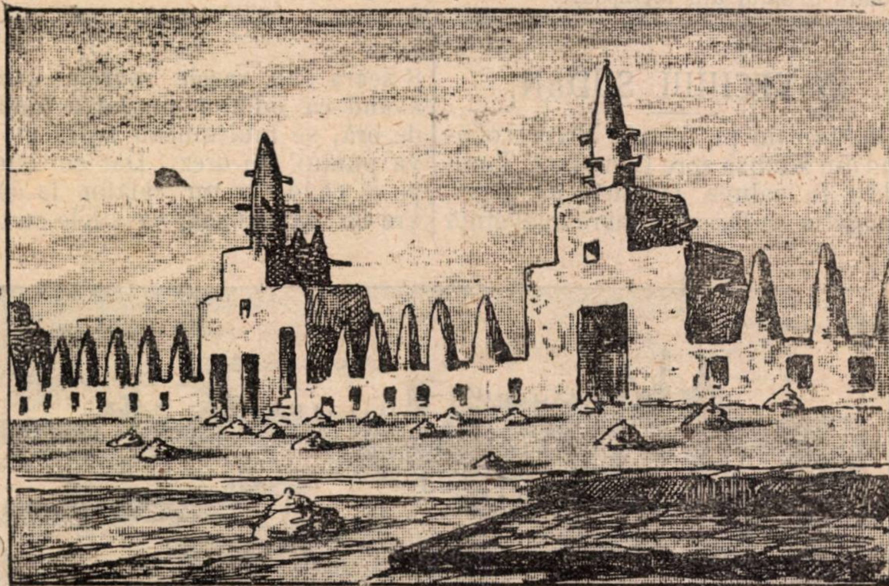
— Comandante, o să-mi facă colici. Nu mai vreau!

O stradă din Dienné

— Bea!

Și hoțul trebui să se supue; bău pe al douilea, pe al treilea, pe urmă, cu mari sforțări, bău și pe al patrulea, și tot restul drumului, în vreme ce tovarășii săi mâncau cușcuș de orez, sărmanul negru se văita de burtă...

Terasa din Dienné

Iată-ne aproape de Bamako, un oraș foarte mare, sau mai bine zis patru orașe reunite: orașul comercial sau Bamako propriu zis, orașul administrativ, Kuluba, Kati, orașul militar și în fine orașul sanitar G.

Diené și Tumbuctu sunt cele două perle ale Africei occidentale, care își întind albeața zidurilor lor și eleganța moscheelor. Splendoarea și frumusețea lor a decazut. Tumbuctu era altădată un oraș comercial. Comerțul transaharian e mort, căci drumul de fier și transporturile pe fluviu l-au nimicit. Tumbuctu merge spre declin și e trist, căci nici un oraș nu evocă amintiri mai glorioase și mai vechi.

Olg.

Din aventurile lui Sherlock Holmes

DIAVOLUL GALBEN

— Urmare și sfârșit —

— Locul acestui ciocan nu este aci. O! dar pe toți sfinții din cer, jur că ciocanul acesta e cheia enigmei. Ei, dar ce rol are vârful acesta ascuțit?

Privi cu atenție vârful și fața i se înveseli. Zărise pe vârful ciocanului o așchie mică de lemn.

— Ciocanul a fost înfipt într'o scândură. Să vedem dacă ea se află pe aci. Il trânti jos și examină podeaua. De odată scoase un strigăt ușor. Găsise o gaură în care vârful ciocanului se potrivea. Trase cu putere și aceeași trapă secretă se ridică în sus, unde fusese aruncat Bill Cundy. Holmes își scoase felinarul electric și cu precauțiune se coborâ în adâncime. Piciorul atinse un corp moale și el sări în lături. Lumina felinarului căzu asupra unui corp neînsuflețit. Era cu capul pe podeaua de piatră iar corpul pe niște scări ce urcau spre trapă. Holmes examină corpul și constată că mai rămăsese în el un pic de viață. Scoase din buzunar nedespărțita lui sticluță cu o licoare albicioasă și o apropie de nările leșinatului. După puțin timp leșinatul deschise ochii și cu greu se ridică în picioare. In mijlocul pimniței zări pe falsul chinez care se repezi asupra lui cu o furie nebună.

— Oprește-te Bill Cundy, sunt Scherlock Holmes.

Și cu o smucitură își scoase peruca care reprezenta pe bătrânul chinez.

Mâinele lui Bill care se pregăteau să strângă de gât pe detectiv se lăsară în jos.

— Scherlock Holmes?

— Da, eu sunt, Bill Cundy.

— Mântuitorul meu, omule căruia nici un mister nu-i poate rezista, îți mulțumesc foarte mult.

— Ajunge cu laudele Mr. Cundy. Mi se pare că mai am o datorie de împlinit.

Logodnica d-tale.

— O! da, sărmana mea Ema trebue găsită.

— Atunci să ne grăbim, sue-te sus.

Bill Cundy urcă scările și eși afară împreună cu Sherlock Holmes din pimnița unde zăcuse 3 ore.

— Ține acest revolver, zise Holmes, înmânând lui Bill un revolver. Poate să ai nevoe.

— D-le Holmes, dar cocoșatul acela de chinez unde-i?

— Alături.

Ca un nebun se năpusti Bill pe ușă și căzu ca o bombă asupra chinezului ce zăcea jos legat, și începu să-l lovească.

— Ajunge Bill, o să-l amețești și n'o să mai poată mărturisi nimic.

— Să spui, canalie galbenă, unde e diavolul în haine europenești, zise Bill, îndreptând revolverul spre chinez.—Spune sau te omor.

Chinezul văzu în ce situație se afla și mărturisi.

— In Regentstreet No. 13.

Cherlock Holmes scoase fluerul și dădu un țignal. După puțin timp un polițist apăru.

— Vei da imediat țignalul de alarmă, și câți-va polițiști să vă ascundeți în această casă. Cred că spre ziuă o să faceți o captură interesantă. Iar pe acesta (arătând pe chinez) să-l transportați la prima secție.

Polițiștii salutară cu respect pe neîntrecutul detectiv și se supuseră imediat ordinelor lui.

— Haide mr. Cundy, timpul trece. Acum te salut și mâine dimineață la orele 4 să fii la mine. Și se despărțiră.

. . . .

La 4 dimineața Bill era la Sherlock Holmes. O trăsură îi aștepta la poartă.

— D-le Holmes e timpul. Mi-e frică să nu ne scape, zise Bill nerăbdător.

— Mr. Cundy nu luați o ceașcă de cafea, e foarte bună, zise Holmes, neluând în seamă vorbele lui Cundy.

— Dar e târziu, d-le Holmes!

— Nu fi atât de nerăbdător mr. Cundy. Mai *lento*. Căci cu repezeala se strică totul.

Sărmanul Bill trebui să aștepte pe Sherlock Holmes să-și bea liniștit cafeaua și tocmai pe la cinci plecară.

— Regentstreet! porunci Holmes, birjarului.

Trăsura porni pe străzile pline de lume, coti o mulțime de străzi, cuartiere, square până când, după vre-o jumătate de ceas, ajunse în Regentstreet.

— Oprește, zise Holmes.

Plăti birjarului și porni cu Bill pe strada strâmtă până în dreptul unei case ce purta No. 13.

— Aci e, d-le Holmes.

— Da, ține revolverul acesta, mr. Cundy și să te servești de el la prima împotrivire a criminalului.

— *Well*, d-le Holmes.

Apoi dibaciul detectiv scoase din buzunar o legătură de chei și deschise ușa parterului.

— Inainte, zise el, și fii prudent.

Străbătură parterul și urcară foarte încet o scară, care dădea într'un coridor strâmt, oprindu-se înaintea unei uși unde se auzea dinăuntru o voce de bărbat

— Tăcere.

Holmes și Bill auziră vocea bărbătească care zicea:

— ...Te-am iubit de la prima vedere Miss Ema, și a mea o să fii totdeauna; nimeni n'o să te poată smulge din brațele mele.

— Ţi-am spus, d-le, că nu te pot iubi pe d-ta. Vreaŭ să plec de aci.

— Nu veĭ pleca, Ema mea. Haide vino în braţele mele. V'ino.

Un ţipăt sfâşietor se auzi în odae, urmat de strigăte de ajutor.

— Veĭ fi a mea, în zadar ţipĭ, nu te va auzi nimenĭ.

Un al doilea ţipăt răsună în odae.

— In numele legeĭ, deschide, se auzi vocea puternică a luĭ Sherlock Holmes.

— A! ha! Bestie îndărătnică, îţĭ vine în ajutor? Eĭ lasă. Ten-Shin ştie ce să-ţĭ facă.

In acele moment Holmes zise luĭ Bill:

— Apleacă-te jos la moment şi fiĭ gata.

Bill Cundy văzu pe Sherlock Holmes cum se aruncă cu toată puterea corpuluĭ asupra uşeĭ. Apoĭ văzu uşa sărind în ţăndărĭ şi pe Sherlock căzând jos. Un glonţ şueră deasupra capetelor lor. Acum înţelese Bill pentru ce îĭ spusese Holmes să se aplece în jos. Chinezul Ten-Shin, răpitorul Miss Emeĭ, stătea în odae cu revolverul încă fumegând. La vederea luĭ Holmes scoase un ţipăt puternic şi îndreptă revolverul spre el. Dar Holmes fu maĭ iute ca el. Apucă cu putere mâna armată şi o ridică cu iuţeală în sus. Glonţul care trebuia să nemerească pe poliţist porni în tavan. Chinezul cedă. Cătuşele luĭ Sherlock Holmes se încolăciră împrejurul mâinilor şi picioarelor luĭ Ten-Shin. După ce isprăvi cu chinezul, Sherlock se întoarse şi văzu pe Bill Cundy care ţinea în braţe pe Miss Ema. Holmes privea cu bucurie această întâlnire de dragoste. Apoĭ Bill se apropie de el.

— D-le Holmes îţĭ mulţumesc din tot sufletul şi îţĭ voĭ fi recunoscător în toată viaţa mea.

— O! mi-am făcut doar datoria, Mr. Cundy.

— N'am cuvinte de mulţumire, d-le Holmes, pentru binele ce mi-aĭ făcut, zise Mis Ema întinzând micuţa eĭ mână luĭ Sherlock Holmes.

— Dacă n'ar fi fost d. Holmes, acest diavol galben, care zace aci jos fără putere, şi-ar fi bătut joc de tine, iubita mea Ema, iar eŭ muream în pimniţa taverneĭ criminale a acestuĭ Ten-Sh'in. Acum să-şi ispăşească crimele sale în închisoare.

Bill Cundy apucă capul bălaĭ al tinereĭ fete şi-l sărută cu foc. Incă odată se îmbrăţişară rămânând mult timp aşa.

— Bine cuvântată fie iubirea voastră, şi împlin'ite fie toate dorinţele visate de voĭ, zise Sherlock Holmes eşind încet din odae.

Chiar în seara aceea poliţiştiĭ rămaşĭ de pază în taverna cu numărul 43 puseră mâna pe vre-o 16 chinejĭ carĭ în cursul uneĭ lunĭ răpiseră fetele cele maĭ frumoase din Londra.

Odată cu cazul luĭ Bill Cundy, Sherlock Holmes deslegase şi cele 41 de cazurĭ de răpirĭ misterioase. Jurnalele lăudaŭ pe marele poliţist de modul cum a operat în deslegarea cazuluĭ luĭ Bill Cundy.

. . . .

După treĭ zile jurnalele anunţară:

„Chinezul Ten-Shin, răpitorul de fete din Londra, s'a spânzurat erĭ în celula sa din închisoarea Nevcastle. Arma care a servit spânzurăreĭ luĭ a fost coada sa lungă de un metru şi jumătate.

Trad. de **Aurel Atanasescu**

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaţilor săi cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«**Vila Maria**», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziţia cea mai splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE IN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, şoseaua Mihai-Bravul No. 37 şi str. Şerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA GARNITURA MOBILA DE STEJAR TAPISATA, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din : una canapea, două fotoliuri şi şease scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ŞI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumparate de la cunoscuta Expoziţie modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, Bucureşti, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roşu lustruit, coloarea mahonului

pentru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masa pentru 12 persoane, compus din : 12 linguri, 12 furculiţe şi 12 cuţite de alpaca veritabil argintate şi bogat decorate, in cutia lor de piele imitată şi căptuşită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru şase persoane, compus din : una carafă şi şease pahare de cristal bacara cu monturi de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche sfeşnice de alpaca**, argintate şi bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasoarnice şi bijuterii en gros şi en detail Fraţii A. & I. Roller, Bucureşti, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendula de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, in lungime de 87 centimetri, intorcandu-se odată la 15 zile. **Una pendula de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonică** superioară, burduf dublu, colţurile legate, cu 21 clape şi 8 basuri, toate de oţel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, representând un castel medieval, înălţime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naţionale. Cumpărate de la «Compania generală», Biurou de importaţiune, Bucureşti, strada Smârdan. No. 29. etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea mai cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pâlnie, ultima perfecţiune, cu 6 plăci mari marca «Inger», cântate de cei mai buni artişti. **Un serviciu de lavoir de faianţă**, compus din 5 bucăţi. **O lampă** ultima creaţiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea mai economică şi luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15. sub Hotel Princiar.

O jardinieră de metal argintat, cu vas verde. **O fructiera** argintată şi aurită, cu un cornet conţinând 12 cuţite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele mai solide şi excelente biciclete, din fabrica soc. pe acţiuni Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse in armatele germană, rusă şi turcă şi la postele germană şi română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski. Bucureşti, str. Ştirbei-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă** mare de perete, frumos ornată şi **un serviciu** compus din : o lingură, furculiţă şi cuţit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate acestea cumpărate dela cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Coiţei», Bucureşti, str. Coiţei, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biurou**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie. ceasornicărie şi argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, Bucureşti, calea Victoriei, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonica, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victoriei, 54.

Una trusă pentru damă, cu trei sticluţe şi cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domnii ofiţeri. **Trei truse** de piele fină pentru manicure. **Trei pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Trei pudriere** cu pufurile lor. **Trei oglinzi nichelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colţ cu strada Brezoianu.

Una maşină de cusut de mână, sistemul cel mai nou şi **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Sylva», de cea mai mare perfecţiune, împreună cu 6 plăci marca «Premier-Record», având cântece româneşti. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de maşini de cusut, biciclete şi gramofoane: «Compania anglo-americană» din Bucureşti, strada Carol, No. 50, cu sucursale in Piteşti şi Câmpina.

O maşină de cusut, de familie, «Markton», perfecţionată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colţ cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 maşini de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oţel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oţel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), representată in România prin marea casă de maşini agricole şi industriale : Soc. in comandită Weil, Joseph & Co. succ., Bucureşti, str. Smârdan, 5.

Una maşină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiuri din table de oţel, cu cazan de aramă, elegant şi solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureşti, calea Văcăreşti, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura şi alegerea stofei, cari se vor confecţiona de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, Bucureşti, str. Academiei, 25.

Un şearpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conţinând fie-care pudră şi săpun „Flora", făcute anume pentru abonaţii ziarului "Universul".

Afară de acestea, toţi abonaţii mai primesc gratuit un volum din «**Memoriile Regelui Carol I al României**, sau un volum din cărţile ce apar în editura ziarului „Universul" tipărite anume pentru abonaţi.

Preţurile de abonament sunt aceleaşi : **Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.**

8

Anul XII.—No. 764. 5 Bani în toată țara 5 Miercuri, 28 Decembrie 1911

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI Lei 2.60 pe an în toată țara | *Redacția și Administrația* No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11 | ZIARUL CĂLĂTORIILOR Apare odată pe săptămână, Marțea

IN VECHIUL SUDAN.— Vezi pag. 5488.

IN VECHIUL SUDAN

Pentru a merge în vechiul Sudan, trebuia să trecem pe drumul şcolarilor. Altădată, debarcând la Dakar şi luând drumul de fier spre Saint Louis, în urmă urcând Senegalul până la Kayes, luaĭ drumul de fier care merge la Bamako. Noĭ pornirăm cu drumul de fier al Guineeĭ franceze. Acesta e opera căpitanuluĭ Salesse. El duce de la Konakry la Niger, la Kurusa. Iată-ne decĭ la Konakry, frumosul oraş creiat de Bailay, o oază de verdeaţă în mijlocul mării. De-abia debarcaţĭ, auzim din toate părţile: «Voiţĭ să vizitaţĭ colonia engleză din Sierra Leone? Mâine pleacă un vapor».

Imposibil să rezistĭ, şi după două zile ne aflăm la Freetown, locul de frunte al acesteĭ colonii.

Ce curios oraş! Populaţia, foarte numeroasă, e formată din negri civilizaţi, carĭ au toate pretenţiile şi defectele albilor. Aceştia sunt descendenţĭ de sclavĭ.

Primirea facută de negriĭ din Sierra Leone nu e de loc simpatică. Englezii chiar suferă, eĭ carĭ dau călătorilor cea maĭ amabilă ospitalitate. Aceasta probează că trebue sa laşĭ pe negri la locul lor şi să nu facĭ din eĭ egaliĭ tăĭ. E adevărat că aceste micĭ neajunsurĭ sunt larg răsplătite de spectacolele nesfârşite pe carĭ ni le dau negriĭ.

E de ajuns o zi de călătorie în drumul de fier care din Freetown merge până la frontiera Liberieĭ, spre a regăsi indigenul barbar gol, aproape sălbatic, plin de superstiţiĭ. Fie-care arbore are darul său; unul vindecă de furt, altul de boale şi cel mai deştepţĭ negri o să-ţĭ afirme că se află în apropiere o piatră care se schimbă noaptea în şearpe şi cine îi aude strigătul său, îĭ moare un copil.

Ţinutul Seghwema e centrul recolteĭ nucilor pălmiste. Indigeniĭ Mendi, Kissis, etc., se duc în pădure şi adună preţioasele nucĭ, al căror cules e liber şi le aduc europenilor Aceştia chiar trimit agenţi înaintea loi, carĭ, prin daruri, îĭ fac să le ducă lor nucile în loc să le ducă altor negustorĭ. Când li se plăteşte costul nucilor, negriĭ preferă să le dea ceva maĭ puţin în banĭ şi restul în obiecte.

Am asistat la o predare de nucĭ compusă din vre-o 200 de negriĭ. De odată auzim un sgomot infernal. Ce se întâmplase? Un negru care încerca să fugă fusese prins în huiduelile celorlalţĭ tovarăşĭ. Un prieten al său furase un-bun-de plată şi el se însărcinase să'l încaseze.

Bietul negru e întins pe brâncĭ chiar de tovarăşiĭ săĭ şi câţi-va armându-se cu câte-o scândură încep sa'l bată. Toţĭ ceilalţĭ negri asistă la acest spectacol, isbucnind în hohote de râs atuncĭ când nenorocitul de negru se văită de durere, şi îl urmăresc cu batjocure şi insulte atuncĭ când, în fine, liberat, o ia la fuga.

Exprimandu ne surpriza faţa de comerciantul care fusese furat, de aceastâ justiţie puţin sumară, el ne răspunse:

— N'aţĭ văzut tot. Bătaia aceea era dreptatea poporuluĭ. După ce mi-am terminat vânzarea, am pus de i s'a dat negruluĭ cate-va loviturĭ de biciŭ sdravene, carĭ l'au învăţat minte ca altădată să respecte proprietatea şi comerţul albilor. Ce voiţĭ? Negriĭ sunt nişte copiĭ. Eĭ trebuesc pedepsiţĭ imediat, altfel uită. Şeful satuluĭ e un bătrân beţiv care nu se ocupă de aşa ceva E maĭ practic să ne facem singurĭ dreptate. Mâine negrul se va duce să culeagă nucĭ şi va veni să le vânză. Daca unul din tovarăşiĭ săĭ ar fura, el ar fi primul care s'ar revolta şi ar cere sa fie printre ceĭ carĭ 'l vor bate.

C. Arg.

TRAGEDII SPORTIVE

Dacă se poate crede în statisicele oficiale, Statele-Unite numără ceĭ maĭ mulţĭ discipolĭ aĭ Sf-tuluĭ Hubert: cincĭ milioane de vânatorĭ, amatorĭ şi profesioniştĭ!

Dar un alt record maĭ puţin invidiat e că tot în Statele Unite se înregistrează numărul cel maĭ mare de morţĭ accidentale la vânătoare. In timpul anuluĭ 1911, 47 vânătorĭ aŭ fost omorâţĭ din cauza nedibăcieĭ confraţilor lor. Această ţifră nu trebue să ne surprindă, judecând după publicaţiile recente ale ziarelor americane.

Intr'o pădure din Noul-Yersey, unde sunt foarte mulţĭ cerbĭ, maĭ mulţĭ sportmanĭ vânau, uniĭ singurĭ, alţiĭ în tovărăşie.

Un anume Carol Norcros era ascuns în dosul unuĭ arbore aşteptând vânatul, când sgomotul unor paşĭ îĭ atrase atenţia. El îşĭ încarcă puşca cu alice.

Nicĭ o îndoială! Un cerb înainta în direcţia sa. Il distingea chiar silueta printre stufişurĭ! Ţinti şi trase...

Se auziră strigăte de agonie. Dădu fuga în acea direcţie şi se împiedică de două cadavre; unul era al unuĭ avocat, Conrad Steelman, şi celalt al unuĭ bancher, John Yost, carĭ căzuseră lovitĭ de plumburile puşteĭ.

Lângă eĭ zăcea un al treilea vânător, grav rănit. Ţintise bine!

Cu ocazia acestuĭ accident teribil scriitoriĭ sportivĭ americanĭ au remarcat foarte drept că tragediile de acest soiŭ se petrec rar în ţările unde legea interzice vânarea cerbilor, sub pedeapsă de amendă sau închisoare.

Vânătorul, de teama pedepseĭ, ezită un moment înainte de a trage asupra unuĭ animal Vrea să vadă maĭ întâĭ dacă pórtă sau nu coarne pe cap.

Şi acest moment de atenţie e de ajuns spre a evita nenorocirĭ la fel cu aceasta care a costat viaţa a douĭ oamenĭ.

Vetor.

IN SIAM

Regina mamă Savapa din Siam

VÂNĂTOARE DE LEI

Am maĭ vorbit în ziarul nostru de vănătorile luĭ Roosevelt.

Iată cum povesteşte fostul preşedinte al Statelor-Unite, o vânătoare făcută de negri africanĭ. E vorba de Negriĭ Nandi. Nandi sunt popor de păstorĭ, rude cu Masaiĭ, prin limbă şi obiceiurĭ. Vânează leĭ numaĭ cu suliţa. Tânărul se bucură de o vază cu atât maĭ mare cu cât a doborât maĭ multe fiare de acestea.

Indată ce aŭ aflat că se pune la cale o vânătoare de leĭ în împrejurimile loculuĭ Sergo, aŭ şi sosit vre-o 800 de vânătorĭ în lagărul americanilor. Dar aceştia s'aŭ ales numaĭ 60—70, pe ceĭ maĭ dibacĭ.

Goana a început în dimineaţa luĭ 7 (20) Noembrie 1909. Albiĭ eraŭ călărĭ şi armaţĭ cu puştĭ. Pe la amiazĭ ajunseră într'un loc unde iarba erà înaltă cât omul, iar icĭ papură şi dincolo copacĭ înrudiţĭ cu bradul, dar piticĭ.

După ce făcură vre-o treĭ kilometri prin iarbă, numaĭ ce stârnesc la vre-o 300 de paşĭ de eĭ un leŭ: dar, acesta, făcând salturĭ marĭ, se face nevăzut în bălăriĭ. Il urmăresc şi în curând îl văd cum sfâşià un cerb. Ispita de a-l împuşcà erà mare: dar făgăduiseră Negrilor să-ĭ lase să-l omoare după obiceiul loculuĭ.

S'aŭ oprit la vre-o 50 de metri de fiară, cu puştile gata, la întâmplare de i-ar fi venit leuluĭ gust să năvălească asupră-le.

Vânătoriĭ Nandi sosesc şi fac cerc mare în jurul leuluĭ. Ceĭ carĭ eraŭ maĭ aproape, ţineaŭ pavăza în faţa luĭ, scuturaŭ suliţa şi-ĭ urmăreaŭ cu băgare de seamă mişcările.

Cercul se îngustă mereŭ. Leul începu a arăta nelinişte. Clătina furios coama şi se bătea cu coada armată la capăt cu un vârf ascuţit, ca de oţel.

Işĭ arătà dinţiĭ înfiorătorĭ, par'c-ar fi voit să-şĭ sperie duşmaniĭ. Se uità în toate părţile, mugind, din când în când fioros.

Privelistea ajunsese la culme. Negriĭ căutaŭ să-l lovească dintr'o coastă. Căpetenia lor aruncă suliţa şi-l atinse. Leul s'a repezit asupra luĭ, dar aceasta l'a respins cu altă suliţă. Suliţa intră de treĭ sferturĭ de metru în trupul fiareĭ.

Scoase un muget tunător şi ajunse de izbi cu ghiarele în pavăză; dar, îmbrâncit căzu pe spate.

Altă suliţă vine vâjiind şi-l loveşte: iar când se încearcă a se aruncà asupra duşmanuluĭ, întâlneşte pădure de suliţĭ în drumu-ĭ. Apucă aşà de straşnic cu dinţiĭ una din ele încât o rupe: dar după aceea căzu mort.

Negriĭ iaŭ maĭ dat o mulţime de loviturĭ până ce s'aŭ încredinţat că nu maĭ mişcă.

In vremea aceasta dănţuiaŭ cu ţipete sălbatice în jurul vânatuluĭ.

Dela clipa când căpetenia a aruncat cu suliţa până la sfârşitul lupteĭ aŭ trecut numaĭ zece minute, poate şi maĭ puţin.

Ca încheere, războiniciĭ aŭ ridicat pavăze deasupra capuluĭ şi aŭ tras un danţ în jurul leuluĭ, cântând cu glas gros un cântec de biruinţă.

Luchs.

INGENIOSITATEA AMERICANILOR

Pătinagiŭ pe acoperişul unuĭ mare hotel modern din oraşul Philadelphia (America de nord).

O dinastie care se prăbuşeşte

Infăşurat în majestatea sa sacră şi invizibilă pentru poporul săŭ, suveranul Imperiuluĭ Ceresc, care închis în palatul săŭ ca un idol în templu, are misiunea divină de a uni cerul cu pământul, pare a fi la adăpost de revoluţiunile omeneştĭ.

Copilul de cincĭ anĭ, Pu-Yi, care domneşte în China, poate fi tatăl poporuluĭ săŭ, dar tronul îĭ e zdruncinat de revoluţiunĭ al căror scop e de a răsturna dinastia.

China e actualmente guvernată de o familie mandciură, nu chineză, anume Tsing, care în 1644, răstrurnă dinastia chineză Ming, profitând de slăbiciunea acestor suveranĭ.

Ming, sunt aceĭ împăraţĭ chinezĭ carĭ urcaţĭ pe tron în 1368, aŭ făcut din Nanking capitala lor.

Tsing sunt tartarĭ mandciurienĭ, adică streinĭ, năvălitorĭ; ocupând Pekingul unde, din 1420 Ming stabilise capitala, se instalară ca învingătorĭ pe teritoriul chinez.

Eĭ domniră din 1644 şi dela această epocă, urile se îngrămădiră contra acesteĭ dinastiĭ dispreţuite, cu toată misiunea sa celestă, şi care, după o expresie chineză, părea că a sfârşit mandatul primit din cer.

Nu e de mirat că chineziĭ, carĭ sunt în număr de 400—500 milioane contra câtorva milioane de mandciurienĭ, s'aŭ revoltat de multe orĭ spre a putea să-şĭ reia locul în ţara lor natală.

Tot ca astăzĭ, în 1849 a izbucnit o revoluţie, operă a societăţilor secrete, şi care, după maĭ mulţĭ anĭ de luptă, a trebuit să renunţe.

Aŭ maĭ avut loc şi alte insurecţiunĭ la Canton din 1895 până în 1902, şi în Yunau în 1908. Toate aŭ sfârşit prost, dar acum revoluţia a pus în mişcare un aşa mare număr de insurgenţĭ, că se poate întreba dacă soarta dinastieĭ nu e definitiv compromisă.

Instigatorul mişcăreĭ e un om inteligent şi îndrăzneţ, Sun Yat Sen, doctor în medicină, care organizase revolta în Canton la 1895. Când revoluţia a fost potolită, a trebuit să fugă din acel oraş.

Fiind abordat pe străzile Londreĭ de douĭ compatrioţĭ, aceştia îl duseră cu înşelăciunĭ până la legaţiunea Chineĭ. Fu arestat şi i se spuse că dacă va o-

pune rezistență, îl va omorî şi, îmbălsămat, va fi expediat în patria sa. O intervenție engleză îl liberă. De atuncĭ, capul său a fost pus la preț.

In provinciile centrale ale Chineĭ, pe Yang-tse, insurgenții luară dela început o pozițiune execelentă, aproape de oraşul Hankeu. Eĭ puseră mâna pe arsenalul din Han-Yang şi pe tesaurul din Wu-Tchang. La Hankeu avură loc lupte între rebelĭ şi trupele imperiale. Revoluționariĭ repurtară un succes complet.

Hankeu este unul din oraşele comerciale cele maĭ importante ale Chineĭ, având o populație de 800.000 locuitorĭ.

Progresele revoluțieĭ cauzară la Peking o grije mare. Guvernământul chinez ceru concursul luĭ Ynan-Chi-Kai, vechiul vice-rege din Petchili, care în 1909, a fost disgrațiat pentru că împinsese pe tânărul împărat Kuang-Sin pe căile reformelor.

Chinezii aŭ felurĭ de a se exprima care sunt de o delicatețǎ în adevăr rafinată.

Când regentul voi să depărteze pe pe Ynau-Chi-Kai, după moartea bătrâneĭ împărătese Tseu-Hsi, spuse că auzind că vice-regele din Tchili era atins de reumatism la un picior, îl dispensă de a'şi continua eminentele sale serviciĭ şi îl invită să se înapoeze la el acasă, în provincia Hu Nau, spre a'şi căuta sănătatea.

Când în Octombrie trecut Curtea înspăimântată, făcu apel la devotamentul exilatuluĭ, el răspunse că piciorul său nu e încă vindecat şi că sănătatea sa nu-ĭ permite să-şĭ asumeze datoria cu care voiaŭ să-l însărcineze.

Piciorul luĭ Ynau-Chi-Kai s'a vindecat astăzĭ şi el a primit o adevărată dictatură.

De atuncĭ, s'a auzit că prințul Tchuen, tatăl împăratuluĭ, şi-a dat demisia din regent. Deja un edict ținuse suveranuluĭ o cuvântare de o umilire copilărească; el cerea ertare de greşelile sale, de teamă să nu fie.... izgonit saŭ răsturnat. Astăzĭ regentul recunoaşte incapacitatea sa. Nu e aşa că treptele tronuluĭ încep să se prăbuşească?

Blaz.

Cultul păpuşilor la soldații afganĭ

In Europa nu se ştie un fapt adevărat curios şi pitoresc: fabricile de păpuşĭ nu aŭ ca clientelă numaĭ pe fetițele noastre, ci şi pe soldațiĭ din armata afgană.

In fiecare primăvară, negustoriĭ ambulanți, veniți din Anglia şi Germania, parcurg oraşele din Afganistan şi expun privirilor încremenite ale soldaților, cutiĭ cu păpuşĭ de toate mărimile şi îmbrăcate în costume multicolore.

Se înțelege că sunt păpuşĭ pentru toate pungile, saŭ maĭ bine zis, pentru toate gradele. Păpuşile îmbrăcate în mătase, maĭ adesea roşu şi alb, cele de origină engleză, galben şi verde, cele de origină germană sunt pentru gradele superioare; cele îmbrăcate în arnicĭ şi stambă sunt pentru ceĭ cu punga maĭ slabă.

De multe orĭ, se unesc maĭ mulți soldațĭ şi cotizează spre a cumpăra o păpuşe scumpă şi, în orele libere, unul din soldațĭ deschide cutia şi scoate cu mare precauțiune, cu tandrețe, cu orgoliu, frumoasa păpuşe.

In mijlocul privirilor pline de admirație, cu gesturi pioaşe, îĭ schimbă rochia, pălăria, ghetele şi chiar cămaşa adresându-ĭ cuvintele cele maĭ măgulitoare pe care le poate spune un soldat afgan.

Altădată, corpurile păpuşilor se făceaŭ din carton saŭ ceară, dar atuncĭ sărmanele adorate mureaŭ în timpul vereĭ, pentru că dogoarea feroce a soareluĭ afgan şi în mâinile arzătoare ale admiratorilor, cele de ceară se topeaŭ, iar cele de carton se stricaŭ. Spre bucuria soldaților afganĭ, negustoriĭ aŭ fabricat nişte păpuşĭ dintr'o compoziție metalică din care se fac păpuşĭ rezistente şi în acelaşĭ timp, tot aşa de frumoase şi albe. Fostul emir al Afganistanuluĭ avea o pasiune nebună pentru păpuşĭ. El poseda o colecție vastă. Nicĭ o afacere de Stat nu-l interesa aşa de mult ca păpuşile sale.

Când viziriĭ săĭ se prezintaŭ spre a-l întreține în afacerĭ foarte importante, el îĭ primea în haremul său de păpuşĭ şi-ĭ întrerupea adesea spre a-le arăta vreuna care îĭ plăcea maĭ mult Ministrul care nu se extazia în fața păpuşilor, era imediat disgrațiat. Intr'o zi dădu ordin ca o companie de soldațĭ să urmărească pe nişte briganzĭ al căror şef poseda o splendoare de păpuşe. Temutul bandit fu prins şi adus în fața emiruluĭ. Acesta îĭ propuse libertatea în schimbul păpuşeĭ. Banditul se ținu de vorbă şi imediat ce fu liber, îĭ trimise păpuşa aşa de dorită.

Altădată, chemă pe unul din ofițeriĭ săĭ care avea o păpuşe rară. Ofițerul, tot aşa de nebun ca emirul, refuză să-ĭ dea păpuşa cerută. Emirul îl înjunghie pe treptele tronuluĭ său şi în urmă trimise să i se aducă păpuşa.

Doru

Origina țânțarilor

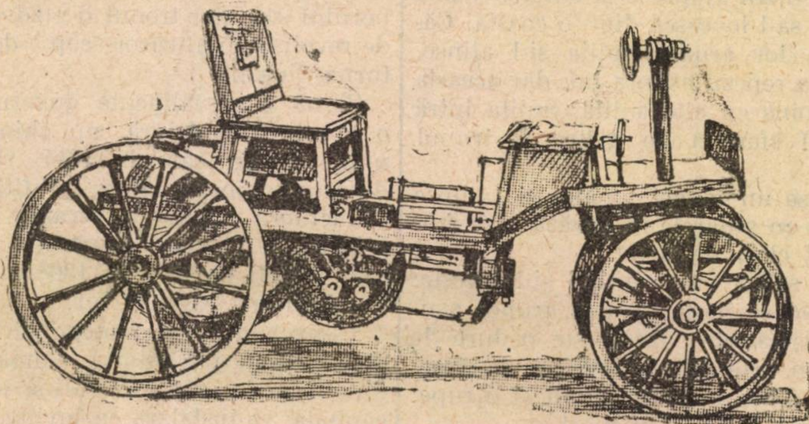
Lesseps a săpat canalul care leagă Marea Mediterană cu Marea Roşe, adică între Port-Said la Marea cea dintâiŭ pân'la Suez la a doua. Oraşul Ismailia, numit astfel în cinstea luĭ Ismail, chedivul Egiptuluĭ, s'a întemeiat, după isprăvirea canaluluĭ de Suez.

Voind să aibă verdeață în mijlocul pustieĭ de nisip, aŭ adus apă din belşug. Odată ce a fost apă, s'aŭ adunat şi țințarĭ şi s'aŭ înmulțit, după obiceiul lor. Nu eraŭ numaĭ țințarĭ de-aceĭ carĭ înțeapă, sug sânge şi pricinuesc durere; aceştia, pe cât se ştie până acuma, nu ne daŭ nicĭ o boală. Eraŭ şi un fel deosebit, cărora le zic zoologiĭ Anopheles, adică nefolositorĭ,—deşi puteaŭ să-ĭ crute maĭ puțin şi să-ĭ boteze cu porecla de primejdioşĭ Aceştia aŭ muşcat vreun om bolnav de frigurĭ, aŭ luat sângele luĭ şi vietățile, carĭ pricinue această boală şi ințepând oamenĭ sănătoşĭ le-aŭ dat şi lor vietățĭ de-acestea.

Şi iată că Ismailia a ajuns un iad. Tribunalul s'a stămutat la Mansură şi cine-a putut, a fugit. Din 7—8000 de locuitorĭ, 5000 eraŭ bolnavĭ de frigurĭ.

La 1900, sosind acolo doctorul Pressat, în slujba companieĭ canaluluĭ şi ştiind că boala se datoreşte Anophelilor s'a hotărît să-ĭ stârpească.

Cel maĭ vechiŭ automobil cu benzină

Acest automobil a fost construit în anul 1873 de inginerul vienez Mareus şi facea curse în Viena.

A luat măsurĭ în potriva tuturor băltoacelor şi şanţurilor nefolositoare, secându-le. A dat poruncă locuitorilor să nu ţie putinĭ, băĭ, hârdae cu apă maĭ mult de opt zile, ci să le golească. Păzitoriĭ, carĭ atâta treabă aveaŭ, umblaŭ pe la case şi unde găseaŭ vase cu apă veche turnaŭ în ele petrol De frica aceasta, oameniĭ, ştiind ziua, când aveaŭ să treacă păzitoriĭ, goleaŭ vasele, ca să nu le afle straja cu apă.

Fiindcă unuĭ oŭ de anophel îĭ trebue maĭ mult de opt zile până să se prefacă în ţintar vârstnic, nu maĭ aveaŭ chip să se înmulţească în hârdae, boloboace, putinĭ, treucĭ.

Pe apa, pe care n'o puteaŭ secà, turnaŭ petrol, iarăşĭ din opt în opt zile.

In 1900 aŭ fost 2.591 de îmbolnăvirĭ; în 1901, 476; în 1902, 85; în 1903, 6 şi maĭ departe oraşul n'a maĭ avut frigurĭ, afară de cele aduse de-aiurea.

A fost cheltuială de 50.000 de leĭ, dar mântuirea de molimă făceà şi maĭ mult. Se maĭ cheltueşte şi acuma, maĭ câte puţin, căcĭ, dacă ar lăsà iarăşĭ băltoace şi apă la îndemâna anophelilor, s'ar maĭ găsi muşteriĭ.

Bine înţeles odată ce nu maĭ sunt bolnavĭ, nicĭ anopheliĭ nu aŭ de unde duce frigurile şi a le dà celor pe carĭ îĭ înţeapă. De-aceea în alte locurĭ, cum e de pildă în Italia saŭ la noĭ lupta se face altfel. Aci e greŭ să stârpeştĭ ţinţariĭ din ţara întreagă. De-aceea caută să tămăduiască de frigurĭ pe oamenĭ, căutându-ĭ cu chinină, dată după nişte regule hotărîte.

Dr. Lux.

SĂ NE PREPARĂM
pentru
JOCURILE OLIMPICE

E cuminte şi prudent să amintim tinerilor-atleţĭ că jocurile olimpice aŭ loc din cincĭ în cincĭ anĭ şi că sunt aproape cincĭ anĭ de când au avut loc la Londra.

Cele viitoare se vor desfăşura la Stockholm în curând şi suedeziĭ, mândri de ospitalitatea ce va oferi capitala lor tuturor atletilor civilizaţĭ din lume, au luat măsurĭ de pe acum ca primirea să fie cât maĭ grandioasă.

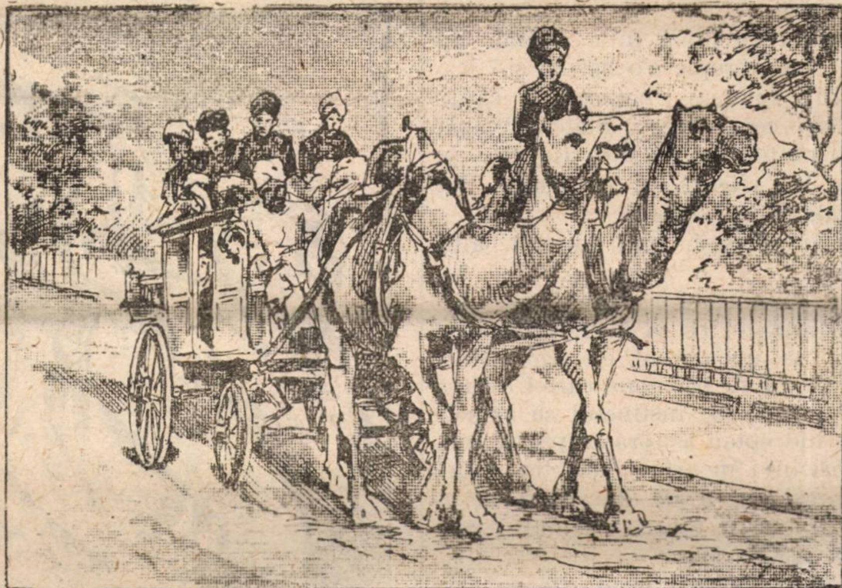
Zidurile sunt gata şi nu maĭ trebue de cât pista. Comitetul olimpic suedez speră că toate lucrările vor fi gata până în primăvară.

Se ştie că jocurile se vor desfăşura în luna Iunie şi Iulie ale anuluĭ 1912. Dar s'au luat dispoziţiunĭ ca echipele sosite la Stockholm înainte de această epocă să se poată exercitaa.

Ele vor avea la dispoziţie terenurile vaste şi pistele admirabile ale clubuluĭ atetlic din Ostermalm.

Olg.

Mijloace de comunicaţie în India

Un omnibus tras de cămile în oraşul Durbar din India.

Maimuţa Jocko

Jules Claretie istoriseà următoarea întâmplare, povestită de admiralul M.

Aveà pe vas o maimuţă, mică, dar nespus de vioae şi de iute. Se îmblânzise şi se deprinsese aşà de bine cu marinariĭ, încât umblà slobodă printre eĭ, se urcà pe catarge, alergà şi zbeguià pe prăjinĭ, se coborà până în magazia unde eraŭ cărbuniĭ şi mărfurile, când vreà şi cum îĭ plăceà.

Marinarilor le erà drag s'o vază cum le maimuţăreà exerciţiile.

Intr'o zi nu se găsi un inel la locul luĭ, în besacteaua în care şedeà închis de obiceiŭ. Văzuseră un marinar dând târcoale pe lângă uşă cabineĭ cu pricina, decĭ bănuiala căzu pe acesta. Il puseră sub priveghere. Marinarul înţelese şi întrebă pe comandant:

— Căpitane, nu cumvà mă bănuiţĭ c'am furat eŭ diamantul?

— Dacă nu l-o fi luat maimuţa, cam aşà.

Omul, ştiindu-se nevinovat, prinse din zbor vorba căpitanuluĭ şi începu a urmări mişcările şi umbletele maimuţeĭ. Şi în adevăr peste câtevà zile găsi în magazia cărbunilor cutia în care fusese inelul, ascunsă binişor. Cine făcuse isprava? Neapărat Jocko.

L'a luat de mână şi l-a dus la locul pomenit. Pe drum, cu cât se apropia de acolo unde pitise lucrul furat, maimuţa tremurà, zguduită de fiorĭ şi nu cutezà orĭ nu puteà înaintà. A dus-o cu sila şi i-a arătat locul unde găsise cutia. In ochiĭ negri aĭ vinovateĭ se citeà groază negrăită. Impreună mânuşiţele ca la rugăciune.

Marinarul arătă locul gol, unde şedeà inelul, făcu schima ca şi cum ar fi băgat inelul în deget. Maimuţa, începu a scurma cu degetele în cărbunĭ şi scoase inelul cu diamant.

Marinarul o aduse de mână sus, la căpitan şi zise:

— Căpitane, ui'te furul! Iată diamantul — vinovatul e maimuţa!

Aĭ fi zis că Jocko înţelegea vorbele. Ruşinată, cu capul plecat, nu îndrăsneà să ridice ochiĭ la căpitan.

— Ce pedeapsă să-ĭ dăm blestemateĭ?

S'aŭ înţeles — ca să-şĭ maĭ alunge urâtul — să judece maimuţa, ca pe un om. Se va adunà un consiliŭ de războiŭ, îĭ vor da vinovateĭ şi advocat, iar tribunalul va osândi saŭ va ertà, cumva socoti de cuviinţă.

— Bietul Jocko! — făcu unul — Maĭ bine te-ar fi judecat pe tine.

— Mulţumesc de bunătate, răspunse marinarul, care prinsese hoţul.

Aŭ judecat-o. Procesul s'a petrecut cu toate formele. Maimuţa priveà făr'a înţelege — dacă n'o fi tocmaĭ dimpotrivă. Tribunalul neobicinuit o speriase. Se temea. Ochiĭ tuturor ţintiţi asupraă-ĭ o turburaŭ.

Furtul fiind dovedit, osânda erà neîndoioasă şi pedeapsa c u n o s c u t ă: moartea prin împuşcare.

— Să-l împuşte pe bietul Jocko!

Da însă, fireşte, numaĭ de formă. Stăpânul diamantuluĭ stăruise pentru ertarea maimuţeĭ şi căpitanul o va ertà, când marinariĭ vor pune puştele la ochiŭ.

Marinariĭ petreceaŭ de minune cu judecata şi execuţia asta comedioasă

A doua zi duseră pe osândit pe pod şi-l puseră în faţa soldaţilor armaţĭ cu puştĭ. Ofiţeriĭ şi toţĭ oameniĭ se adu-

naseră la priveliște. Ochii rătăciți ai bietei maimuțe, se primblaŭ înfiorați dela o față la alta, căutând o privire prietenoasă.

Tremură de ți-era milă, când un marinar se apropie c'o basma și-ĭ leagă ochii. Simțea, nenorocita, că se pregătește ceva grozav. Stătea dreaptă în fața plutonului de execuție, dar nu era de loc vitează, ci prăpădită, dar tot odată înduioșătoare.

Toți o priveaŭ, unii mișcați, alții zâmbind.

Se dă porunca să ridice cocoșul puștilor. Zgomotul ce se făcu, zgudui pe osândit ca un curent electric. Ghici primejdia: sub basmaua care-ĭ astupă vederea, ii spuse instinctul că armele ce i se indreptaŭ asupra pieptului, puteaŭ pricinui moartea? Moartea, taină nepătrunsă, se arătă de năprazna acestei ființe cu creerii rămași pe-o treaptă așa de joasă?

Il văzură rupând legăturile cu cari îl pecetluiseră, zmulgând basmaua, uitându-se cu spaimă, apoi cu mânie, cu înfruntare — aceste trei simțiri se perindară una după alta cu iuțeală fulgerătoare — la marinari, la privitori, la ofițeri și judecători. Apoi, de neprasnă, sări pe umărul unui ofițer, apoi pe-al altuia și, de pe marinar pe marinar, ajunse până la marginea podului și, de-acolo, scoțând un țipăt, se asvârli în mare!

— In mare! Maimuța în mare!!

Alergară. Unii voiaŭ să sare s'o scape. Alții căutaŭ să sloboază luntrile. In zadar. Bietul Jocko înotă câteva clipe, se luptă cu valurile, apoi se afundă.

— Și, închee admiralul,... nu maĭ e nevoe să spun că sfârșitul călătoriei a fost nu se poate maĭ trist. Odată cu maimuța s'a dus și veselia de pe vas — poți să zâmbești — o căutăm pretutindeni și mereŭ ca pe un mort scump, stafia bietului Jocko, par'că ne-ar fi fost rudă saŭ prieten pierdut!

Vom maĭ da încă una din bucățelele luĭ Jules Claretie. E vorba de du Chaillu, care a cercetat viața maimuțelor mari în deosebi, Șimpanseii din Africa.

Du Chaillu istorisește cum iĭ ucideà noaptea, când dormeaŭ bieții de eĭ în copaci, c'o mână așezată în jurul trunchiului ca să nu cază!

Vedeam, zice el, un culcuș care aveà de bună-seamă să adăpostească doĭ șimpanzeĭ pe noapte. Unul erà sosit și chemà pe celălalt. Mă bucuram că-ĭ voĭ omorî pe amândoĭ; dar o mișcare nedibace a unuia dintre oamenii meĭ trase maimuțeĭ luarea aminte. Țipă și începu a se coborî. Văzui c'o pierz și pe asta și trăseĭ. Căzu mort. Erà bărbat.

Dar du Chaillu a ucis saŭ a văzut ucizând și femeĭ. Una aveà micuțul în brațe. O împușcă. Incepu a țipà copilul, strigătele luĭ io! io! io! îțĭ rupeaŭ inima. Pipăe trupul, mâinele și buzele reci ale mume-sa și bocește mereŭ. Priveliștea e fioros de tragică. Inchipuiți-vă șimpanzeĭ răpind copiĭ dela sânul mumelor, după ce le-ar fi sugrumat. Cu ce mânie am strigà: ,,Fiare îngrozitoare!“

Trad. de **I. N.**

Mame din diferite țări

Ilustrațiile ce publicăm aci maĭ sus reprezintă mame din diferite popoare. Ilustrația de sus, de la stânga, reprezintă o mamă fericită de beduin din Maroc. Cea de-a doua ilustrație, la dreapta, sus, este a uneĭ mame turcoaice. Jos, la stânga, e o mamă din Zanzibar; la dreapta o mamă din țara Matabelilor.

DIVERSE

Cât alcool se consumă în America? — După o statistică făcută în timpul din urmă s'a constatat că în anul 1907 dintre băuturile spirtoase maĭ mult s'a consumat în Statele-Unite bere și adică 1 miliard 449.879.952 galioane, adică aproape 65 milioane hecolitri de bere, care a costat 727.042.245 dolari (un dolar 5 cor). După bere urmează wisky: 117.252.148 galioane, adecă aproape 4.500.000 hectolitri, în valoare de 417.915.513 dollari și vin s'a băut 39 milioane galioane, maĭ mult de 1.300.000 hl., în valoare de 97.985.000 dollari. Visteria statului a incasat așa dară intr'un singur an numaĭ după băuturile spirtoase colosala sumă de 179 mil. 501.328 dolari, adică pe un locuitor 2.34 dol.—14 coroane.

Un mijloc a dizolva adunările femeilor. —Zilele trecute un grup de femeĭ dintr'un oraș din Anglia a ținut o mare adunare în care voiaŭ să aducă nouĭ hotărîrĭ cu privire la dreptul lor de a alege deputați și de a fi alese. Publicul a încercat în fel și chip să dizolve adunarea, dar femeile nu voiaŭ cu nicĭ un preț să părăsească localul. Un contrar al sexuluĭ frumos, om foarte șiret, văzând că nu-ĭ chip să le împrăștie, și-a procurat câțiva șoarecĭ viĭ cărora le-a dat drumul în sală. In câteva minute sala era goală; curagioasele părăsiseră terenul.

Navigatoare bună. — Pescariĭ din San-Francisco aŭ capturat la intrarea portuluĭ o broască țestoasă mare care purta, legată de carapacele sale, o inscripție în limba daneză care anunța că ea aparținea unuĭ vestit templu din Canton în China. Broasca țestoasă traversase dar înot tot oceanul Pacific, adică un drum de aproape zece miĭ de kilometri!

Bonziĭ (preoțiĭ) din Canton vor cere eĭ oare restituirea broaşteĭ țestoase sfinte? Li se va retrimite potejata lor pe acelaş drum? Să sperăm că întrepida navigatoare nu va da loc la un conflict diplomatic.

*

O țară prea populată. — Canada găseşte că emigranțiĭ europenĭ pun prea multă grabă în a o adopta ca noua lor patrie. Dominiou, care se plângea acum 2 anĭ, de lipsa de brațe pentru a pune în valoare imensul săŭ patrimoniu, imită acum pe puternicul săŭ stat vecin şi ridică bariere contra valurilor de emigranțĭ carĭ se măresc mereŭ.

Vor fi autorizațĭ a debarca numaĭ călătoriĭ carĭ vin direct din țările lor de origină. Dar această măsură nu este îndreptată exclusiv contra emigranților europenĭ carĭ vin din țările slave şi carĭ sunt obligațĭ să se supună la maĭ multe tansbordărĭ înainte de a ajunge la îmbucătura râuluĭ Saint-Laurent, ci ea este de natură să oprească imigrația japonezilor şi danezilor, care, cea maĭ mare parte, nu debarcă la Vancouveer saŭ la Victoria decât după ce aŭ şezut în insulele Havai. Nu este inutil de a aminti că opinia publică în estul Canadeĭ este ostilă imigrațieĭ galbenilor după cum aŭ probat şi eenimentele sângeroase din Vancouver. Constatare curioasă: aliațiĭ Englitereĭ, japoneziĭ, văd închizânduli-se porțile uneĭ coloniĭ britanice.

*

O sută de anĭ de la nuntă. — Satul unguresc Isuholgi a sărbătorit de curând nunțile de radium, cel maĭ prețios dintre minerale—pentru că nu maĭ poate fi vorba de nunta de aur,—a luĭ Iau Szalhmani şi a soțieĭ sale Maria, cununațĭ de un secol,—nicĭ maĭ mult nicĭ maĭ puțin!

Eĭ sunt în vârstă respectiv de 120 şi 116 anĭ şi se fălesc că nu aŭ părăsit nicĭ odată satul natal. Singura infirmitate de care suferă este un început de orbire Dar eĭ aŭ păstrat celelalte facultățĭ—se înțelege şi pofta de mâncare.

Impăratul Frantz-Iosef le-a trimes o telegramă de felicitare şi a cerut preotuluĭ satuluĭ de a-ĭ face un memoriu despre viața celor douĭ centenarĭ.

Nu este de prisos de a adăoga că bătrâna pereche numără 712 descendențĭ carĭ trăesc.

*

O avere sub o colibă. — O bravă femee care poate să mulțumească luĭ D-zeŭ pentru întâmplarea următoare este o sărmană țărancă al căreĭ chip a fost reprodus de ziarele braziliene, şi care a fost copleşită cu interviewurile.

Persoana în chestiune locuia într'un sat numit Patrecinia, situat în ținuturile regiuneĭ diamantifere din Brazilia. Redusă la sărăcie prin moarea bărbatuluĭ săŭ, ea se refugiă într'o colibă părăsită şi se hotărîĭ să o repare bine-răŭ, cu propriile sale mâinĭ.

Ea voi întâiŭ să înlocuiască pământul bătut din colibă prin sfărâmăturĭ de faiantă pe care sărmana le căpătase de la nişte oamenĭ miloşĭ. De abia începuse să cresteze pământul şi dădu de o stâncă diamantiferă.

Urmând cu căutările sale, ea descoperi un diamant care cântărea 220 carate, una din cele maĭ marĭ pietre prețioase pe carĭ le-a produs Brasilia până în zilele noastre.

*

Cea mai mare oglindă din lume.— Se află în otelul Savoy din New-York. E de 16 m. p. şi groasă de 1 jum. cm. Au făcut-o la St. Gabian (Paris). Numaĭ două vapoare au încăpere destul de mare în magazie pentru ea. A adus-o vaporul Friesland», unul din ele.

Tr. Popescu-Tranic

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaţilor săi cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziţia cea mai splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE IN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, şoseaua Mihai-Bravul No. 37 şi str. Şerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA GARNITURA MOBILA DE STEJAR TAPISATA, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din : una canapea, două fotoliuri şi şease scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ŞI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumparate de la cunoscuta Expoziţie modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, Bucureşti, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roşu lustruit, coloarea mahonului

pentru intrare, compusă din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumparate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masa pentru 12 persoane, compus din : 12 linguri, 12 furculiţe şi 12 cuţite de alpaca veritabil argintate şi bogat decorate, în cutia lor de piele imitata şi căptuşită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru şase persoane, compus din : una carafa şi şease pahare de cristal bacara cu monturi de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tava rotunda tot de alpaca veritabil argintata. **Una pereche sfeşnice de alpaca**, argintate şi bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumparate de la marele magazin de ceasoarnice şi bijuterii en gros şi en detail Fraţii A. & I. Roller, Bucureşti, strada Smârdan, No. 35, etajul 1.

Una pendula de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentata, in lungime de 87 centimetri, intorcându-se odata la 15 zile. **Una pendula de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, in lungime de 77 centimetri, intorcându-se odata la 15 zile. **Una harmonica** superioara, burduf dublu, colţurile legate, cu 21 clape şi 8 basuri, toate de oţel. **Un ceasornic de masa**, de lemn de stejar, reprezentând un castel medieval, înălţime 35 centimetri, având o muzica cu două cântece naţionale. Cumparate de la «Compania generala», Biurou de importaţiune, Bucureşti, strada Smârdan, No. 29, etajul 1.

O bicicleta de curse «imperial», cea mai cunoscută marca engleza. **Un gramofon mare**, fără pâlnie, ultima perfecţiune, cu 6 plăci mari marca «Iuger», cantate de cei mai buni artişti. **Un serviciu de lavoir de faianţa**, compus din 5 bucaţi. **O lampa** ultima creaţiune, model «Cometa Hally», sistem american, cea mai economica şi luminoasa. Toate acestea cumparate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardiniera de metal argintat, cu vas verde. **O fructiera** argintata şi aurita, cu un cornet conţinând 12 cuţite pentru fructe. Cumparate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele mai solide şi excelente biciclete, din fabrica soc. pe acţiuni Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă şi turcă şi la postele germana şi romana. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, Bucureşti, str. Ştirbei-Voda, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbatesc, frumos gravat. **O pendula** mare de perete, frumos ornata şi **un serviciu** compus din : o lingură, furculiţă şi cuţit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate acestea cumpărate dela cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colţei», Bucureşti, str. Colţei, No. 31.

Una pendula de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biurou**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicarie şi argintarie Jean Schmidt & Const. Stratulat, Bucureşti, calea Victoriei, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonica, una mandolina, cumparate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victoriei, 54.

Una trusa pentru damă, cu trei sticluţe şi cu necesar de toaletă. **Una trusa** de manevră pentru domnii ofiţeri. **Trei truse** de piele fină pentru manicure. **Trei pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Trei pudriere** cu pudrierele lor. **Trei oglinzi nichelate** pentru masa. Cumpărate de la cunoscuta Droguerie Princiara Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colţ cu strada Brezoianu.

Una maşina de cusut de mână, sistemul cel mai nou şi **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Sylva», de cea mai mare perfecţiune, împreună cu 6 plăci marca «Premier-Record», având cântece româneşti. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de maşini de cusut, biciclete şi gramofoane : «Compania anglo-americană» din Bucureşti, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Piteşti şi Câmpina.

O maşină de cusut, de familie, «Markton», perfecţionata, cumparata de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colţ cu strada Brancoveanu.

Alte 10 maşini de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oţel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oţel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), representată în România prin marea casă de maşini agricole şi industriale : Soc. in comandită Weil, Joseph & Co. succ., Bucureşti, str. Smârdan, 5.

Una maşina mare de bucătarie «Ideal», cu patru ochiuri din tabie de oţel, cu cazan de aramă, elegant şi solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureşti, calea Văcăreşti, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura şi alegerea stofei, cari se vor confecţiona de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, Bucureşti, str. Academiei, 25.

Un şearpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conţinând fiecare pudra şi săpun „Flora", făcute anume pentru abonaţii ziarului „Universul".

Afară de acestea, toţi abonaţii mai primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regelui Carol I al României»**, sau un volum din cărţile ce apar în editura ziarului „Universul" tiparite anume pentru abonaţi.

Preţurile de abonament sunt aceleaşi : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.